Izdevējs: Saeima
Veids: likums
Pieņemts: 02.11.1995.
Stājas spēkā: 01.12.1995.

Publicēts:
Latvijas Vēstnesis, 179, 17.11.1995.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1, 11.01.1996.

Attēlotā redakcija: 01.09.2026. - 30.11.2026.

Grozījumi:

27.12.1996. likums / LV, 9/11, 10.01.1997.; Ziņotājs, 3, 13.02.1997. / Stājas spēkā 24.01.1997.
23.11.2000. likums / LV, 448/449, 12.12.2000.; Ziņotājs, 1, 11.01.2001. / Stājas spēkā 26.12.2000.
Satversmes tiesas 20.05.2003. spriedums / LV, 75, 21.05.2003. / Stājas spēkā 20.05.2003.
03.06.2004. likums / LV, 93, 10.06.2004.; Ziņotājs, 13, 15.07.2004. / Stājas spēkā 11.06.2004.
02.03.2006. likums / LV, 48, 23.03.2006.; Ziņotājs, 8, 27.04.2006. / Stājas spēkā 06.04.2006.
15.02.2007. likums / LV, 33, 23.02.2007.; Ziņotājs, 6, 22.03.2007. / Stājas spēkā 24.02.2007.
19.04.2007. likums / LV, 72, 05.05.2007.; Ziņotājs, 11, 14.06.2007. / Stājas spēkā 06.05.2007.
03.07.2008. likums / LV, 107, 15.07.2008.; Ziņotājs, 15, 14.08.2008. / Stājas spēkā 16.07.2008.
12.12.2008. likums / LV, 200, 23.12.2008.; Ziņotājs, 2, 29.01.2009. / Stājas spēkā 01.01.2009.
12.06.2009. likums / LV, 97, 26.06.2009.; Ziņotājs, 14, 23.07.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
01.12.2009. likums / LV, 194, 10.12.2009. / Stājas spēkā 01.01.2010.
18.02.2010. likums / LV, 38, 09.03.2010. / Stājas spēkā 23.03.2010.
23.12.2010. likums / LV, 206, 30.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
14.07.2011. likums / LV, 117, 28.07.2011. / Stājas spēkā 01.08.2011.
15.12.2011. likums / LV, 202, 23.12.2011. / Stājas spēkā 01.01.2012.
15.11.2012. likums / LV, 190, 04.12.2012. / Stājas spēkā 01.01.2013.
21.02.2013. likums / LV, 40, 26.02.2013. / Stājas spēkā 28.02.2013.
09.05.2013. likums / LV, 92, 15.05.2013. / Stājas spēkā 16.05.2013.
12.09.2013. likums / LV, 188, 26.09.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
16.10.2014. likums / LV, 214, 29.10.2014. / Stājas spēkā 12.11.2014.
17.12.2014. likums / LV, 257, 30.12.2014. / Stājas spēkā 01.07.2015.
19.05.2016. likums / LV, 108, 06.06.2016. / Stājas spēkā 20.06.2016.
16.06.2016. likums / LV, 125, 01.07.2016. / Stājas spēkā 15.07.2016.
23.11.2016. likums / LV, 241, 10.12.2016. / Stājas spēkā 01.01.2017.
20.04.2017. likums / LV, 90, 10.05.2017. / Stājas spēkā 01.06.2017.
16.11.2017. likums / LV, 236, 29.11.2017. / Stājas spēkā 01.01.2018.
01.02.2018. likums / LV, 36, 20.02.2018. / Stājas spēkā 01.04.2018.
21.06.2018. likums / LV, 132, 04.07.2018. / Stājas spēkā 01.01.2019.
18.10.2018. likums / LV, 216, 01.11.2018. / Stājas spēkā 15.11.2018.
Satversmes tiesas 07.06.2019. spriedums / LV, 116, 10.06.2019. / Stājas spēkā 10.06.2019.
14.11.2019. likums / LV, 240, 28.11.2019. / Stājas spēkā 01.01.2020.
24.04.2020. likums / LV, 80B, 25.04.2020. / Stājas spēkā 09.05.2020.
Satversmes tiesas 11.06.2020. spriedums / LV, 114, 13.06.2020. / Stājas spēkā 11.06.2020.
22.10.2020. likums / LV, 208, 27.10.2020. / Stājas spēkā 10.11.2020.
Satversmes tiesas 29.10.2020. spriedums / LV, 213, 03.11.2020. / Stājas spēkā 29.10.2020.
05.11.2020. likums / LV, 223, 17.11.2020. / Stājas spēkā 01.01.2021.
08.04.2021. likums / LV, 79A, 26.04.2021. / Stājas spēkā 01.05.2021.
03.06.2021. likums / LV, 110, 09.06.2021. / Stājas spēkā 23.06.2021.
08.06.2021. likums / LV, 121B, 28.06.2021. / Stājas spēkā 16.08.2021.
16.06.2021. likums / LV, 118, 19.06.2021. / Stājas spēkā 20.06.2021.
11.11.2021. likums / LV, 221A, 13.11.2021. / Stājas spēkā 14.11.2021.
24.03.2022. likums / LV, 69, 07.04.2022. / Stājas spēkā 21.04.2022.
08.06.2022. likums / LV, 111A, 09.06.2022. / Stājas spēkā 10.06.2022.
14.07.2022. likums / LV, 144, 28.07.2022. / Stājas spēkā 11.08.2022.
15.09.2022. likums / LV, 187, 27.09.2022. / Stājas spēkā 11.10.2022.
02.02.2023. likums / LV, 30A, 11.02.2023. / Stājas spēkā 12.02.2023.
Satversmes tiesas 09.02.2023. spriedums / LV, 30, 10.02.2023. / Stājas spēkā 09.02.2023.
22.06.2023. likums / LV, 123, 28.06.2023. / Stājas spēkā 11.07.2023.
Satversmes tiesas 28.06.2023. spriedums / LV, 125, 30.06.2023. / Stājas spēkā 28.06.2023.
06.12.2023. likums / LV, 241, 13.12.2023. / Stājas spēkā 01.01.2024.
07.12.2023. likums / LV, 247, 21.12.2023. / Stājas spēkā 01.01.2024.
14.03.2024. likums / LV, 62, 27.03.2024. / Stājas spēkā 01.05.2024.
13.06.2024. likums / LV, 120A, 21.06.2024. / Stājas spēkā 22.06.2024.
24.10.2024. likums / LV, 217, 06.11.2024. / Stājas spēkā 20.11.2024.

20.03.2025. likums / LV, 67A, 04.04.2025. / Stājas spēkā 18.04.2025.
03.12.2025. likums / LV, 244, 18.12.2025. / Stājas spēkā 01.09.2026.
11.12.2025. likums / LV, 247, 23.12.2025. / Stājas spēkā 06.01.2026.
18.12.2025. likums / LV, 2, 06.01.2026. / Stājas spēkā 20.01.2026.
19.02.2026. likums / LV, 45, 05.03.2026. / Stājas spēkā 19.03.2026.
12.03.2026. likums / LV, 56, 20.03.2026. / Stājas spēkā 21.03.2026.
14.05.2026. likums / LV, 97, 22.05.2026. / Stājas spēkā 01.09.2026.
04.06.2026. likums / LV, 112, 12.06.2026. / Stājas spēkā 01.08.2026.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Augstskolu likums

I nodaļa
Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) **akadēmiskā stunda** — studiju darba laika vienība, kuras ilgums ir 45 minūtes;

1[1]) **akreditēta studiju programma** — noteiktam akreditētam studiju virzienam atbilstoša studiju programma, kura attiecīgā studiju virziena novērtēšanas procesā atzīta par atbilstošu šā likuma prasībām;

2) *(izslēgts ar 15.09.2022. likumu)*;

3) **augstskolas akreditācija** — regulārs augstskolas darbības kvalitātes un atbilstības dibinātāja noteiktajam augstskolas tipam izvērtējums. Akreditācijas rezultātā augstskolai tiek piešķirts valsts atzītas augstskolas statuss;

4) **augstskolas filiāle** — akreditētas augstskolas izveidota struktūrvienība, kurai ir zināma organizatoriska patstāvība, kura ir teritoriāli atdalīta no augstskolas atrašanās vietas (atrodas citā valstī vai citā apdzīvotā vietā) un kuras pamatuzdevums ir īstenot attiecīgās augstskolas akreditētas studiju programmas;

5) **augstskolas pārstāvniecība** — augstskolas izveidota struktūrvienība, kura ir teritoriāli atdalīta no augstskolas atrašanās vietas (atrodas citā valstī vai citā apdzīvotā vietā) un kuras uzdevums ir sniegt informāciju par augstskolu, pārstāvēt augstskolas intereses un veikt citas tās nolikumā paredzētas organizatoriskas darbības. Augstskolas pārstāvniecība neveic saimniecisko darbību un neīsteno studiju programmas;

6) **imatrikulācija** — personas ierakstīšana augstskolā studējošo sarakstā (matrikulā);

6[1]) *(punkts stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)*;

7) **kontaktstunda** — akadēmiskā personāla un studējošo tieša saskarsme, kura tiek īstenota studiju programmas mērķu un uzdevumu sasniegšanai atbilstoši studiju programmas plānam un kuras ilgums ir viena akadēmiskā stunda;

8) **kredītpunkts** — uzskaites vienība, kas izsaka studiju darba apjomu, pamatojoties uz studiju programmā vai tās daļā definētajiem studiju rezultātiem un ar to sasniegšanu saistīto studiju slodzi. Saskaņā ar Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēmu 60 kredītpunkti (trešā cikla studijās — no 60 līdz 66 kredītpunktiem) atbilst pilna laika studijās vienā akadēmiskajā gadā apgūtajiem studiju rezultātiem. Kredītpunktus izsaka veselos skaitļos. Viens kredītpunkts atbilst 25—30 stundu studiju darba apjomam;

9) **nepilna laika studijas** — studiju veids, kuram atbilst mazāk nekā 60 kredītpunkti akadēmiskajā gadā;

10) **pilna laika studijas** — studiju veids, kuram atbilst 60 kredītpunkti (trešā cikla studijās — no 60 līdz 66 kredītpunktiem) akadēmiskajā gadā;

11) **promocija** — zinātnes doktora grāda piešķiršana;

11^1) **studiju kurss** — noteiktā līmenī un apjomā organizēts studiju programmai atbilstošu zināšanu, prasmju un kompetences sistēmas izklāsts, kam ir definēti studiju rezultāti, par kuru sasniegšanu tiek piešķirti kredītpunkti;

12) **studiju programmas licencēšana** — tiesību piešķiršana īstenot noteiktu studiju programmu;

13) **studiju modulis** — studiju programmas sastāvdaļa, ko izveido, apvienojot studiju kursus vai to daļas, kuriem ir kopīgs mērķis un sasniedzami studiju rezultāti;

14) **studiju posms** — jebkura studiju programmas sastāvdaļa, kas ir novērtēta un dokumentēta un ietver zināšanu, prasmju un kompetences apguvi, bet nav pilna studiju programma;

15) **studiju rezultāti** — studiju programmas, studiju moduļa vai studiju kursa noslēgumā iegūstamais zināšanu, prasmju un kompetences kopums;

16) **studiju virziena akreditācija** — pārbaude nolūkā noteikt augstskolas resursu kvalitāti un spēju atbilstoši normatīvo aktu prasībām īstenot noteiktam studiju virzienam atbilstošu studiju programmu. Augstskolas studiju virziena akreditācija dod tiesības augstskolai izsniegt valsts atzītu augstākās izglītības diplomu par attiecīgajam studiju virzienam atbilstošas studiju programmas sekmīgu apguvi;

17) **stratēģiskā specializācija** — augstskolas dibinātāja noteiktas zinātnes nozaru grupas, kurās augstskola specializējas, īstenojot studiju programmas un veicot zinātnisko darbību. Stratēģiskā specializācija kalpo par pamatu augstskolas stratēģiskās attīstības plānošanai, nosakot primāri attīstāmās zinātnes nozares un studiju virzienus;

18) **attīstības stratēģija** — stratēģija, kuru augstskola, balstoties uz tās dibinātāja apstiprināto stratēģisko specializāciju, kā arī augstskolas satversmē noteikto misiju, augstskolas senātā apstiprināto studiju procesa attīstības plānu un zinātniskās un mākslinieciski radošās darbības attīstības plānu, veido savas attīstības plānošanai un kura ir terminēts — piecu gadu — augstskolas attīstības plāns, kas ietver konkrētus sasniedzamos mērķus un uzdevumus augstskolas studiju, zinātnes, mākslinieciski radošās, kā arī institucionālās attīstības jomās;

19) **akadēmiskā karjera** — nodarbinātības sistēma augstskolās, kuras ietvaros akadēmiskais personāls veic zinātniskos pētījumus, mākslinieciskās jaunrades darbu un piedalās studējošo izglītošanā. Akadēmisko karjeru veido secīgi profesionālās attīstības posmi.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006., 14.07.2011., 01.02.2018., 21.06.2018., 08.06.2021., 15.09.2022., 14.03.2024., 19.02.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. $1.^1$ punkta jaunā redakcija, grozījums par 16. punkta izslēgšanu un grozījums 17. punktā par vārdu "studiju virzienus" aizstāšanu ar vārdiem "izglītības tematiskās grupas" stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

2.pants. Likuma piemērošana

(1) Šis likums attiecas uz visām Izglītības iestāžu reģistrā reģistrētām augstskolām neatkarīgi no to dibināšanas un finansēšanas kārtības un specializācijas. Tas regulē augstskolu darbības tiesisko pamatu, nosaka un aizsargā augstskolu autonomiju.

(2) Likums reglamentē augstskolu un valsts institūciju sadarbību, lai saskaņotu augstskolu autonomiju ar sabiedrības un valsts interesēm.

(3) Izglītības un zinātnes ministrija pārrauga šā likuma izpildi augstskolās, kā arī atbild par valsts politiku augstākās izglītības jomā. Augstskolu intereses Saeimā un Ministru kabinetā pārstāv izglītības un zinātnes ministrs.

(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

3. pants. Augstskolu tipi un stratēģiskā specializācija

(1) Augstskolas ir augstākās izglītības un zinātnes institūcijas, kas īsteno studiju programmas, kā arī veic zinātnisko darbību un nodarbojas ar mākslinieciskо jaunradi. Ir šāda tipa augstskolas: zinātnes universitātes, mākslu un kultūras universitātes, lietišķo zinātņu universitātes un lietišķo zinātņu augstskolas. Augstskolas tipu nosaka tās dibinātājs.

(1[1]) Augstskolas dibinātājs nosaka augstskolas stratēģisko specializāciju, lai izraudzītajās zinātnes jomās augstskolas studiju un pētniecības darbībā tiktu sasniegta starptautiski atzīta izcilība un atbilstība sabiedrības vajadzībām un prasībām. Zinātnes universitātēm, lai nodrošinātu starpdisciplinaritāti un daudznozaru pētniecības attīstību, ir nosakāmas vismaz trīs zinātnes jomas, kurās tās specializējas.

(1[2]) Valsts dibinātai augstskolai Ministru kabinets stratēģiskās specializācijas jomas nosaka, pamatojoties uz politikas plānošanas dokumentos noteiktajām politikas plānošanas cikla prioritātēm tautsaimniecības un sabiedrības attīstībai, ņemot vērā augstskolas darbības rezultātu progresa izvērtējumu par iepriekšējo plānošanas periodu un attīstības potenciālu. Ja izmaiņas paredzētas valsts augstskolai iepriekš noteiktajā stratēģiskajā specializācijā, valsts dibināta augstskola līdzdarbojas attiecīgā lēmuma projekta sagatavošanā. Lai nodrošinātu efektīvu publisko resursu pārvaldību un investīcijas, stratēģiskās specializācijas jomas valsts dibinātām augstskolām nosaka tā, ka tiek novērsta nepamatota šo jomu dublēšanās. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā valsts dibinātām augstskolām tiek noteikta to stratēģiskā specializācija.

(2) *(Izslēgta ar 15.09.2022. likumu)*

(3) *(Izslēgta ar 08.06.2021. likumu)*

(3[1]) Augstskola nodrošina atbilstību šā likuma 3.[1] panta trešajā daļā, 3.[2] panta trešajā daļā, 3.[3] panta trešajā daļā un 3.[4] panta trešajā daļā noteiktajām prasībām ne vēlāk kā triju gadu laikā no dienas, kad uzsākta studiju programmu īstenošana.

(4) *(Izslēgta ar 02.03.2006. likumu)*

(5) Vārdu "universitāte" ir tiesības ietvert tās augstskolas nosaukumā, kura atbilst šā likuma 3.[1], 3.[2] vai 3.[3] pantā noteiktajam augstskolas tipam, kā arī to šādas augstskolas institūciju nosaukumos, kuras īsteno studiju programmas. Augstskolas nosaukumā nedrīkst ietvert vārdu "institūts".

(5[1]) Augstskolas nosaukumā aizliegts ietvert maldinošas ziņas, kas ir pretrunā ar šā likuma 3.[1], 3.[2], 3.[3] un 3.[4] pantā attiecīgajam augstskolu tipam noteiktajiem augstskolas darbības mērķiem.

(6) Latvijas izglītības klasifikāciju, kurā ietver arī Latvijas Republikā iegūto grādu un profesionālo kvalifikāciju salīdzinājumu ar Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūru un Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras līmenim atbilstošo zināšanu, prasmju un kompetences aprakstus katra cikla studiju programmu beidzējiem, nosaka Ministru kabinets.

(7) Augstskolā vismaz pieci procenti, rēķinot no akadēmiskā personāla skaita, ir viesprofesori, asociētie viesprofesori, viesdocenti, vieslektori, profesori, izcilības profesori, asociētie profesori, docenti un lektori, kas iepriekšējo piecu gadu laikā vismaz vienu gadu nepārtraukti bijuši nodarbināti akadēmiskā amatā kādā no akreditētām Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas zonas vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas valstu, izņemot Latviju, augstskolām.

(8) Uz Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju neattiecas šajā likumā noteiktās prasības par akadēmiskā personāla ar zinātnes doktora grādu īpatsvaru augstskolā.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006., 14.07.2011., 01.02.2018., 18.10.2018., 08.06.2021., 24.03.2022., 15.09.2022., 02.02.2023., 14.03.2024., 12.03.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

3.[1] pants. Zinātnes universitāte un tās darbības mērķi

(1) Zinātnes universitāte ir nacionāla līmeņa zinātnes, izglītības un kultūras institūcija, kura atbilstoši valsts augstākās izglītības standartam īsteno pirmā, otrā un trešā cikla augstākās izglītības programmas.

(2) Zinātnes universitātes darbības mērķi atbilstoši tās dibinātāja noteiktai stratēģiskajai specializācijai ir šādi:

1) veicināt nacionāli un starptautiski atzīta akadēmiskā un zinātniskā personāla koncentrēšanos tās īstenotajā akadēmiskajā un zinātniskajā studiju un pētniecības procesā;

2) akadēmiskās brīvības ietvaros attīstīt starptautiski novērtētus fundamentālos un lietišķos pētījumus, radot jaunas zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai;

3) nodrošināt un pastāvīgi attīstīt starptautiski konkurētspējīgus studiju procesus, atbalstot izglītības procesā iesaistīto personu izaugsmi par uzņēmīgiem, radošiem, atbildīgiem un konkurētspējīgiem sabiedrības locekļiem, kā arī nodrošināt mūžizglītības procesus;

4) veicināt pētniecību, studijas un radošās aktivitātes, kas ļauj saglabāt un attīstīt nacionālās kultūras vērtības, tradīcijas un kultūras mantojumu, nodrošinot nacionālās kultūras procesu nepārtrauktību un starptautisku integrāciju;

5) attīstīt pētniecības, studiju, inovāciju, tehnoloģiju pārneses un biznesa inkubācijas procesus, kas nodrošina dinamisku tautsaimniecības attīstību un jaunu mūsdienīgu tautsaimniecības nozaru rašanos;

6) orientējoties uz izcilību savā darbības jomā, gan pētniecības, gan studiju procesā nodrošināt zinātnes universitātes sekmīgu integrāciju starptautiskajā universitāšu un zinātnisko institūciju ekosistēmā.

(3) Zinātnes universitāte savu mērķu sasniegšanai:

1) sadarbojas ar citām izglītības un zinātniskajām institūcijām, lai nodrošinātu kopējo valsts izglītības, zinātnes, tehnoloģiju attīstības un inovāciju politikas attīstību un pilnveidi, tai skaitā nodrošinātu izglītības un pētniecības resursu kopīgu lietošanu un efektivitāti;

2) veic starptautiski atzītu zinātnisko darbību vismaz trijās zinātnes nozaru grupās un īsteno studiju programmas vismaz trijos studiju virzienos, un tās zinātniskā darbība ir aprobēta ar:

a) starptautiski atzītām (citētām) zinātniskajām publikācijām, tai skaitā humanitārajās jomās (letonikā un baltistikā), kuras var būt pielīdzināmas Latvijas vai Lietuvas zinātniskajiem recenzētajiem izdevumiem, ja tas atbilst augstskolas stratēģiskajai specializācijai,

b) recenzētām zinātniskām monogrāfijām,

c) intelektuālā īpašuma objektiem;

3) veido zinātnes universitātes struktūrvienības vai zinātniskos institūtus un citas institūcijas tās dibinātāja noteiktai stratēģiskajai specializācijai atbilstošās, kā arī zinātnes universitātes attīstības stratēģijā noteiktās zinātnes nozaru grupās;

4) īsteno akadēmiskās doktora studiju programmas zinātnes nozaru grupās, kurās universitāte spēj uzrādīt zinātniskos rezultātus, kas zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā atzīti par starptautiska līmeņa prasībām atbilstošiem;

5) nodrošina, ka vismaz 65 procentiem akadēmiskā personāla ir zinātnes doktora grāds;

6) nodrošina, ka katru gadu doktora studiju programmās tiek aizstāvēti promocijas darbi un piešķirti zinātnes doktora grādi;

7) sadarbojas ar industrijām, veicina dažādu veidu sadarbības platformu attīstību, kā arī iegulda savus resursus ar inovāciju vai tehnoloģiju pārnesi saistītos uzņēmumos;

8) ir reģistrēta zinātnisko institūciju reģistrā un zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā ieguvusi pozitīvu vērtējumu.

(4) Zinātnes universitātes darbība tiek vērtēta saskaņā ar starptautiski noteiktiem standartiem, paredzot, ka universitāte nodrošina vismaz 1000 indeksētu zinātnisko publikāciju "Web of Science" un "Scopus" datubāzēs piecu gadu laikā vai zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā iegūst vismaz četru ballu novērtējumu stratēģiskās specializācijas jomās. Humanitārajās jomās (letonikā un baltistikā) tās var būt starptautiski atzītām (citētām) zinātniskajām publikācijām pielīdzināmas publikācijas Latvijas vai Lietuvas zinātniskajos recenzētajos

izdevumos, kā arī individuālās vai kolektīvās monogrāfijas, kurām ir kopsavilkums angļu valodā vai citā Eiropas Savienības valodā.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2024. un 12.03.2026. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2026. Grozījums trešās daļas 2. punkta ievaddaļā par vārdu "vismaz trijos studiju virzienos" aizstāšanu ar vārdiem "vismaz trijās izglītības tematiskajās grupās" stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

3.[2] pants. Mākslu un kultūras universitāte un tās darbības mērķi

(1) Mākslu un kultūras universitāte ir augstākās izglītības, zinātnes un kultūras institūcija, kura atbilstoši valsts augstākās izglītības standartam īsteno pirmā un otrā cikla augstākās izglītības programmas izglītības tematiskajā jomā "Mākslas". Mākslu un kultūras universitāte īsteno profesionālā doktora studiju programmas mākslās. Akadēmiskās doktora studiju programmas tiek veidotas, ja mākslu un kultūras universitāte konkrētajā studiju virzienā uzrāda starptautiska līmeņa prasībām atbilstošus pētniecības rezultātus vai veido kopīgas akadēmiskās doktora studiju programmas ar citu partnerinstitūciju.

(2) Mākslu un kultūras universitātes darbības mērķi atbilstoši tās dibinātāja noteiktai stratēģiskajai specializācijai ir šādi:

1) attīstīt akadēmiskās un profesionālās studijas, mūžizglītības programmas, mākslinieciskо jaunradi, zinātnisko un pētniecisko darbību humanitārajās zinātnēs un mākslā, kā arī radošajās industrijās;

2) attīstīt pētniecībā balstītu studiju un mākslinieciskās jaunrades procesu, nodrošinot dalību nacionāla un starptautiska mēroga mākslinieciskās jaunrades konkursos un citos mākslinieciskās jaunrades projektos;

3) veikt fundamentālos un lietišķos pētījumus, nodrošinot jaunu zināšanu radīšanu mākslu un kultūras universitātes īstenotajos studiju virzienos, tehnoloģiskās un netehnoloģiskās inovācijas un dizaina risinājumus, tādējādi veicinot Latvijas zinātnes un mākslinieciskās jaunrades attīstību un konkurētspēju nacionālā un starptautiskā līmenī;

4) sagatavot valstij un tautsaimniecībai nepieciešamos cilvēkresursus mākslas, mūzikas, skatuves mākslas, teātra, dejas, audiovizuālās mākslas, kultūras mantojuma, kultūrizglītības, kultūras un radošo industriju jomās;

5) attīstīt studiju, pētniecības un radošās aktivitātes, kas ļauj saglabāt, attīstīt un popularizēt nacionālās kultūras vērtības, tradīcijas un kultūras mantojumu, mākslinieciskо izpausmju un kultūras daudzveidību, kā arī starpkultūru komunikāciju;

6) sadarboties ar kultūras un radošajām industrijām, veicinot izaugsmi šajos un citos tautsaimniecības sektoros un veidojot starpdisciplināru sadarbību;

7) orientējoties uz izcilību savā darbības jomā, gan pētniecības, gan studiju procesā nodrošināt mākslu un kultūras universitātes sekmīgu integrāciju starptautiskajā mākslu un kultūras universitāšu un zinātnisko institūciju ekosistēmā.

(3) Mākslu un kultūras universitāte savu mērķu sasniegšanai:

1) īsteno bakalaura, maģistra un akadēmiskās doktora studiju programmas un veic starptautiski atzītu zinātnisko darbību, kas aprobēta ar starptautiski atzītām (citētām) zinātniskajām publikācijām humanitārajās zinātnēs un mākslā, kā arī īsteno profesionālās doktora studiju programmas izglītības tematiskajā jomā "Mākslas";

2) nodrošina, ka:

a) vismaz 40 procentiem akadēmiskā personāla ir zinātnes doktora grāds vai profesionālais doktora grāds mākslās, tai skaitā vismaz 25 procentiem akadēmiskā personāla ir zinātnes doktora grāds un vismaz 20 procenti akadēmiskā personāla ir nacionālā un starptautiskā līmenī atzīti mākslinieki,

b) katru gadu doktora studiju programmās tiek aizstāvēti promocijas darbi vai doktora teorētiskie pētījumi un mākslinieciskās jaunrades darbi, kā arī tiek piešķirts zinātnes vai profesionālais doktora grāds,

c) izglītības tematiskajā jomā "Mākslas" studējošo īpatsvars ir vismaz 70 procenti;

3) piedalās nacionāla un starptautiska līmeņa fundamentālo un lietišķo pētījumu un mākslinieciskās jaunrades projektu konkursos, īsteno mākslinieciskās jaunrades, pētniecības un attīstības projektus un līgumdarbus mākslas, mūzikas, skatuves mākslas, teātra, dejas, audiovizuālās mākslas, kultūras mantojuma, kultūrizglītības, kultūras un radošo industriju jomās un citās kultūras jomās, kā arī citās nozarēs atbilstoši tautsaimniecības un sabiedrības vajadzībām;

4) veido mākslu un kultūras universitātes akadēmisko, zinātnisko un mākslinieciskās jaunrades darbību atbalstošas struktūrvienības un institūcijas;

5) ir reģistrēta zinātnisko institūciju reģistrā un zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā ieguvusi vismaz triju ballu novērtējumu stratēģiskās specializācijas jomās;

6) sadarbojas ar radošajām industrijām, veicina dažādu veidu sadarbības platformu attīstību.

(4) Mākslu un kultūras universitātes darbība tiek vērtēta saskaņā ar starptautiski noteiktiem standartiem. Mākslu un kultūras universitātes mākslinieciskā un radošā darbība tiek aprobēta arī ar dalību nacionāla un starptautiska mēroga mākslinieciskās jaunrades norisēs, projektos, konkursos un festivālos.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2024., 12.03.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Grozījumi pirmajā daļā par vārdu "studiju virzienā" aizstāšanu ar vārdiem "izglītības tematiskajā grupā" un otrās daļas 3. punktā par vārdu "īstenotajos studiju virzienos" aizstāšanu ar vārdiem "īstenotajās izglītības tematiskajās grupās" stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

3.[3] pants. Lietišķo zinātņu universitāte un tās darbības mērķi

(1) Lietišķo zinātņu universitāte ir augstākās izglītības, pētniecības un kultūras institūcija, kura atbilstoši valsts augstākās izglītības standartam īsteno pirmā un otrā cikla augstākās izglītības programmas. Akadēmiskās doktora studiju programmas tiek veidotas, ja augstskola konkrētajā studiju virzienā uzrāda starptautiska līmeņa prasībām atbilstošus pētniecības rezultātus vai veido kopīgas akadēmiskās doktora studiju programmas ar citu partnerinstitūciju.

(2) Lietišķo zinātņu universitātes darbības mērķi atbilstoši tās dibinātāja noteiktai stratēģiskajai specializācijai ir šādi:

1) attīstīt studiju, pētniecības un mūžizglītības programmas, kas atbilstoši darba tirgus prasībām nodrošina tautsaimniecības, valsts un sabiedrības attīstības nākotnes vajadzībām nepieciešamos cilvēkresursus, kā arī veicināt izglītības procesā iesaistīto personu izaugsmi par uzņēmīgiem, radošiem, atbildīgiem un konkurētspējīgiem sabiedrības locekļiem;

2) veikt lietišķos pētījumus, kā arī ar inovācijām un mūžizglītības procesiem nodrošināt zināšanu un tehnoloģiju pārnesi attiecīgās tautsaimniecības nozarēs, veicinot to iespēju dinamiski piemēroties ārējās vides pārmaiņām.

(3) Lietišķo zinātņu universitāte savu mērķu sasniegšanai:

1) īsteno studiju programmas vismaz divos studiju virzienos, kā arī veic starptautiski atzītu zinātnisko darbību, kas aprobēta ar starptautiski atzītām (citētām) zinātniskajām publikācijām, zinātniski recenzētām monogrāfijām, intelektuālā īpašuma objektiem (piemēram, patents, augu šķirne), vismaz divās zinātnes nozaru grupās;

2) nodrošina, ka vismaz 60 procentiem akadēmiskā personāla ir zinātnes doktora grāds;

3) ja universitātē atvērta akadēmiskā doktora studiju programma, — nodrošina, ka katru gadu akadēmiskajās doktora studiju programmās tiek aizstāvēti promocijas darbi un piešķirti zinātnes doktora grādi;

4) aktīvi sadarbojas ar industrijām, veicina dažādu veidu sadarbības platformu attīstību, kā arī iegulda savus resursus ar inovāciju vai tehnoloģiju pārnesi saistītos uzņēmumos;

5) ir reģistrēta zinātnisko institūciju reģistrā un zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā ieguvusi vismaz triju ballu novērtējumu stratēģiskās specializācijas jomās.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2024., 12.03.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Grozījumi pirmajā daļā par vārdu "studiju virzienā" aizstāšanu ar vārdiem "izglītības

tematiskajā grupā" un trešās daļas 1. punktā par vārdu "divos studiju virzienos" aizstāšanu ar vārdiem "divās izglītības tematiskajās grupās" stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

3.[4] pants. Lietišķo zinātņu augstskola un tās darbības mērķi

(1) Lietišķo zinātņu augstskola ir augstākās izglītības un pētniecības institūcija, kura atbilstoši valsts augstākās izglītības standartam īsteno pirmā un otrā cikla augstākās izglītības programmas. Akadēmiskās doktora studiju programmas tiek veidotas, ja augstskola konkrētajā studiju virzienā uzrāda starptautiska līmeņa prasībām atbilstošus pētniecības rezultātus vai veido kopīgas akadēmiskās doktora studiju programmas ar citu partnerinstitūciju.

(2) Lietišķo zinātņu augstskolas darbības mērķi atbilstoši tās dibinātāja noteiktai stratēģiskajai specializācijai ir šādi:

1) attīstīt studiju, pētniecības un mūžizglītības programmas, kas atbilstoši darba tirgus prasībām nodrošina tautsaimniecības, valsts un sabiedrības attīstības nākotnes vajadzībām nepieciešamos cilvēkresursus, kā arī veicināt izglītības procesā iesaistīto personu izaugsmi par uzņēmīgiem, radošiem, atbildīgiem un konkurētspējīgiem sabiedrības locekļiem;

2) veikt lietišķos pētījumus, kā arī ar inovācijām un mūžizglītības procesiem nodrošināt zināšanu un tehnoloģiju pārnesi attiecīgās tautsaimniecības nozarēs, veicinot to iespēju dinamiski piemēroties ārējās vides pārmaiņām.

(3) Lietišķo zinātņu augstskola savu mērķu sasniegšanai:

1) īsteno studiju programmas vismaz vienā studiju virzienā, kā arī veic starptautiski atzītu zinātnisko darbību, kas aprobēta ar starptautiski atzītām (citētām) zinātniskajām publikācijām, zinātniski recenzētām monogrāfijām, intelektuālā īpašuma objektiem (piemēram, patents, augu šķirne), vismaz vienā zinātnes nozaru grupā;

2) nodrošina, ka vismaz 50 procentiem akadēmiskā personāla ir zinātnes doktora grāds;

3) ja augstskolās ir atvērta doktora studiju programma, — nodrošina, ka katru gadu doktora studiju programmās tiek aizstāvēti promocijas darbi un piešķirti zinātnes doktora grādi;

4) aktīvi sadarbojas ar industrijām, veicina dažādu veidu sadarbības platformu attīstību, kā arī iegulda savus resursus ar inovāciju vai tehnoloģiju pārnesi saistītos uzņēmumos;

5) ir reģistrēta zinātnisko institūciju reģistrā un zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā ieguvusi vismaz divu ballu novērtējumu stratēģiskās specializācijas jomās.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2024., 12.03.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Grozījumi pirmajā daļā par vārdu "studiju virzienā" aizstāšanu ar vārdiem "izglītības tematiskajā grupā" un trešās daļas 1. punktā par vārdu "studiju virzienā" aizstāšanu ar vārdiem "izglītības tematiskajā grupā" stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

4. pants. Augstskolu autonomija

(1) Augstskolas ir autonomas augstākās izglītības un zinātnes institūcijas ar pašpārvaldes tiesībām. Augstskolu autonomiju raksturo akadēmiskā brīvība un varas un atbildības sadale starp valsts institūcijām un augstskolu, starp augstskolas dibinātāju un tās lēmējinstitūcijām.

(2) Augstskolas autonomija izpaužas tās tiesībās brīvi izvēlēties augstskolas dibinātāja izvirzīto uzdevumu īstenošanas veidus un formas, kā arī atbildībā par augstskolā iegūtās izglītības un īstenotās zinātniskās un radošās darbības kvalitāti, demokrātisma principu ievērošanu, mērķtiecīgu un racionālu finanšu un materiālo resursu izmantošanu.

(3) Augstskolai ir tiesības patstāvīgi:

1) izstrādāt un pieņemt augstskolas satversmi;

2) izstrādāt un pieņemt augstskolas attīstības stratēģiju;

3) noteikt zinātniskās un mākslinieciski radošās darbības pamatvirzienus;

4) noteikt studiju programmu saturu un formas;

5) noteikt augstskolas organizatorisko un pārvaldes struktūru;

6) veidot augstskolas personālsastāvu;

7) valsts dibinātai augstskolai — atvasinātai publiskai personai — izstrādāt un pieņemt augstskolas ikgadējo budžetu;

8) rīkoties ar savu mantu un finanšu resursiem, lai sasniegtu attīstības stratēģijā noteiktos mērķus;

9) veikt citas darbības, kas nav pretrunā ar tās dibinātāja un šajā likumā noteiktajiem augstskolas darbības principiem un uzdevumiem.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006., 01.12.2009. un 08.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

5.pants. Augstskolu uzdevumi

(1) Augstskolu dibinātāji nosaka augstskolai īstenojamos uzdevumus. Nozares ministrija pārrauga augstskolas darbību stratēģiskajos un finanšu jautājumos. Augstskolas to autonomijas ietvaros nodrošina studiju, pētniecības un mākslinieciskās jaunrades darba nedalāmību. Tās savā darbībā izkopj un attīsta zinātni, mākslu un valsts valodu. Augstskolas nodrošina studējošajiem iespējas nodarboties ar sportu

(2) Augstskolas izstrādā studiju programmas, izraugās akadēmisko personālu, iekārto laboratorijas, darbnīcas, bibliotēkas un citas struktūras tā, lai studējošajiem dotu iespēju iegūt zināšanas, akadēmisko izglītību un profesionālo prasmi atbilstoši zinātnes attīstības līmenim un Latvijas kultūras tradīcijām, turklāt iespējami koncentrētā un didaktiski pilnvērtīgā veidā. Tās nodrošina tādas pārbaudījumu un eksāmenu prasības un tādu procedūru, lai piešķirtos grādus un nosaukumus, iegūtos diplomus un profesionālo kvalifikāciju, kā arī studiju programmu daļu apgūšanu savstarpēji atzītu Latvijas un ārvalstu augstskolās.

(2^1) Augstskolas īsteno savu iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kuras ietvaros:

1) iedibina politiku un procedūras augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai, ievērojot Eiropas augstākās izglītības telpā starptautiski atzītus kvalitātes nodrošināšanas standartus;

2) izstrādā mehānismus savu studiju programmu veidošanai, iekšējai apstiprināšanai, to darbības uzraudzīšanai un periodiskai pārbaudei;

3) izveido un publisko tādus studējošo sekmju vērtēšanas kritērijus, nosacījumus un procedūras, kas ļauj pārliecināties par paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu;

4) izveido iekšējo kārtību un mehānismus akadēmiskā personāla atlases, novērtēšanas, kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai;

5) nodrošina, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem;

6) nodrošina efektīvu un rezultatīvu institucionālo pārvaldību;

7) izstrādā un uztur visaptverošu un koordinētu risku pārvaldības sistēmu.

(3) *(Izslēgta ar 08.06.2021. likumu)*

(4) Augstskolas organizē savu darbu sabiedrības interesēs, kā arī informē sabiedrību par savu darbību, par studiju un zinātnisko pētījumu virzieniem un iespējām, veicinot studiju un pētniecības darba izvēli atbilstoši indivīda interesēm un spējām. Tās piedāvā sabiedrībai iegūtās zinātniskās, mākslinieciskās un profesionālās atziņas,

metodes un pētījumu rezultātus.

(5) Augstskolas rūpējas par jauno zinātnieku sagatavošanu un nodrošina viņiem iespēju iekļauties pasaules akadēmiskajos procesos.

(6) Augstskolas garantē akadēmiskā personāla un studējošo akadēmisko brīvību, nosakot to savās satversmēs.

(7) *(Izslēgta ar 23.11.2000. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 14.07.2011., 01.02.2018., 21.06.2018., 08.06.2021. un 12.03.2026. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2026. Sk. pārejas noteikumu 127. punktu)

6. pants. Akadēmiskā brīvība

(1) Augstskola nodrošina akadēmisko brīvību, kas ietver:

1) studiju brīvību;

2) pētniecības un mākslinieciskās jaunrades brīvību;

3) mācīšanas brīvību;

4) vārda brīvību.

(2) Studiju brīvība aizsargā tiesības iegūt, pilnveidot un nodot zināšanas studējot, kā arī citas šajā likumā un augstskolas satversmē paredzētās studējošo tiesības.

(3) Pētniecības un mākslinieciskās jaunrades brīvība aizsargā tiesības izvēlēties pētniecības tēmas un metodoloģiju, kā arī citas šajā likumā, Zinātniskās darbības likumā un augstskolas satversmē paredzētās studējošo un akadēmiskā personāla tiesības.

(4) Mācīšanas brīvība aizsargā tiesības īstenot studiju un mācību procesu, kā arī citas šajā likumā un augstskolas satversmē paredzētās akadēmiskā personāla tiesības.

(5) Augstskola respektē akadēmisko brīvību, nodrošina studējošo un akadēmiskā personāla tiesības, kā arī akadēmiskās brīvības īstenošanai nepieciešamos apstākļus.

(18.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.01.2026.)

6.[1] pants. Akadēmiskā ētika un godīgums

(1) Studējošie un akadēmiskais personāls savā darbībā ievēro akadēmisko ētiku un godīgumu, kas nodrošina akadēmiskās darbības uzticamību, pārskatāmību, objektivitāti un cieņu pret intelektuālo īpašumu.

(2) Augstskola izstrādā akadēmiskās ētikas kodeksu un akadēmiskā godīguma noteikumus, kā arī izveido akadēmiskās ētikas komisiju sūdzību izskatīšanai un atzinumu sniegšanai par akadēmiskās ētikas jautājumiem.

(18.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.01.2026.)

7.pants. Augstskolu juridiskais statuss un atribūtika

(1) Valsts dibinātās augstskolas (izņemot Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju) ir atvasinātas publiskas personas.

(2) Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija ir valsts iestāde.

(2[1]) Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija ir Nacionālo bruņoto spēku sastāvdaļa. Jautājumos, kuri neskar Nacionālo bruņoto spēku komandiera kompetenci, Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija ir aizsardzības ministra pārraudzībā. Attiecībā uz šo augstskolu Ministru kabinets:

1) nosaka Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas un tās pārvaldes institūciju — padomes, senāta,

rektora un akadēmiskās šķīrējtiesas — kompetenci, ciktāl tā atšķiras no šajā likumā noteiktās, šīs augstskolas rektora iecelšanas, apstiprināšanas un atbrīvošanas kārtību, prasības attiecībā uz šīs augstskolas akadēmiskā personāla kvalifikāciju, akadēmiskā personāla, kas nav profesionālā dienesta karavīri, atalgojuma noteikšanas kārtību, administratīvo aktu un faktiskās rīcības apstrīdēšanas kārtību, kā arī šīs augstskolas finansēšanas kārtību;

2) ir tiesīgs, ja to prasa šīs augstskolas militārā vai profesionālā specifika, paredzēt citu kārtību studējošo skaita noteikšanai, studējošo un akadēmiskā personāla komplektēšanai, studiju līgumu slēgšanai, studiju programmu ekspertīzei pirms apstiprināšanas un studējošo pašpārvaldes finansēšanai, kā arī atšķirīgas prasības rektora kvalifikācijai un ierobežojumus šajā likumā noteiktajām studējošo un studējošo pašpārvaldes tiesībām.

(2^2) *(Izslēgta ar 15.09.2022. likumu)*

(3) Privātpersonu dibinātās augstskolas ir komercsabiedrības vai nodibinājumi, kas darbojas saskaņā ar Komerclikumu vai Biedrību un nodibinājumu likumu, ciktāl tas nav pretrunā ar šo likumu.

(4) Valsts atzītā diplomā izmanto valsts ģerboņa attēlu, un šāda diploma paraugu nosaka Ministru kabinets.

(5) Augstskolai ir zīmogs ar augstskolas pilnu nosaukumu. Augstskolai ir tiesības zīmogā izmantot arī augstskolas vēsturiski izveidojušos simboliku.

(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.04.2007.,18.02.2010., 16.10.2014., 19.05.2016., 08.06.2021., 15.09.2022. un 12.03.2026. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

7.[1] pants. Augstākās izglītības un zinātnes administrācija

(Izslēgts ar 14.07.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

II nodaļa
Augstskolu dibināšana, reorganizācija un to tiesiskais pamats

8.pants. Augstskolas dibināšana un augstskolas filiāles atvēršana

(1) Augstskolas var dibināt valsts, citas juridiskās, kā arī fiziskās personas, tajā skaitā ārvalstu juridiskās un fiziskās personas, ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu noteikumus.

(2) Valsts augstskolas uz izglītības un zinātnes ministra ierosinājuma pamata dibina Latvijas valsts Ministru kabineta personā.

(3) *(Izslēgta ar 02.03.2006. likumu.)*

(4) Akreditēta augstskola (arī ārvalstī akreditēta augstskola) var atvērt augstskolas filiāles (turpmāk arī — filiāle) un augstskolas pārstāvniecības (turpmāk šajā pantā — pārstāvniecība), ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu noteikumus.

(5) Filiāles un pārstāvniecības darbojas, pamatojoties uz nolikumu, kuru apstiprina augstskolas koleģiāla pārstāvības institūcija. Filiāles vai pārstāvniecības vadītājs rīkojas uz attiecīgās augstskolas izdotas pilnvaras pamata.

(6) Augstskolu dibinot, jāievēro šādi noteikumi:

1) augstskola īstenos vismaz piecas studiju programmas, un to īstenošanā iesaistīsies vismaz 30 (teoloģijas nozares augstskolā — vismaz 10) personas ar zinātnes doktora grādu, no kurām vismaz piecas ir personas ar zinātnes doktora grādu tajā zinātnes nozarē, kurā tiks īstenota studiju programma;

2) augstskolas dibinātāja īpašumā vai lietošanā ir telpas studiju programmu īstenošanai uz vismaz astoņiem gadiem, un to apliecina izraksts no zemesgrāmatas, kā arī īpašumā vai lietošanā esošo telpu plāns vai inventarizācijas lieta, kurā norādīta nepieciešamā platība;

3) augstskolas plānojumam ir jānodrošina studiju programmas īstenošanā vienlaikus notiekoša mācību procesa laikā telpu platība ne mazāka par 7 kvadrātmetriem uz vienu studējošo, ieskaitot akadēmiskā personāla individuālajam darbam paredzētās telpas;

4) augstskola spēj nodrošināt saistības pret tās studiju programmās studējošajiem vismaz 711 435 *euro* apmērā, un to apliecina bankas vai apdrošināšanas sabiedrības izsniegta garantija;

5) augstskolai nošķirtās kustamās un nekustamās mantas vērtība ir ne mazāka par 2 845 743 *euro*, šī manta nav ieķīlāta vai citādi apgrūtināta ar lietu tiesībām, tai nav uzlikts aizliegums, un to pamato attiecīgi dokumenti, tajā skaitā attiecīgās zemesgrāmatu nodaļas un Uzņēmumu reģistra izsniegtas izziņas;

6) nevienam no augstskolas dibinātājiem nav nodokļu vai valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu, un to apliecina attiecīgu kompetentu iestāžu izsniegtas izziņas; neviens no augstskolas dibinātājiem nav pasludināts par maksātnespējīgu, neatrodas likvidācijas procesā, neviena dibinātāja saimnieciskā darbība nav apturēta vai pārtraukta, nedz arī ir uzsākta tiesvedība par kāda dibinātāja darbības izbeigšanu, maksātnespēju vai bankrotu, un to apliecina attiecīgas kompetentas iestādes izsniegta izziņa;

7) augstskolas telpas, kurās tiek īstenotas studiju programmas, ir apdrošinātas, un to apliecina apdrošināšanas līgums, kas noslēgts uz laiku, ne mazāku par gadu; augstskolas materiāltehniskais nodrošinājums atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un sanitāri higiēniskajām prasībām, un to apliecina attiecīgas kompetentas iestādes izsniegta izziņa; augstskolai ir datoraprīkojums, kas nodrošina studējošo vajadzības; augstskolā ir bibliotēka, un tajā ir nodrošināta pieeja Latvijas un starptautiskajiem elektroniskajiem literatūras un periodikas krājumiem.

(7) Augstskolas filiāli atverot, jāievēro šādi noteikumi:

1) vienas studiju programmas īstenošanā tiks iesaistītas ne mazāk kā sešas personas ar zinātnes doktora grādu;

2) augstskolas dibinātāja īpašumā vai lietošanā ir telpas filiāles studiju programmas īstenošanai uz vismaz astoņiem gadiem, un to apliecina izraksts no zemesgrāmatas, kā arī īpašumā vai lietošanā esošo telpu plāns vai inventarizācijas lieta, kurā norādīta nepieciešamā platība;

3) filiāles telpu kopējā platība un plānojums nodrošina iespēju studiju programmas īstenošanā piedalīties vismaz 100 augstskolas filiālē studējošiem. Telpu platība vienlaikus notiekoša mācību procesa laikā ir ne mazāka par 7 kvadrātmetriem uz vienu studējošo, ieskaitot akadēmiskā personāla individuālajam darbam paredzētās telpas;

4) augstskola spēj nodrošināt saistības pret tās filiāles studiju programmā studējošajiem vismaz 177 858 *euro* apmērā, un to apliecina bankas vai apdrošināšanas sabiedrības izsniegta garantija;

5) nevienam no dibinātājiem nav nodokļu vai valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu, un to apliecina attiecīgu kompetentu iestāžu izsniegtas izziņas; neviens no dibinātājiem nav pasludināts par maksātnespējīgu, neatrodas likvidācijas procesā, neviena dibinātāja saimnieciskā darbība nav apturēta vai pārtraukta, nedz arī uzsākta tiesvedība par kāda dibinātāja darbības izbeigšanu, maksātnespēju vai bankrotu, un to apliecina attiecīgas kompetentas iestādes izsniegta izziņa;

6) filiāles telpas, kurās tiek īstenota studiju programma, ir apdrošinātas, un to apliecina apdrošināšanas līgums, kas noslēgts uz laiku, ne mazāku par gadu; filiāles materiāltehniskais nodrošinājums atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un sanitāri higiēniskajām prasībām, un to apliecina attiecīgas kompetentas iestādes izsniegta izziņa; filiālei ir datoraprīkojums, kas nodrošina studējošo vajadzības; filiālē ir bibliotēka, un tajā ir nodrošināta pieeja Latvijas un starptautiskajiem elektroniskajiem literatūras un periodikas krājumiem.

(8) Augstskola, kā arī filiāle uzsāk savu darbību ar dienu, kad tā reģistrēta Izglītības iestāžu reģistrā.

(03.06.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006., 14.07.2011., 12.09.2013., 08.06.2021., 15.09.2022. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

8.[1] pants. Augstskolu reģistrācija

(1) Augstskolas reģistrē Izglītības iestāžu reģistrā (turpmāk arī — reģistrs). Reģistru ved tam pilnvarota Ministru kabineta noteiktas institūcijas amatpersona (turpmāk — reģistra amatpersona).

(2) Ikvienam ir tiesības iepazīties ar reģistra ierakstiem un reģistram iesniegtajiem dokumentiem.

(3) Ikvienam pēc attiecīga rakstveida pieprasījuma iesniegšanas ir tiesības saņemt izziņu no reģistra ierakstiem, kā arī reģistra lietā esoša dokumenta izrakstu vai kopiju. Pēc saņēmēja pieprasījuma izraksta vai kopijas pareizība apliecināma ar reģistra amatpersonas parakstu un zīmogu, norādot tās izsniegšanas datumu.

(4) Pēc saņēmēja pieprasījuma reģistra amatpersona izsniedz izziņu par to, ka noteikts reģistra ieraksts nav grozīts, vai arī par to, ka reģistrā nav izdarīts noteikts ieraksts.

(03.06.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009. un 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022. Panta nosaukuma un pirmās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 92. punktu)

8.[2] pants. Reģistrā ierakstāmās ziņas

(1) Reģistrā ieraksta šādas ziņas:

1) augstskolas vai filiāles nosaukumu;

2) augstskolas vai filiāles juridisko adresi;

3) augstskolas vai filiāles dibinātājus un augstskolas rektoru vai filiāles vadītāju;

4) datumu, kad pieņemts lēmums par augstskolas dibināšanu vai filiāles atvēršanu;

5) augstskolas juridisko statusu;

6) augstskolas satversmes vai filiāles nolikuma apstiprināšanas datumu;

6[1]) augstskolas tipu;

7) augstskolas vai filiāles īstenoto studiju programmu nosaukumus un atbildīgo par attiecīgās programmas īstenošanu (studiju programmas direktoru);

8) ziņas par augstskolā vai filiālē akreditētajiem studiju virzieniem un tiem atbilstošajām akreditētajām studiju programmām;

9) ziņas par augstskolas vai filiāles akreditāciju;

10) ziņas par augstskolas vai filiāles telpu nodrošinājumu, telpu tiesisko statusu;

11) augstskolas vai filiāles finansējuma avotus un finansēšanas kārtību;

12) ziņas par augstskolas satversmes apturēšanu, ziņas par augstskolas vai filiāles darbības izbeigšanu, augstskolas maksātnespēju, likvidāciju un reorganizāciju;

13) ziņas par likvidatora vai administratora iecelšanu, norādot viņa vārdu, uzvārdu, tālruni;

14) augstskolas vai filiāles tālruņa vai faksa numuru, elektroniskā pasta adresi;

15) citas ziņas, ja to tieši paredz likums.

(2) Ierakstot reģistrā augstskolu vai filiāli, tai piešķir reģistrācijas numuru.

(3) Katram ierakstam tiek pievienots tā izdarīšanas datums.

(03.06.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.07.2011., 21.06.2018. un 08.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

8.[3] pants. Reģistram iesniedzamie dokumenti un to glabāšana

(1) Reģistram iesniedzami dokumenti, kas pamato ierakstu izdarīšanu reģistrā vai to grozījumus, kā arī citi likumā noteiktie dokumenti. Reģistram iesniedz attiecīgā dokumenta oriģinālu vai tā attiecīgi apliecinātu kopiju. Ārvalstīs izdotus publiskus dokumentus legalizē starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā, un tiem pievieno notariāli apliecinātu tulkojumu latviešu valodā.

(2) Augstskolas dibinātāja pilnvarota persona divu mēnešu laikā no augstskolas dibināšanas dienas iesniedz reģistram iesniegumu par augstskolas reģistrāciju. Iesniegumam par augstskolas reģistrāciju pievieno augstskolas satversmes projektu. Iesniegumu par augstskolas ierakstīšanu reģistrā paraksta visi dibinātāji.

(3) Filiāles reģistrāciju reģistrā nodrošina augstskola, kura to atvērusi. Augstskolas pilnvarota persona divu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par filiāles atvēršanu, iesniedz reģistram iesniegumu par augstskolas filiāles reģistrāciju. Iesniegumam par filiāles reģistrāciju pievieno augstskolas satversmē noteiktās institūcijas apstiprinātu filiāles nolikumu.

(4) Dokumenti, uz kuru pamata izdarāmi jauni ieraksti vai grozījumi reģistrā, iesniedzami reģistram 10 dienu laikā no attiecīgā lēmuma pieņemšanas dienas, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

(5) Reģistram iesniedzamie dokumenti, uz kuru pamata izdarīti ieraksti reģistrā vai to grozījumi, ir derīgi, ja tie izsniegti ne agrāk kā mēnesi pirms to iesniegšanas reģistram. Šis noteikums neattiecas uz tiesas nolēmumiem.

(6) Izglītības kvalitātes valsts dienestam ir tiesības pārbaudīt reģistram sniegto ziņu atbilstību īstenībai.

(7) Reģistram iesniegtie dokumenti glabājas attiecīgās augstskolas vai filiāles reģistrācijas lietā, ja uz to pamata izdarīts ieraksts reģistrā.

(03.06.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

8.[4] pants. Ieraksta izdarīšana reģistrā

(1) Ieraksts reģistrā tiek izdarīts uz iesnieguma vai tiesas nolēmuma pamata. Iesniegumu veidlapu paraugus apstiprina Ministru kabinets.

(2) Lēmumu par ieraksta izdarīšanu reģistrā vai atteikumu izdarīt ierakstu reģistra amatpersona pieņem divu mēnešu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas. Lēmumu par ieraksta izdarīšanas atlikšanu reģistra amatpersona pieņem septiņu dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas. Tādā pašā termiņā reģistra amatpersona izdara ierakstu reģistrā uz tiesas nolēmuma pamata.

(3) Lēmumu par ieraksta izdarīšanas atlikšanu reģistra amatpersona pieņem, ja:

1) izvēloties augstskolas vai filiāles nosaukumu vai apstiprinot filiāles nolikumu, nav ievērotas normatīvo aktu prasības;

2) augstskolas satversmes projekts vai filiāles nolikums, vai citi iesniegtie dokumenti neatbilst normatīvo aktu prasībām;

3) nav iesniegti visi likumā noteiktie dokumenti.

(4) Lēmumu par atteikumu izdarīt ierakstu reģistra amatpersona pieņem, ja:

1) augstskolas satversmē vai filiāles nolikumā noteiktais augstskolas vai filiāles darbības mērķis ir pretrunā ar likumu;

2) nav ievēroti normatīvajos aktos noteiktie augstskolas dibināšanas vai filiāles atvēršanas noteikumi;

3) pēc tam, kad pieņemts lēmums par ieraksta izdarīšanas atlikšanu, lēmumā noteiktajā termiņā nav novērsti iepriekš norādītie trūkumi;

4) iesniegums un tam pievienotie dokumenti iesniegti vēlāk nekā divus mēnešus pēc augstskolas dibināšanas vai lēmuma pieņemšanas par filiāles atvēršanu;

5) pastāv šā likuma 8.6 panta trešajā daļā norādītie iemesli, kuru dēļ augstskolu vai filiāli reģistrēt nav atļauts;

6) Izglītības kvalitātes valsts dienestam likti šķēršļi reģistram sniegto ziņu pārbaudei;

7) iesniedzējs sniedzis nepatiesas ziņas.

(5) Lēmumam par atteikumu izdarīt ierakstu reģistrā vai ieraksta izdarīšanas atlikšanu jābūt motivētam, tajā jānorāda, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt. Lēmumā par ieraksta izdarīšanas atlikšanu norāda termiņu trūkumu novēršanai.

(6) Reģistra amatpersona šā panta otrajā daļā minēto lēmumu nosūta iesnieguma iesniedzējam triju dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas. Izglītības iestāžu reģistra datus publicē Ministru kabineta noteiktas institūcijas tīmekļvietnē; grozījumus reģistrā, kā arī reģistra amatpersonas pieņemtos lēmumus tajā publicē triju dienu laikā.

(7) *(Izslēgta ar 12.06.2009. likumu.)*

(8) Atkārtoti iesniegumu par augstskolas vai filiāles reģistrāciju var iesniegt ne agrāk kā gadu pēc dienas, kad stājies spēkā lēmums par atteikumu reģistrēt augstskolu vai filiāli.

(9) Ieraksts reģistrā izdarāms tajā pašā dienā, kad pieņemts lēmums par ieraksta izdarīšanu.

(03.06.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009., 24.03.2022. un 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022. Grozījums sestajā daļā par vārdu "Augstskolu reģistra" aizstāšanu ar vārdiem "Izglītības iestāžu reģistra" stājas spēkā 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 92. punktu)

8.[5] pants. Reģistrācijas apliecība

(Izslēgts ar 24.03.2022. likumu, kas stājas spēkā 21.04.2022.)

8.[6] pants. Augstskolas un filiāles izslēgšana no reģistra

(1) Augstskolu vai filiāli izslēdz no reģistra:

1) ja dibinātājs ir iesniedzis iesniegumu par augstskolas likvidēšanu vai filiāles slēgšanu;

2) ja augstskola, kura atvērusi filiāli, tiek izslēgta no reģistra;

3) ja gada laikā pēc augstskolas vai filiāles reģistrēšanas nav licencēta neviena studiju programma;

4) ja gada laikā pēc studiju programmas licencēšanas nav uzsākta šīs studiju programmas īstenošana;

5) ja ir pieņemts lēmums atcelt visu augstskolas studiju programmu licencēšanu;

6) pamatojoties uz tiesas nolēmumu;

7) ja ārkārtas akreditācijas rezultātā ir pieņemts lēmums atcelt vai anulēt augstskolas akreditāciju.

(2) Augstskolu vai filiāli var izslēgt no reģistra, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, ja:

1) izziņota studējošo uzņemšana, uzņemti studējošie, uzsākta tādas studiju programmas īstenošana vai veikta cita veida izglītojoša darbība tādā studiju programmā, kas nav licencēta;

2) augstskolas vai filiāles reģistrācijas procesā ir sniegtas nepatiesas ziņas, kas bijušas par pamatu augstskolas vai filiāles reģistrācijai;

3) augstskolā vai filiālē ir konstatēta valsts atzītu diplomu izsniegšana, kaut gan atbilstoši šā likuma noteikumiem tai nebija tiesību tādus izsniegt (persona nav pilnībā apguvusi studiju programmu, studiju programma nav akreditēta u.tml.);

4) Izglītības kvalitātes valsts dienests, Izglītības un zinātnes ministrija vai cita institūcija atbilstoši savai kompetencei atkārtoti konstatējusi normatīvo aktu pārkāpumus augstskolas vai filiāles darbībā.

(3) Personai, kuras dibinātā augstskola izslēgta no reģistra, nav atļauts piedalīties citas augstskolas dibināšanā un iesniegt tās reģistrācijas iesniegumu gada laikā no dienas, kad augstskola izslēgta no reģistra, izņemot gadījumu, kad augstskola izslēgta no reģistra, pamatojoties uz šā likuma 8.6 panta pirmās daļas 1.punktu.

(03.06.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2009., 18.10.2018., 24.03.2022. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

8.[7] pants. Tiesības izsniegt valsts atzītus diplomus

(Pants stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

9.pants. Augstskolu akreditācija

(1) Akreditācija notiek saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātiem akreditācijas noteikumiem, to organizē Akadēmiskās informācijas centrs. Lēmumu par augstskolu akreditāciju sešu mēnešu laikā pieņem Studiju kvalitātes komisija. Akadēmiskās informācijas centrs ievada un aktualizē Valsts izglītības informācijas sistēmā informāciju par augstskolu akreditāciju.

(1[1]) Akadēmiskās informācijas centra organizētais augstskolu akreditācijas process ir maksas pakalpojums. Akadēmiskās informācijas centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādi nosaka Ministru kabinets.

(2) Augstskola ir tiesīga izsniegt valstiski atzītus diplomus par attiecīgas studiju programmas apguvi, ja izpildīti šādi nosacījumi:

1) attiecīgā augstskola ir akreditēta un Augstskolu reģistrā ierakstīts augstskolas tips;

2) attiecīgā studiju programma ir īstenota atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

3) *(izslēgts ar 15.09.2022. likumu)*.

(3) Ja augstskola nenodrošina akreditācijā norādīto studiju bāzi, informatīvo bāzi, studiju kvalitāti atbilstoši šā likuma 55.panta pirmajā daļā minētajām prasībām vai augstskolas darbībā ir konstatēti būtiski normatīvo aktu pārkāpumi, izglītības un zinātnes ministram ir tiesības izdot rīkojumu par augstskolas ārkārtas akreditāciju, akreditācijas laiku, akreditācijas atcelšanu vai anulēšanu.

(4) Informācija par akreditētajām augstskolām, kurām ir tiesības izsniegt valstiski atzītus diplomus par augstākās izglītības iegūšanu, kā arī šajās augstskolās licencēto un akreditēto studiju programmu saraksts pieejams Valsts izglītības informācijas sistēmā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 02.03.2006., 17.12.2014., 16.11.2017., 18.10.2018., 08.06.2021., 24.03.2022., 15.09.2022. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024. Grozījums otrās daļas 1. punktā par tā papildināšanu ar vārdiem "un Augstskolu reģistrā ierakstīts augstskolas tips" stājas spēkā 01.01.2026. Sk. pārejas noteikumu 87. punktu)

10. pants. Augstskolas satversme

(1) Augstskolas darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmi, Izglītības likumu, Zinātniskās darbības likumu, šo likumu, citiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās augstskolas satversmi.

(2) Augstskolas satversmē ietverami vismaz šādi pamatnoteikumi:

1) augstskolas nosaukums;

2) augstskolas juridiskais statuss;

3) augstskolas dibinātājs;

4) dibinātāja noteiktā augstskolas stratēģiskā specializācija un tips;

5) augstskolas darbības pamatvirzieni un uzdevumi;

6) augstskolas institūciju izveidošanas, ievēlēšanas vai iecelšanas un atcelšanas kārtība, sastāvs un pilnvaru

termiņš, tiesības un pienākumi, ciktāl to neregulē šis likums;

7) augstskolas iekšējo normatīvo aktu izdošanas kārtība;

8) strīdu izskatīšanas kārtība augstskolā.

(3) Augstskola savā satversmē var ietvert arī citus būtiskus noteikumus, kas nav pretrunā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

(4) Augstskolas satversmes projektu vai satversmes grozījumu projektu izstrādā augstskolas senāts. Priekšlikumus par grozījumiem satversmes projektā vai satversmē senātam ir tiesīgi iesniegt: augstskolas padome, privāto augstskolu gadījumā — dibinātājs, senāts, rektors, vismaz 10 procenti no visiem satversmes sapulces locekļiem, fakultātes dome (nodaļa) un studējošo pašpārvalde.

(5) Valsts dibinātas augstskolas senāts izskata šā panta ceturtajā daļā minēto institūciju priekšlikumus, sagatavo satversmes projektu vai satversmes grozījumu projektu un, ja par to nobalso vismaz divas trešdaļas no visiem senāta locekļiem, virza projektu apstiprināšanai padomē.

(6) Valsts dibinātas augstskolas (izņemot Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju) satversmi vai tās grozījumus apstiprina attiecīgās augstskolas padome. Satversme vai tās grozījumi ir apstiprināti, ja par tiem nobalso vismaz divas trešdaļas no visiem augstskolas padomes locekļiem.

(7) Ja valsts dibinātas augstskolas satversmē ir paredzēta satversmes sapulce, tad satversme vai tās grozījumi pēc apstiprināšanas augstskolas padomē virzāmi apstiprināšanai satversmes sapulcē. Satversme vai tās grozījumi ir apstiprināti, ja par tiem nobalso vairāk nekā puse no visiem satversmes sapulces locekļiem.

(8) Lemjot par attiecīgās valsts dibinātās augstskolas satversmes vai tās grozījumu apstiprināšanu, ne augstskolas padome, ne satversmes sapulce nav tiesīga tajā izdarīt grozījumus.

(9) Apstiprinātu valsts augstskolas (izņemot Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju) satversmi vai tās grozījumus augstskola iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijai piecu darbdienu laikā no apstiprināšanas dienas. Ja izglītības un zinātnes ministrs konstatē, ka augstskolas satversme vai tās daļa neatbilst normatīvajiem aktiem, viņam ir pienākums aicināt augstskolu novērst neatbilstību. Ja augstskola 45 dienu laikā neatbilstību nenovērš, ministram ir tiesības rosināt Ministru kabinetu apturēt attiecīgās satversmes daļas darbību.

(10) Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas satversmi un tās grozījumus apstiprina Ministru kabinets.

(11) Privātpersonu dibinātas augstskolas satversmi un tās grozījumus apstiprina dibinātāja dalībnieku kopsapulce.
(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

10.[1] pants. Koledža
(Izslēgts ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

11.pants. Augstskolas reorganizācija vai likvidācija

(1) Lēmumu par augstskolas reorganizāciju vai likvidāciju pieņem tās dibinātājs.

(2) Lēmumu par valsts augstskolas reorganizāciju vai likvidāciju pieņem Ministru kabinets pēc izglītības un zinātnes ministra vai attiecīgās nozares ministra ierosinājuma. Ja Ministru kabineta rīkojuma projektu iesniedz attiecīgās nozares ministrs, šis projekts ir jāsaskaņo arī ar izglītības un zinātnes ministru.

(3) Valsts dibinātu augstskolu reorganizē:

1) pievienojot to citai augstskolai, — pievienojamā augstskola beidz pastāvēt, integrējoties esošajā citas augstskolas struktūrā;

2) nododot to citai augstskolai, — reorganizējamā augstskola turpina pastāvēt citas augstskolas iestādes (atsevišķas struktūrvienības) statusā;

3) nododot to citai augstskolai, — reorganizējamā augstskola turpina pastāvēt citas augstskolas dibinātas

kapitālsabiedrības vai nodibinājuma statusā;

4) apvienojot to ar vienu vai vairākām citām augstskolām, — uz reorganizējamo augstskolu bāzes tiek izveidota jauna augstskola.

(4) Ja Ministru kabinets pieņem lēmumu par valsts augstskolu reorganizāciju, tās apvienojot, vai par valsts augstskolas pievienošanu citai valsts augstskolai, šā mērķa sasniegšanai var veidot augstskolu apvienību, kura darbojas noteiktu laiku (no viena gada līdz pieciem gadiem) un noteiktajā termiņā nodrošina reorganizāciju apvienošanas vai pievienošanas veidā. Dibinātājs nosaka reorganizācijas rezultātā izveidojamās augstskolas tipu. Valsts augstskolas reorganizācijas gadījumā Ministru kabinets lemj arī par reorganizējamās augstskolas nosaukuma turpmāku izmantošanu uz noteiktu laiku, kas nav ilgāks par diviem gadiem, ja augstskola turpina pastāvēt citas augstskolas iestādes (atsevišķas struktūrvienības), kapitālsabiedrības vai nodibinājuma statusā atbilstoši šā panta trešās daļas 2. vai 3. punktam.

(5) Valsts augstskolu apvienības izveides gadījumā apvienībā iekļauto augstskolu padomes darbību izbeidz. Augstskolu apvienībai ir viena padome, kuru izveido atbilstoši Ministru kabineta rīkojumam par reorganizācijas noteikumiem un kurai ir šā likuma 14.^{2} pantā valsts augstskolas padomei noteiktā kompetence.

(6) Augstskolu apvienības padome tiek izveidota uz apvienības darbības laiku.

(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.2021., 15.09.2022., 14.03.2024. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

III nodaļa
Augstskolu pašpārvalde un struktūrvienības

12. pants. Augstskolas pārvaldes institūcijas

(1) Valsts dibinātas augstskolas — atvasinātas publiskas personas — pārvaldes orgāni ir augstskolas padome, senāts un rektors, kā arī satversmes sapulce un akadēmiskā šķīrējtiesa, ja augstskolas satversmē tādas paredzētas.

(2) Privātpersonu dibinātās augstskolās ir šādas pārvaldes institūcijas: valde, senāts un rektors, kā arī padome, satversmes sapulce un akadēmiskā šķīrējtiesa, ja augstskolas satversmē tādas paredzētas. Privātpersonu dibinātas augstskolas pārvaldes institūciju kompetenci nosaka augstskolas satversme.

(3) Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas pārvaldes institūcijas ir padome, senāts, rektors un akadēmiskā šķīrējtiesa.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

13. pants. Satversmes sapulce

(1) Augstskolas satversmes sapulce ir augstskolas akadēmiskā, vispārējā personāla un studējošo pārstāvības institūcija.

(2) Satversmes sapulci atbilstoši augstskolas satversmē noteiktajam personāla pārstāvības principam kopskaitā līdz 200 personām uz trim gadiem ievēlē vispārīgās vēlēšanās. Satversmes sapulci ievēlē, aizklāti balsojot, ja vien satversme neparedz citu balsošanas kārtību.

(3) Augstskolas personāla pārstāvības principus, pēc kuriem augstskolā tiek noteikts satversmes sapulces locekļu skaits, nosaka augstskolas satversmē.

(4) Satversmes sapulces vēlēšanu organizēšanai no augstskolas akadēmiskā, vispārējā personāla un studējošo pārstāvjiem tiek izveidota satversmes sapulces vēlēšanu komisija. Satversmes sapulces vēlēšanu komisijas izveides nosacījumus un kārtību, skaitlisko sastāvu, pienākumus, kā arī vēlēšanu procesa norises un uzraudzības kārtību regulē augstskolas satversmes sapulces vēlēšanu komisijas nolikums. Šo nolikumu izstrādā augstskolas senāts, bet apstiprina augstskolas senāts un padome.

(5) Akadēmiskā personāla pārstāvju īpatsvars satversmes sapulcē nedrīkst būt mazāks par 60 procentiem un studējošo īpatsvars — mazāks par 20 procentiem, lai pēc iespējas būtu nodrošināta visos studiju līmeņos studējošo pārstāvība. Studējošo pārstāvjus ievēlē studējošo pašpārvalde tās noteiktajā kārtībā.

(6) Saskaņā ar augstskolas tradīcijām satversmes sapulces nosaukuma vietā var lietot tādus nosaukumus kā konvents, akadēmiskā sapulce u. c.

(7) Satversmes sapulce ievēlē savu priekšsēdētāju, viņa vietnieku (vietniekus) un sekretāru.

(8) Satversmes sapulci sasauc tās priekšsēdētājs. Rosināt satversmes sapulces sasaukšanu var arī padome, viena trešdaļa satversmes sapulces locekļu, senāts vai rektors. Pēc šāda rosinājuma saņemšanas satversmes sapulces priekšsēdētājs 30 dienu laikā sasauc satversmes sapulci un to izziņo ne vēlāk kā nedēļu pirms sēdes. Jaundibinātā augstskolā jaunievēlēto satversmes sapulci sasauc rektora pienākumu izpildītājs.

(9) Ja satversmes sapulces loceklis savā darbībā ir pārkāpis likumu vai ir būtiski apdraudēta viņa reputācija un tas var kaitēt augstskolas darbībai, tad satversmes sapulces priekšsēdētājs var rosināt šā locekļa atsaukšanu augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā.

(10) Ja satversmes sapulce nav lemtspējīga, tās funkcijas satversmē noteiktajā kārtībā uz laiku līdz jaunas satversmes sapulces ievēlēšanai pilda senāts. Satversmes sapulce nav lemtspējīga, ja tā divu mēnešu laikā no sēdes sasaukšanas dienas nav pieņēmusi lēmumu par šā likuma 14. panta 1., 2., 5. vai 7. punktā noteiktajiem jautājumiem. Šādā gadījumā nekavējoties tiek rīkotas jaunas satversmes sapulces vēlēšanas.
(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

14. pants. Satversmes sapulces kompetence

Satversmes sapulce:

1) apstiprina augstskolas satversmi un tās grozījumus;

2) ievēlē amatā rektoru;

3) var rosināt rektora atcelšanu no amata;

4) noklausās rektora sagatavoto ikgadējo pārskatu par augstskolas darbību;

5) ievēlē senāta locekļus no akadēmiskā un vispārējā personāla vidus;

6) var atsaukt senāta locekļus;

7) ievēlē akadēmisko šķīrējtiesu.
(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

14.[1] pants. Valsts augstskolas padome

(1) Valsts augstskolas padome ir koleģiāla valsts augstskolas augstākā lēmējinstitūcija, kas ir atbildīga par valsts augstskolas ilgtspējīgu attīstību, stratēģisko un finanšu uzraudzību, kā arī nodrošina valsts augstskolas darbību atbilstoši tās attīstības stratēģijā noteiktajiem mērķiem.

(2) Valsts augstskolas padome aizsargā valsts augstskolas autonomiju, kā arī respektē akadēmiskā personāla un studējošo akadēmisko brīvību un veicina tās īstenošanu.

(3) Valsts augstskolas padome darbojas saskaņā ar valsts augstskolas satversmē noteikto kārtību un padomes apstiprināto nolikumu.

(4) Zinātnes universitātes padomi veido septiņi locekļi, no kuriem:

1) trīs — augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā izraudzītus — izvirza senāts;

2) vienu — ar augstskolas darbību nesaistītu izcilu akadēmiskās vides pārstāvi — izvirza Valsts prezidents;

3) trīs sabiedrības pārstāvjus saskaņā ar Ministru kabineta noteikto kārtību, iesaistot atlases procesā

sabiedrību (tai skaitā augstskolu absolventu organizācijas, profilam atbilstošās nozares asociācijas un darba devējus, akadēmisko, pētniecības un radošo organizāciju pārstāvjus, personas ar starptautiski nozīmīgiem sasniegumiem zinātnē, mākslās vai uzņēmējdarbībā, nozaru ministriju un pašvaldību pārstāvjus), izraugās ministrija, kuras pārraudzībā ir augstskola, un izvirza Ministru kabinets.

(5) Zinātnes universitātes padomes veidošanas procesā padomes locekļu kandidātu virzītāji, savstarpēji konsultējoties, nodrošina to, ka padomes locekļu vairākumam ir zinātnes doktora grāds.

(6) Mākslu un kultūras universitātes padomi veido trīs locekļi, no kuriem:

1) vienu — augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā izraudzītu — izvirza senāts;

2) vienu — ar augstskolas darbību nesaistītu izcilu kultūras vai mākslas nozares pārstāvi — izvirza Valsts prezidents;

3) vienu sabiedrības pārstāvi saskaņā ar Ministru kabineta noteikto kārtību, iesaistot atlases procesā sabiedrību (tai skaitā augstskolu absolventu organizācijas, profilam atbilstošās nozares asociācijas un darba devējus, akadēmisko, pētniecības un radošo organizāciju pārstāvjus, personas ar starptautiski nozīmīgiem sasniegumiem zinātnē, mākslās vai uzņēmējdarbībā, nozaru ministriju un pašvaldību pārstāvjus), izraugās ministrija, kuras pārraudzībā ir augstskola, un izvirza Ministru kabinets.

(7) Lietišķo zinātņu universitātes padomi veido pieci locekļi, no kuriem:

1) divus — augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā izraudzītus — izvirza senāts;

2) vienu — ar augstskolas darbību nesaistītu izcilu nozares pārstāvi — izvirza Valsts prezidents;

3) divus sabiedrības pārstāvjus saskaņā ar Ministru kabineta noteikto kārtību, iesaistot atlases procesā sabiedrību (tai skaitā augstskolu absolventu organizācijas, profilam atbilstošās nozares asociācijas un darba devējus, akadēmisko, pētniecības un radošo organizāciju pārstāvjus, personas ar starptautiski nozīmīgiem sasniegumiem zinātnē, mākslās vai uzņēmējdarbībā, nozaru ministriju un pašvaldību pārstāvjus), izraugās ministrija, kuras pārraudzībā ir augstskola, un izvirza Ministru kabinets.

(8) Lietišķo zinātņu augstskolas padomi veido trīs locekļi, no kuriem:

1) vienu — augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā izraudzītu — izvirza senāts;

2) vienu — ar augstskolas darbību nesaistītu izcilu nozares pārstāvi — izvirza Valsts prezidents;

3) vienu sabiedrības pārstāvi saskaņā ar Ministru kabineta noteikto kārtību, iesaistot atlases procesā sabiedrību (tai skaitā augstskolas absolventu organizācijas, profilam atbilstošās nozares asociācijas un darba devējus, akadēmisko, pētniecības un radošo organizāciju pārstāvjus, personas ar starptautiski nozīmīgiem sasniegumiem zinātnē, mākslās vai uzņēmējdarbībā, nozaru ministriju un pašvaldību pārstāvjus), izraugās ministrija, kuras pārraudzībā ir augstskola, un izvirza Ministru kabinets.

(9) Ministru kabinets attiecībā uz tā virzītajiem valsts augstskolas padomes locekļu kandidātiem nosaka:

1) padomes locekļu kandidātu atlases komisijas izveidošanas kārtību un sastāvu;

2) padomes locekļiem izvirzāmās prasības un viņu novērtēšanas kārtību, ievērojot, ka virza kandidātus, kuriem ir nevainojama reputācija, un atlases procesā tiek ievēlētas personas, kurām ir profesionālās kompetences tādās jomās kā, piemēram, finanses, risku vadība, stratēģiskā attīstība, kultūra, māksla vai starptautiskā sadarbība, un kuras kopumā nodrošina katras augstskolas stratēģiskajai vadībai nepieciešamās kompetences;

3) kārtību, kādā dokumentējama un publiskojama informācija par nominācijas procesa norisi un rezultātiem;

4) padomes locekļu izvirzīšanas un atsaukšanas kārtību.

(10) Valsts augstskolas padomes loceklis nav un pēdējo 12 mēnešu laikā pirms tam, kad sāk pildīt valsts augstskolas padomes locekļa amata pienākumus, nav bijis Saeimas deputāts, Ministru kabineta loceklis vai parlamentārais sekretārs.

(11) Pirmreizēji apstiprinātie Ministru kabineta un Valsts prezidenta izvirzītie valsts augstskolas padomes locekļi pēdējos 12 mēnešus pirms stāšanās šajā amatā nav piederējuši pie attiecīgās augstskolas personāla.

(12) Valsts augstskolas padomes loceklis nevar vienlaikus ieņemt senāta locekļa, rektora, prorektora, dekāna vai prodekāna amatu.

(13) Valsts augstskolas padomes locekļus ieceļ uz četru gadu termiņu un ne vairāk kā divas reizes.

(14) Ja valsts augstskolas padomes loceklis ir zaudējis izvirzītāja uzticību, pārkāpis likumu, rīkojies necienīgi valsts augstskolas padomes locekļa statusam un nav pienācīgi pildījis savus pienākumus, tad viņa izvirzītājs — senāts, Valsts prezidents vai Ministru kabinets — ir tiesīgs viņu atsaukt no amata.

(14[1]) Ja valsts augstskolas padomes loceklis zaudē amatu vai attaisnojošu iemeslu dēļ nepilda amata pienākumus ilgāk par trim mēnešiem (atrodas attaisnotā prombūtnē), izvirzītājs nosaka padomes locekļa vietas izpildītāju uz laiku, līdz attiecīgi amatā stājas jauns padomes loceklis vai padomes loceklis pēc attaisnotas prombūtnes atsāk amata pienākumu pildīšanu.

(15) Valsts augstskolas padomes locekļi no sava vidus ievēlē padomes priekšsēdētāju. Par valsts augstskolas padomes priekšsēdētāju pirmreizēji ievēlē Valsts prezidenta vai Ministru kabineta virzītu padomes locekli. Padomes priekšsēdētāju ievēlē uz laiku līdz četriem gadiem un ne vairāk kā divas reizes.

(16) Padomes locekļu amata atlīdzību, ņemot vērā augstskolas tipu, nosaka Ministru kabinets.

(16[1]) Ministru kabineta un Valsts prezidenta izvirzīto valsts augstskolas padomes locekļu atalgojums tiek nodrošināts no valsts budžeta līdzekļiem.

(17) Šā panta noteikumi neattiecas uz Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas padome ir šīs augstskolas koleģiāla augstākā lēmējinstitūcija, kas ir atbildīga par augstskolas ilgtspējīgu attīstību un stratēģisko uzraudzību, lai nodrošinātu Nacionālo bruņoto spēku kaujas gatavību un augstskolas darbības atbilstību Valsts aizsardzības koncepcijā un Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas attīstības stratēģijā noteiktajiem mērķiem. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas padomes izveides principus un darbību nosaka Ministru kabinets, bet sastāvu apstiprina aizsardzības ministrs.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.12.2023. un 11.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 06.01.2026. Grozījumi ceturtās daļas ievaddaļā, 1. un 3. punktā, sestās daļas ievaddaļā, 1. un 3. punktā, septītās daļas ievaddaļā, 1. un 3. punktā un astotās daļas ievaddaļā, 1. un 3. punktā par zinātnes universitātes padomes, mākslu un kultūras universitātes padomes, lietišķo zinātņu universitātes padomes un lietišķo zinātņu augstskolas padomes locekļu skaita samazināšanu, 16. daļas jaunā redakcija un grozījumi 16.[1] daļā par vārdu "ievērojot šā panta sešpadsmitās daļas prasības" izslēgšanu stājas spēkā 01.07.2026. Sk. pārejas noteikumu 120. un 121. punktu)

14.[2] pants. Valsts augstskolas padomes kompetence

(1) Valsts augstskolas padome:

1) apstiprina augstskolas satversmi un tās grozījumus, ja augstskolas satversme neparedz satversmes sapulces izveidošanu;

2) apstiprina augstskolas satversmi un tās grozījumus un virza tos apstiprināšanai satversmes sapulcē, ja augstskolā ir izveidota satversmes sapulce;

3) apstiprina augstskolas attīstības stratēģiju un pārrauga tās ieviešanas progresu;

4) apstiprina augstskolas budžetu un finanšu plānu, kā arī gada pārskatus:

a) gada pārskatu, kas tiek sagatavots atbilstoši Grāmatvedības likumam un Likumam par budžetu un finanšu vadību,

b) gada finanšu rezultātu (ieņēmumu un izdevumu) pārskatu augstskolas un tās struktūrvienību līmenī, kas tiek sagatavots Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

5) pārrauga augstskolas un valsts sadarbības un finansēšanas līguma darbību;

5^1) sadarbībā ar citām augstskolas pārvaldes institūcijām lemj par investīciju piesaisti, kā arī nodrošina efektīvu investīciju un publisko resursu pārvaldību;

6) apstiprina iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmas, kā arī uzrauga to darbību, atbilstību un efektivitāti;

7) apstiprina politikas, kurās definēti augstskolas pārvaldības procesi un to darbības vispārīgie principi;

8) pēc rektora priekšlikuma lemj par:

a) augstskolas struktūru,

b) augstskolas struktūrvienību izveidošanu, reorganizāciju un likvidāciju,

c) augstskolas filiāļu un iestāžu dibināšanu un likvidēšanu,

d) augstskolas dalību komercsabiedrībās, nodibinājumos un biedrībās,

e) augstskolas personāla atlīdzības politiku,

f) *(izslēgts ar 11.12.2025. likumu)*,

g) augstskolas kredītsaistībām,

h) augstskolas nekustamā īpašuma attīstības plānu,

i) augstskolas auditora izraudzīšanu;

9) apstiprina rektora vēlēšanu nolikumu;

10) ievērojot šā likuma 17. panta ceturtās daļas noteikumus, virza vienu vai vairākus kandidātus ievēlēšanai rektora amatā satversmes sapulcē, ja augstskolas satversme paredz satversmes sapulces izveidošanu;

11) ievērojot šā likuma 17. panta piektās daļas noteikumus, ievēlē amatā rektoru, ja augstskolas satversme neparedz satversmes sapulces izveidošanu;

12) nosaka rektora darba pienākumus un atalgojumu, slēdz ar rektoru darba līgumu un novērtē rektora darbību;

13) var rosināt rektora atcelšanu no amata, kā arī lemj par rektora atcelšanu no amata, ievērojot šā likuma 17. panta devītās daļas noteikumus;

14) veicina augstskolas interešu pārstāvību reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā.

(2) Šā panta noteikumi neattiecas uz Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas padomes kompetenci nosaka Ministru kabinets.

(3) Studējošo pašpārvaldes deleģētiem pārstāvjiem ir tiesības piedalīties padomes sēdēs valsts augstskolas padomes noteiktajā kārtībā. Padome pirms tādu lēmumu pieņemšanas, kuri skar studiju maksas apmēru, attiecas uz studiju virzienu un programmu slēgšanu un augstskolas dibinātajām stipendijām, pieprasa atzinumu no studējošo pašpārvaldes.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 06.01.2026.)

15. pants. Senāts

(1) Senāts ir koleģiāla augstskolas augstākā akadēmiskā lēmējinstitūcija, kas ir atbildīga par augstskolas izglītības, pētniecības, radošās darbības izcilību, attīstību un atbilstību starptautiski atzītiem kvalitātes standartiem. Senāts regulē augstskolas akadēmiskās, radošās un zinātniskās darbības jomas.

(2) Senāts augstskolas autonomijas ietvaros aizsargā un nodrošina akadēmiskā personāla un studējošo akadēmisko brīvību.

(3) Senāts darbojas saskaņā ar augstskolas satversmē noteikto kārtību un senāta apstiprināto nolikumu.

(4) Zinātnes universitātes senātu veido ne vairāk kā 50 locekļi, savukārt mākslu un kultūras universitātes, lietišķo zinātņu universitātes un lietišķo zinātņu augstskolas senātu — ne vairāk kā 25 locekļi. Senātā:

1) ne mazāk kā 75 procenti locekļu ir augstskolas akadēmiskā personāla pārstāvji. Augstskolas personāla pārstāvjus ievēlē augstskolas satversmes sapulce vai cita augstskolas satversmē paredzēta institūcija augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā;

2) ne mazāk kā 20 procenti locekļu ir studējošo pārstāvji, kurus ievēlē augstskolas studējošo pašpārvalde. Studējošo pašpārvaldes ievēlētos senāta locekļus apstiprina augstskolas senāts;

3) rektors ir tā loceklis saskaņā ar ieņemamo amatu.

(5) Senāta locekļus ievēlē uz termiņu, kas nepārsniedz trīs gadus. Senāta locekļi no sava vidus ievēlē senāta priekšsēdētāju. Senāta priekšsēdētājam balsojumos ir izšķirošā balss, ja balsis sadalās līdzīgi.

(6) Institūcija, kas ievēlējusi senāta locekli, pēc pašas iniciatīvas vai pēc senāta priekšsēdētāja vai piecu senāta locekļu ierosinājuma var lemt par senāta locekļa atsaukšanu, ja tas savā darbībā ir pārkāpis likumu, rīkojies necienīgi senāta locekļa statusam, nav pienācīgi pildījis savus pienākumus vai arī ir zaudējis izvirzītāja uzticību. Senāta loceklis zaudē amatu, ja institūcija, kas to ievēlējusi, nobalso par viņa atsaukšanu.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

15.[1] pants. Senāta kompetence

Senāts:

1) izstrādā augstskolas satversmes un tās grozījumu projektu. Senāts ir atbildīgs par satversmes atbilstību augstskolas attīstības vajadzībām un normatīvajiem aktiem;

2) apstiprina augstskolas studiju procesa attīstības plānu, sniedz padomei priekšlikumus par attīstāmām studiju jomām;

3) pēc rektora ierosinājuma lemj par:

a) studiju virzienu atvēršanu, attīstību un slēgšanu,

b) studiju programmu atvēršanu, saturu un attīstību, kā arī slēgšanu,

c) prasībām, procedūrām un pārbaudījumiem grādu un kvalifikāciju iegūšanai;

4) apstiprina augstskolas zinātniskās un mākslinieciski radošās darbības attīstības plānu, rosina konkrētu zinātniskās darbības virzienu īstenošanu;

5) nosaka prasības ievēlēšanai akadēmiskajos amatos un akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijus;

6) nosaka ar akadēmiskā godīguma ievērošanu un akadēmiskā godīguma pārkāpumu, tostarp negodprātīgas rīcības un plaģiāta, izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu saistītās prasības un procedūras;

6[1]) apstiprina akadēmiskās ētikas kodeksu, ietverot akadēmiskās ētikas pamatprincipus un prasības augstskolas personāla rīcībai, kā arī nosaka procedūras jautājumu izskatīšanai akadēmiskās ētikas komisijā;

6[2]) nosaka kārtību, pamatprincipus un prasības mākslīgā intelekta tehnoloģiju izmantošanai akadēmiskajā un zinātniskajā studiju un pētniecības procesā;

7) augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā izvirza šā likuma 14.[1] pantā minētos augstskolas padomes locekļus;

8) var rosināt rektora atcelšanu no amata, kā arī lemj par rektora atcelšanu no amata, ievērojot šā likuma 17. panta devītās daļas noteikumus;

9) sniedz atzinumu un izsaka priekšlikumus par augstskolas attīstības stratēģiju, budžetu, augstskolas struktūrvienību izveidošanu, reorganizāciju un likvidāciju un nekustamā īpašuma attīstības plānu pirms to skatīšanas padomē. Ja senāts neatbalsta kādu no minētajiem dokumentiem, tā apstiprināšana un virzīšana padomei tiek atlikta uz vienu mēnesi. Ja dokuments mēneša laikā senātā netiek saskaņots, tas tiek izskatīts padomē, uzklausot senāta iebildumus;

10) ir tiesīgs atsevišķu jautājumu koordinācijai un risināšanai izveidot komisijas. Komisiju veidošanas un darbības kārtību nosaka senāta nolikums.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2024. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 20.01.2026.)

16. pants. Augstskolas padomnieku konvents

(1) Augstskolā var tikt izveidots padomnieku konvents. Padomnieku konvents konsultē padomi, senātu un rektoru augstskolas attīstības stratēģijas jautājumos.

(2) Padomnieku konventu dibina un tā locekļus apstiprina ar augstskolas padomes un senāta kopīgu lēmumu.

(3) Padomnieku konventam ir tiesības ierosināt jautājumu izskatīšanu augstskolas padomē un senātā.

(4) Padomnieku konventa lēmumiem un atzinumiem ir ieteikuma raksturs.

(5) Padomnieku konventa locekļi nav valsts amatpersonas.
(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

17. pants. Rektors

(1) Rektors ir augstskolas augstākā amatpersona, kas īsteno augstskolas vispārējo administratīvo vadību un bez īpaša pilnvarojuma pārstāv augstskolu.

(2) Valsts augstskolas rektoru ievēlē satversmes sapulce, ja augstskolas satversme paredz satversmes sapulces izveidošanu, vai augstskolas padome, ja augstskolas satversme neparedz satversmes sapulces izveidošanu.

(3) Valsts augstskolas (izņemot Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju) rektora amata kandidātus atklāta starptautiska konkursa rezultātā izraugās augstskolas padome.

(4) Ja valsts augstskolas satversme paredz satversmes sapulces izveidošanu, augstskolas padome virza konkursa rezultātā izraudzītu vienu vai vairākus rektora amata kandidātus rektora ievēlēšanai satversmes sapulcē. Rektors ir ievēlēts, ja par to nobalso vairāk nekā puse no visiem augstskolas satversmes sapulces locekļiem. Ja padomes virzītie viens vai vairāki kandidāti satversmes sapulcē negūst balsu vairākumu, tad padome virza vēl vienu no konkursa rezultātā izraudzītajiem rektora amata kandidātiem rektora ievēlēšanai satversmes sapulcē. Ja arī šis rektora amata kandidāts satversmes sapulcē negūst balsu vairākumu, augstskolas padome sešu mēnešu laikā rīko jaunu atklātu starptautisku konkursu, lai izraudzītos nākamo rektora amata kandidātu.

(5) Ja valsts augstskolas satversme neparedz satversmes sapulces izveidošanu, konkursa rezultātā izraudzītu rektora amata kandidātu ievēlē augstskolas padome. Rektors ir ievēlēts, ja par to nobalso vismaz divas trešdaļas no visiem augstskolas padomes locekļiem.

(6) Rektoru ievēlē uz termiņu, kas nepārsniedz piecus gadus, un ne vairāk kā divas reizes.

(7) Par augstskolas rektoru var ievēlēt personu ar nevainojamu reputāciju un sasniegumiem zinātnē vai mākslās. Zinātnes universitātē, lietišķo zinātņu universitātē un lietišķo zinātņu augstskolā par rektoru var ievēlēt personu, kurai ir zinātnes doktora grāds. Mākslu un kultūras universitātē par rektoru var ievēlēt personu, kurai ir zinātnes vai profesionālais doktora grāds mākslās vai kura ir pieņemta darbā par profesoru mākslas jomā jebkurā Latvijas vai ārvalstu augstākās izglītības institūcijā.

(8) Kārtējās rektora vēlēšanas valsts augstskolas padome organizē ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms rektora pilnvaru termiņa beigām. Jaunievēlētais rektors stājas amatā pēc iepriekšējā rektora pilnvaru termiņa beigām.

(9) Ja rektora darbībā konstatēti likuma pārkāpumi vai arī ir būtiski apdraudēta viņa reputācija un tas var kaitēt valsts augstskolas darbībai, ja rektors nenodrošina augstskolas attīstības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu vai arī ir zaudējis augstskolas padomes vai senāta uzticību, rektora atcelšanu no amata var rosināt augstskolas padome, senāts vai satversmes sapulce. Lēmums par šāda ierosinājuma virzīšanu 30 dienu laikā pēc tā pieņemšanas iesniedzams izskatīšanai augstskolas padomē un senātā. Pēc tā saņemšanas 30 dienu laikā augstskolas padomes priekšsēdētājs sasauc padomes sēdi un augstskolas senāta priekšsēdētājs sasauc senāta sēdi, lai izlemtu jautājumu par rektora atcelšanu no amata. Padomes priekšsēdētājs atceļ rektoru no amata, ja par to nobalso vismaz divas trešdaļas no visiem senāta locekļiem un divas trešdaļas no visiem padomes locekļiem.

(10) Ja augstskolas rektors pēc paša vēlēšanās beidz pildīt amata pienākumus pirms termiņa beigām, kā arī tad, ja augstskolas rektors ir miris vai tiek atcelts no amata, tiek rīkotas jaunas rektora vēlēšanas. Valsts dibinātas augstskolas padome vai privātpersonu dibinātas augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā ieceļ rektora vietas izpildītāju, kas pilda rektora pienākumus līdz jauna rektora ievēlēšanai, bet ne ilgāk kā vienu gadu.

(11) Privātpersonu dibinātas augstskolas rektora izraudzīšanas, ievēlēšanas, apstiprināšanas un atcelšanas kārtību nosaka augstskolas satversme.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

17.[1] pants. Rektora kompetence

(1) Rektors nodrošina augstskolas vadību un atbild par augstskolas attīstības stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu, kā arī augstskolas finanšu resursu lietderīgu un likumīgu izlietojumu saskaņā ar likumu, citiem normatīvajiem aktiem, kā arī augstskolas satversmi, padomes un senāta lēmumiem.

(2) Rektors īsteno augstskolas reprezentatīvās funkcijas, veic citas darbības augstskolas sekmīgas darbības nodrošināšanai un pārstāv augstskolu sadarbībā ar citām institūcijām un privātpersonām.

(3) Rektors savas kompetences ietvaros izdod rīkojumus.

(4) Rektors nodrošina augstskolas studiju un zinātnes attīstības plāna izstrādi un iesniedz to apstiprināšanai senātā, nodrošina augstskolas attīstības stratēģijas izstrādi un pēc augstskolas senāta saskaņojuma saņemšanas iesniedz to apstiprināšanai padomē.

(5) Rektors sadarbībā ar augstskolas struktūrvienībām nodrošina augstskolas attīstības stratēģijas īstenošanu.

(6) Atbilstoši augstskolas attīstības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem rektors ieceļ un atceļ prorektorus un dekānus, kā arī nosaka to kompetences jomas, pilnvaras un atbildību.

(7) Rektors ir atbildīgs par sekmīgu augstskolas personāla politikas īstenošanu.

(8) Rektors nodrošina augstskolas budžeta sagatavošanu un pēc augstskolas senāta saskaņojuma saņemšanas iesniedz to apstiprināšanai padomē. Rektors ir atbildīgs par budžeta izpildi un iesniedz augstskolas gada pārskatus apstiprināšanai padomē.

(9) Rektors saskaņā ar padomes pilnvarojumu rīkojas ar augstskolas līdzekļiem, tai skaitā veic nepieciešamās darbības saistībā ar augstskolas kredītsaistību uzņemšanos un investīciju piesaisti.

(10) Rektors saskaņā ar augstskolas padomes apstiprināto nekustamā īpašuma attīstības plānu pieņem lēmumus par nekustamā īpašuma iegādi, apgrūtinājumiem vai atsavināšanu.

(11) Rektors savas kompetences ietvaros atbild par augstskolas darbības atbilstību šim likumam un citiem normatīvajiem aktiem.

(12) Šā panta astotā, devītā un desmitā daļa neattiecas uz privātpersonu dibinātas augstskolas rektora darbību.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

18.pants. Augstskolas revīzija

(1) Augstskola nodrošina to, ka šā likuma 14.^{2} panta pirmās daļas 4. punkta "a" apakšpunktā minētā gada pārskata revīziju veic zvērināts revidents vai zvērinātu revidentu komercsabiedrība. Revīzijas veikšanai zvērinātam revidentam ir tiesības iepazīties ar visiem augstskolas dokumentiem, kas attiecas uz finansiālo un saimniecisko darbību, kā arī pieprasīt un saņemt informāciju no tās amatpersonām.

(2) Augstskola ir tiesīga veidot revīzijas komisiju, kura darbojas augstskolas satversmē noteiktajā kārtībā.
(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 06.01.2026.)

19.pants. Akadēmiskā šķīrējtiesa

(1) Akadēmiskā šķīrējtiesa izskata:

1) studējošo un akadēmiskā personāla iesniegumus par augstskolas satversmē noteikto akadēmisko brīvību un tiesību ierobežojumiem vai pārkāpumiem;

2) strīdus starp augstskolas amatpersonām, kā arī struktūrvienību pārvaldes institūcijām, kas atrodas pakļautības attiecībās;

3) šajā likumā noteiktajos gadījumos - iesniegumus par administratīva akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu un pieņem attiecīgus lēmumus par tiem, kā arī pilda citus augstskolas satversmē paredzētus uzdevumus.

(2) Akadēmiskās šķīrējtiesas lēmumus izpilda administrācija.

(3) Akadēmisko šķīrējtiesu aizklātā balsošanā ievēlē satversmes sapulce no akadēmiskā personāla vidus, un tās sastāvā nedrīkst būt augstskolas administratīvā personāla pārstāvji. Studējošo īpatsvaram akadēmiskās šķīrējtiesas sastāvā jābūt ne mazāk par 20 procentiem no šīs šķīrējtiesas sastāva. Studējošo pārstāvjus akadēmiskajā šķīrējtiesā ievēlē studējošo pašpārvalde.

(4) Akadēmiskās šķīrējtiesas locekļi par savu darbību atbild satversmes sapulcei; pēc darba devēja iniciatīvas viņus no darba var atbrīvot tikai ar satversmes sapulces piekrišanu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.06.2004., 02.03.2006. un 14.07.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

20. pants. Augstskolas struktūrvienības

(1) Augstskolas struktūra tiek veidota saskaņā ar augstskolas satversmi.

(2) Augstskolas struktūrvienības uzdevumus, funkcijas un tiesības nosaka struktūrvienības nolikums, kuru apstiprina augstskolas rektors.

(3) Izglītības un zinātniskā darba veikšanai augstskola var veidot akadēmiskās struktūrvienības — katedras, profesoru grupas, fakultātes (nodaļas), zinātniskās un mācību laboratorijas, institūtus u. c. Organizatoriskā, saimnieciskā un apkalpojošā darba veikšanai augstskolai ir tiesības veidot arī citas struktūrvienības.
(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

21.pants. Augstskolas dibinātās iestādes, komercsabiedrības, biedrības un nodibinājumi, un apvienības

(1) Augstskolas var dibināt komercsabiedrības un būt par to dalībnieku, kā arī dibināt biedrības un nodibinājumus un būt par to biedru vai dibinātāju.

(2) Valsts dibinātās augstskolas ar padomes lēmumu satversmē noteikto mērķu īstenošanai var dibināt arī iestādes, to skaitā — publiskās aģentūras.

(3) Augstskola var uz laiku brīvprātīgi kopā ar citām, tostarp starptautiskajām un ārvalstu, institūcijām, kas var būt citas augstskolas, organizācijas, uzņēmumi vai citas personas, izveidot apvienības — konsorcijus — un būt par to dalībnieku, lai īstenotu kopējus stratēģiskos mērķus un kopēju, savstarpēji koordinētu, visiem apvienības dalībniekiem nozīmīgu rīcības plānu vai apvienotu resursus kopēja mērķa sasniegšanai. Iesaistoties konsorcijā, augstskola saglabā tās juridisko statusu un tipu. Konsorcija pārvaldības modelis tiek noteikts konsorcija dibināšanas līgumā.
(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

22.pants. Zinātniskais institūts

(1) Lēmumu par zinātniskā institūta dibināšanu pēc augstskolas senāta priekšlikuma pieņem augstskolas padome.

(2) Valsts vai pašvaldības dibināta augstskola zinātniskos institūtus (piemēram, centrus, klīnikas, izmēģinājumu stacijas) var dibināt kā publiskās aģentūras, ievērojot Zinātniskās darbības likumā noteikto kārtību. Zinātniskā institūta — publiskās aģentūras — tiesisko pamatu, pārvaldi, finansēšanas un uzraudzības kārtību nosaka Zinātniskās darbības likums.

(3) Zinātnisko institūtu augstskolas var izveidot arī kā augstskolas struktūrvienību. Šāda zinātniskā institūta darbību, finansēšanas un uzraudzības, kā arī reorganizācijas un likvidācijas kārtību nosaka augstskolas satversmē.
(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

23.pants. Institūts

(1) Institūtu izveido, apvienojoties vienas zinātnes apakšnozares vai vairāku apakšnozaru struktūrvienībām (katedrām, profesoru grupām, zinātniskajām laboratorijām) ar nolūku savu zinātnisko potenciālu izmantot kopīgu pētniecisku mērķu racionālai sasniegšanai, kā arī mainot jau esošo Latvijas zinātnisko institūtu pakļautību.

(2) *(Izslēgta ar 14.03.2024. likumu)*

(3) Atbilstoši institūta kvalifikācijai senāts nosaka, kuru akadēmisko personālu var ievēlēt institūta dome.

(4) *(Izslēgta ar 02.03.2006. likumu.)*
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

24.pants. Fakultāte

(1) Fakultāti izveido, apvienojot struktūrvienības tematiski saistītās zinātniskās darbības, mākslinieciskās jaunrades un studiju jomās. Fakultāti vada dekāns. Fakultātes dekānu, konsultējoties ar fakultātes domi, ieceļ rektors uz termiņu, kas nepārsniedz piecus gadus, bet ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas. Studējošo īpatsvars fakultātes domes sastāvā nevar būt mazāks par 20 procentiem. Studējošo pārstāvjus fakultātes domē deleģē fakultātes studējošo pašpārvalde.

(2) Fakultāti var veidot, ja, apvienojot tās sastāvā esošo zinātnisko potenciālu, tas atbilst vismaz promocijas padomes prasībām attiecīgajā zinātnes nozarē vai apakšnozarē.

(3) Ja jaunajā augstākās izglītības virzienā nav iespējams izpildīt prasības attiecībā uz zinātnisko potenciālu, fakultātei atbilstošo struktūrvienību sauc par nodaļu. Nodaļai nav tiesību ievēlēt docētājus.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006. un 08.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

25.pants. Koledža
(Izslēgts ar 02.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

25.[1] pants. Zinātnes universitātes ekosistēma

Zinātnes universitāte veido ekosistēmu, kura balstīta zinātniskās darbības izcilībā un kuras ietvaros tiek nodrošināta zināšanu radīšana un uzkrāšana, kā arī pārnese sabiedrībā, inovāciju jaunrade, jaunu zinātņietilpīgu uzņēmumu veidošana, sabiedrības iesaiste un vērtību aktualizēšana, kā arī pakalpojumu sniegšana universitātes stratēģiskās specializācijas jomās, veidojot biedrību, nodibinājumu, komercsabiedrību, zinātnisko institūciju, izglītības iestāžu un citu subjektu vienotu ietvaru kā universitātes vadībā un pārraudzībā mērķtiecīgi strādājošu institūciju kopu.
(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

25.[2] pants. Doktorantūras skolas izveidošana un uzdevumi

(1) Doktorantūras skola nodrošina augstskolas dibinātāja noteiktai stratēģiskajai specializācijai atbilstošu doktora studiju programmu īstenošanu, promocijas darba vai doktora teorētiskā pētījuma vai mākslinieciskās jaunrades darba izstrādes un aizstāvēšanas, kā arī doktora grāda piešķiršanas procesu.

(2) Doktorantūras skola nodrošina doktorantam studiju laikā tiesības piedalīties studējošo izglītošanā vai veikt zinātnisko darbību, vai piedalīties mākslinieciskās jaunrades darbā nolūkā nodrošināt doktoranta studiju rezultātu sasniegšanu atbilstoši valsts augstākās izglītības standartam.

(3) Doktorantūras skola ir augstskolas struktūrvienība. Doktorantūras skolas darbību regulē doktorantūras skolas nolikums. Augstskola šajā nolikumā nosaka doktorantūras skolas uzdevumus, prasības un procedūras tās izveidei, prasības sadarbības partneru izvēlei, tostarp šo partneru iesaistei doktoranta nodarbinātībā atbilstoši šim likumam, kā arī doktorantūras skolas pārvaldībā.

(4) Augstskola organizē doktorantūru, veidojot vienu vai vairākas doktorantūras skolas, bet ne vairāk kā vienu šādu skolu katrā zinātnes nozaru grupā.

(5) Doktorantūras skolu var veidot akreditēta augstskola, kura īsteno otrā cikla augstākās izglītības programmas un kuras zinātnisko institūciju darbības starptautiskā novērtējuma vērtējamā vienība, kas saturiski saistīta ar doktora studiju programmu, iepriekšējā zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā ir novērtēta ar vismaz trim ballēm no piecām.

(6) Promocijas darba vai doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba vadītāju un, ja nepieciešams, augstskolas noteiktajā kārtībā arī līdzvadītājus apstiprina atbilstoši doktorantūras skolas nolikumam, ievērojot augstskolas noteiktos promocijas darba vai doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba vadīšanas standartus atbilstoši laba vadītāja un labas darba vadīšanas kritērijiem.

(14.03.2024. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.03.2026. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

25.[3] pants. Doktorantūras skolas funkcijas

Doktorantūras skolai ir šādas funkcijas:

1) piesaistīt reflektantus uzņemšanai atklātā konkursā uz vakantām studiju vietām doktora studiju programmās, tostarp kopīgajās doktora studiju programmās;

2) organizēt licencētas vai akreditētas doktora studiju programmas, kā arī kopīgās doktora studiju programmas īstenošanu, tostarp sadarbībā ar citām doktorantūras skolām un doktorantūras skolas sadarbības partneriem;

3) nodrošināt un uzraudzīt promocijas darbu vai doktora teorētisko pētījumu un mākslinieciskās jaunrades darbu vadīšanu saskaņā ar šo likumu, citiem normatīvajiem aktiem un doktorantūras skolas nolikumu;

4) organizēt promocijas padomes un valsts pārbaudījumu komisijas izveidi, kā arī nodrošināt to darbu;

5) nodrošināt finansējuma sadali doktora studiju programmu īstenošanai un doktorantūras skolas darbībai;

6) nodrošināt, lai doktorantiem ir pieejami studiju kursi plaši izmantojamo prasmju apguvei neatkarīgi no doktora studiju programmas studiju virziena;

7) organizēt un attīstīt sadarbības iespējas ar citām doktorantūras skolām;

8) veicināt starpnozaru zinātniskos un profesionālos pētījumus;

9) nodrošināt un organizēt doktorantu mobilitāti;

10) nodrošināt karjeras atbalstu doktorantiem, ņemot vērā viņu individuālos mērķus un motivāciju, kā arī situāciju darba tirgū.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

IV nodaļa
Augstskolas personāls

26.pants. Augstskolas personāls, tā tiesības un pienākumi

(1) Augstskolas personālu veido:

1) akadēmiskais personāls;

2) vispārējais augstskolas personāls;

3) studējošie.

(2) Augstskolas personāla tiesības un pienākums ir sekmēt studiju, mācīšanas, pētniecības un mākslinieciskās jaunrades brīvību, veicināt atklātumu augstskolas pārvaldē un tās lietu kārtošanā. Augstskolas personālam darba pienākumi jāpilda tā, lai augstskola spētu īstenot savus uzdevumus, lai netiktu pārkāptas nevienas citas personas tiesības un netiktu traucēta amata vai darba pienākumu izpilde.

(3) Personālam ir tiesības saskaņā ar augstskolas satversmi noteiktā kārtībā piedalīties augstskolas vadības un pašpārvaldes lēmumu un augstskolas iekšējo normatīvo aktu izstrādāšanā, kā arī tādu lēmumu pieņemšanā, kas skar personāla intereses, piedalīties augstskolas koleģiālo vadības institūciju sēdēs, kā arī tikt uzklausītam.

(4) Augstskolas personālam ir tiesības piedalīties augstskolas pašpārvaldes institūciju vēlēšanās un tikt ievēlētam tajās.

(5) Augstskolas vadības pienākums ir rūpēties par personāla darba apstākļiem, nodrošināt iespēju celt kvalifikāciju un pārkvalificēties.

(6) Augstskolas personāls ir atbildīgs par savu pienākumu pildīšanu. Kārtību, kādā kvalificējami pārkāpumi un uzliekami sodi par pienākumu nepildīšanu, nosaka senāts, pamatojoties uz spēkā esošajiem likumdošanas aktiem.

(7) Personu vienlaikus var pieņemt darbā tikai vienā akadēmiskā personāla amatā un tikai vienā augstskolā Latvijā. Augstskolas akadēmiskais personāls citā augstskolā var veikt blakus darbu kā akadēmiskaisviespersonāls vai tikt citādi nodarbināts. Nosakot akadēmiskā personāla vai to personu skaitu vai īpatsvaru augstskolā, struktūrvienībā vai studiju programmas īstenošanā, kurām ir doktora grāds, ņem vērā tikai akadēmiskā personāla amatos nodarbinātās personas, izņemot jomas praktiķus un akadēmisko viespersonālu.

(8) Augstskolas izdotos administratīvos aktus vai faktisko rīcību augstskolas personāls var apstrīdēt augstskolas akadēmiskajā šķīrējtiesā. Augstskolas akadēmiskās šķīrējtiesas lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(9) Personas, kuras nav augstskolas personāla sastāvā, augstskolas izdotos administratīvos aktus vai faktisko rīcību var apstrīdēt, iesniedzot iesniegumu augstskolas rektoram. Rektora pieņemto lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006., 14.07.2011., 01.02.2018., 08.06.2021., 15.09.2022., 14.03.2024., 12.03.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Sk. pārejas noteikumu 133. punktu)

27.pants. Akadēmiskais personāls

(1) Augstskolas akadēmisko personālu veido:

1) jaunākais akadēmiskais personāls (akadēmiskās karjeras pirmais posms) — lektori, asistenti;

2) kvalificēts akadēmiskais personāls (akadēmiskās karjeras otrais posms) — docenti, pētnieki;

3) augsti kvalificēts akadēmiskais personāls (akadēmiskās karjeras trešais posms) — asociētie profesori, vadošie pētnieki;

4) vadošais akadēmiskais personāls (akadēmiskās karjeras ceturtais posms) — profesori.

(1^1) Papildus šā panta pirmajā daļā minētajiem amatiem augstskola var veidot akadēmiskā personāla amatus jomas praktiķiem visos akadēmiskās karjeras posmos, izcilības profesora amatu kā vadošā akadēmiskā personāla

amatu, kā arī pēcdoktorantūras pētnieka un vecākā lektora amatus kā kvalificēta akadēmiskā personāla amatus.

(1^2) Atbilstoši cilvēkresursu politikai augstskola akadēmisko personālu izraugās, piemērojot ievēlēšanas procedūru vai atlases procedūru.

(1^3) Akadēmisko personālu jomas praktiķa un izcilības profesora amatos, kā arī akadēmisko viespersonālu izraugās atlases procedūrā. Augsti kvalificētu akadēmisko personālu un vadošo akadēmisko personālu (izņemot izcilības profesorus, akadēmisko viespersonālu) izraugās, izsludinot atklātu starptautisku konkursu.

(2) Augstskolas akadēmiskais personāls veic zinātniskos pētījumus, mākslinieciskās jaunrades darbu un piedalās studējošo izglītošanā, attiecīgi izvēloties zinātniskās darbības un mākslinieciskās jaunrades tematiku un virzienu, kā arī metodes studējošo un sabiedrības izglītošanai un studējošo novērtēšanai. Akadēmiskā personāla uzdevumu apjomu nosaka augstskola.

(3) *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

(4) Ar pensionēto akadēmisko personālu rektors saskaņā ar valsts vai citu avotu piešķirto finansējumu var slēgt individuālus līgumus, arī līgumus par zinātnisko pētījumu veikšanu, paredzot konkrētu samaksu par noteiktu darba apjomu atbilstoši darbinieka kvalifikācijai. Par īpašu ieguldījumu augstākajā izglītībā, profesoriem un asociētajiem profesoriem sasniedzot pensijas vecumu, augstskola var piešķirt goda nosaukumu — emeritus profesors.

(5) Akadēmiskajos amatos ievēlētajām personām nav piemērojams Darba likuma 45.panta pirmajā daļā noteiktais darba līguma termiņa ierobežojums. Darba līgumu ar akadēmiskajā amatā ievēlēto personu (docentu, lektoru, asistentu) slēdz rektors vai cita persona tā pilnvarojumā.

(5^1) *(Daļa stājas spēkā 01.12.2026. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.12.2026. Sk. pārejas noteikumu 134. punktu)*

(6) Ministru kabinets nosaka kārtību un kritērijus, pēc kādiem atzīst kompetenci akadēmiskā personāla amata pretendentam, kuram nav doktora grāda, bet ir septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim atbilstoša augstākā izglītība un astotajam profesionālās kvalifikācijas līmenim atbilstoša darba pieredze nozarē.

(7) Lai veicinātu augstskolas attīstību tās stratēģiskajā specializācijā, akadēmiskā personāla amatā, izņemot lektoru un asistentu, vienu reizi uz laiku, kas nav ilgāks par sešiem gadiem, var pieņemt darbā ārzemnieku, kura valsts valodas prasme neatbilst normatīvajos aktos noteiktajam apjomam. Augstskola nodrošina iespēju apgūt valsts valodu akadēmiskā personāla amatā nodarbinātajam ārzemniekam. Pēc sešu gadu termiņa beigām ārzemnieku var pieņemt darbā akadēmiskajā amatā tajā pašā vai citā augstskolā, ja viņš ir ieguvis apliecinājumu par valsts valodas prasmi Ministru kabineta noteiktajā apjomā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar Satversmes tiesas 20.05.2003. spriedumu, 02.03.2006., 01.12.2009., 01.02.2018. likumu, Satversmes tiesas 07.06.2019. spriedumu, 05.11.2020., 15.09.2022., 24.10.2024., 18.12.2025., 19.02.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Piektās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.12.2026. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.12.2026. Sk. pārejas noteikumu 134. un 135. punktu)

27.[1] pants. Tenūra

(1) Augstskola, ņemot vērā tās cilvēkresursu politiku un pieejamos resursus, var veidot tenūru — pastāvīgas nodarbinātības modeli akadēmiskās karjeras ietvaros, kas sniedz augstskolām iespēju nodarbināt īpaši atzītu akadēmisko personālu. Tenūra sastāv no šādām pakāpēm:

1) pirmās pakāpes amats — docents, pētnieks;

2) otrās pakāpes amats — asociētais profesors, vadošais pētnieks;

3) trešās pakāpes amats — profesors.

(2) Tenūras ietvaros nodarbinātam akadēmiskajam personālam piešķir vienu no šādiem statusiem:

1) tenūrgaitas amata statusu, kura ietvaros ar akadēmisko personālu noslēdz darba līgumu uz noteiktu laiku, lai pēc attiecīgu darba snieguma prasību izpildes tiktu iegūts tenūramats;

2) tenūramata statusu, kura ietvaros ar akadēmisko personālu noslēdz darba līgumu uz nenoteiktu laiku pēc

attiecīgu darba snieguma prasību izpildes.

(3) Pirmās pakāpes amatiem piešķir tenūrgaitas amata statusu. Otrās un trešās pakāpes amatiem piešķir tenūramata statusu. Augstskola otrās un trešās pakāpes amatiem var piešķirt arī tenūrgaitas amata statusu.

(4) Augstskola tenūrgaitas amatā un tenūramatā var paaugstināt personu šā likuma 27.[2] pantā noteiktajā kārtībā vai arī pieņemt darbā personu, kas iepriekš nav bijusi nodarbināta tenūras ietvaros.
(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

27.[2] pants. Akadēmiskā karjera tenūrgaitas amatā un tenūramatā

(1) Darba līgumu ar tenūrgaitas amatā nodarbināto slēdz ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas. Ar tenūrgaitas amatā nodarbināto var noslēgt otru darba līgumu uz noteiktu laiku, ja pirmā darba līguma termiņā darba sniegums novērtēts kā atbilstošs attiecīgās pakāpes tenūrgaitas amatam.

(2) Pēc darba līguma termiņa beigām pirmās pakāpes tenūrgaitas amatā nodarbinātais var pretendēt uz otrās pakāpes tenūramatu, ja tāds augstskolā ir paredzēts. Otrās pakāpes tenūrgaitas amatā nodarbinātais var pretendēt uz otrās pakāpes tenūramatu vai trešās pakāpes tenūramatu, ja tāds augstskolā ir paredzēts.

(3) Ja tenūrgaitas amatā nodarbinātā darba sniegumu novērtē kā neatbilstošu tam noteiktajām prasībām, augstskola var pagarināt pirmā darba līguma termiņu ne ilgāk kā uz diviem gadiem.

(4) Tenūramatā nodarbinātā akadēmiskā personāla darba sniegumu novērtē ne retāk kā reizi sešos gados. Otrās pakāpes tenūramatā nodarbināto pēc darba snieguma novērtēšanas var paaugstināt trešās pakāpes tenūramatā, ja tāds augstskolā ir paredzēts un personas darba sniegums novērtēts kā atbilstošs trešās pakāpes tenūramatam.

(5) Augstskola nosaka prasības un kārtību tenūrgaitas amata un tenūramata iegūšanai.
(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026. Sk. pārejas noteikumu 136. punktu)

28.pants. Profesori

(1) Profesors ir savā nozarē starptautiski atzīts speciālists, kas veic mūsdienu līmenim atbilstošu pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades darbu un nodrošina augstas kvalitātes studijas attiecīgajā zinātnes vai mākslas apakšnozarē. Profesora amatā var pieņemt darbā personu, kurai ir doktora grāds un ne mazāk kā triju gadu darba pieredze asociētā profesora vai profesora amatā augstākās izglītības institūcijā. Mākslas specialitātēs profesora amatā var pieņemt darbā arī personas, kuru mākslinieciskās jaunrades darba rezultāti atbilst attiecīgās augstskolas senātā pieņemtajam nolikumam par akadēmiskajiem amatiem.

(2) *(Izslēgta ar 04.06.2026. likumu)*

(2[1]) Profesionālās augstākās izglītības programmu (profesionālo studiju programmu) īstenošanai augstskolās profesora amatu var ieņemt arī personas, kurām ir vismaz septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim atbilstoša augstākā izglītība attiecīgajā jomā, vismaz 15 gadu praktiskā darba pieredze attiecīgajā nozarē un ne mazāk kā triju gadu darba pieredze asociētā profesora vai profesora amatā augstskolā.

(3) Atbilstoši profesora amata nosaukumam profesors vada zinātniskos pētījumus vai mākslinieciskās jaunrades procesu un veic izglītojošo darbu augstskolā.

(4) Profesoru galvenie uzdevumi ir:

1) augsti kvalificētu lekciju lasīšana, studiju, nodarbību un pārbaudījumu pārraudzība savā studiju kursā;

2) pētniecības darba vadīšana zinātnes apakšnozarē vai mākslinieciskās jaunrades vadīšana nozarē, kas atbilst profesora amata nosaukumam;

3) doktora līmeņa studiju un pētniecības darba vadīšana zinātnes apakšnozarē vai mākslinieciskās jaunrades vadīšana nozarē, kas atbilst profesora amata nosaukumam;

4) piedalīšanās studiju programmu, augstskolu un to struktūrvienību darba un kvalitātes vērtēšanā;

5) jaunās zinātnieku, mākslinieku un docētāju paaudzes gatavošana.

(5) *(Izslēgta ar 04.06.2026. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000. likumu, Satversmes tiesas 20.05.2003. spriedumu, 18.10.2018. likumu, Satversmes tiesas 07.06.2019. spriedumu, 05.11.2020., 15.09.2022., 14.03.2024., 19.02.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

28.[1] pants. Izcilības profesori

(1) Izcilības profesora amatā, lai stiprinātu augstskolas akadēmiskās, radošās un zinātniskās darbības starptautisko konkurētspēju, var nodarbināt personu ar starptautiski atzītu izcilību akadēmiskajā darbā, kurai ir ne mazāk kā divu gadu darba pieredze vadošā akadēmiskā personāla amatā augstskolā vai pētniecības profesora amatā citā zinātniskajā institūcijā.

(2) Izcilības profesoru atlases kārtību, prasības izcilības profesora amata pretendentam, izcilības profesora uzdevumus un atalgojumu nosaka augstskola.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

29.pants. Profesoru amati valsts un pašvaldību augstskolās

(Izslēgts ar 02.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

30.pants. Asociētie profesori

(1) Asociētā profesora amatā var pieņemt darbā personu, kurai ir doktora grāds.

(2) Mākslas specialitātēs asociētā profesora amatā var pieņemt darbā arī personas, kuru māksliniecisķās jaunrades darba rezultāti vai profesionālā darbība atbilst attiecīgās augstskolas senāta pieņemtajam nolikumam par akadēmiskajiem amatiem.

(3) Profesionālo augstākās izglītības programmu (profesionālo studiju programmu) īstenošanai augstskolās asociētā profesora amatu var ieņemt arī personas, kurām ir atbilstoša augstākā izglītība un vismaz 10 gadu praktiskā darba pieredze attiecīgajā nozarē.

(4) *(Izslēgta ar 04.06.2026. likumu)*

(5) Asociētā profesora galvenie uzdevumi ir:

1) pētniecības darba veikšana zinātnes apakšnozarē vai māksliniecisķās jaunrades nozarē, kas atbilst asociētā profesora amata nosaukumam;

2) pētniecības darba vadīšana doktora un maģistra grāda iegūšanai;

3) studiju darba nodrošināšana un vadīšana.

(6) *(Izslēgta ar 04.06.2026. likumu)*

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Satversmes tiesas 07.06.2019. spriedumu, 05.11.2020., 15.09.2022., 19.02.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

31.pants. Asociēto profesoru amati

(1) Asociēto profesoru amatu skaitu atbilstoši nepieciešamībai un finansējuma iespējām nosaka pati augstskola.

(2) Ja augstskolā ir brīvs asociētā profesora amats, augstskolas senāts pieņem lēmumu par to, vai, kad un kādā zinātnes vai mākslas apakšnozarē tiks izsludināts atklāts konkurss uz brīvo asociētā profesora amatu un kādai atalgojuma kategorijai, ievērojot funkcijas un uzdevumus, atbilst attiecīgais amats.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000. likumu, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

32.pants. Docenti

(1) Docentu amatu skaitu nosaka pati augstskola.

(2) Docenta amatā var pieņemt darbā personu, kurai ir doktora grāds. Mākslas specialitātēs docenta amatā var pieņemt darbā personas, kuru mākslinieciskās jaunrades darba rezultāti atbilst attiecīgās augstskolas senāta pieņemtajam nolikumam par akadēmiskajiem amatiem.

(3) Docentu ievēlē uz sešiem gadiem fakultātes dome vai institūta padome, ja šo institūciju locekļu kvalifikācija atbilst promocijas padomes prasībām. Pretējā gadījumā docentu ievēlēšanas kārtību nosaka augstskolas satversme.

(4) Līdz ar pieņemšanu darbā docents iegūst tiesības vadīt zinātniskos pētījumus vai mākslinieciskās jaunrades procesu un veikt izglītošanas darbu atbilstoši docenta amata nosaukumam.

(5) Docentu galvenie uzdevumi ir:

1) pētniecības darbs zinātnes apakšnozarē vai mākslinieciskā jaunrade, kas atbilst docenta amata nosaukumam;

2) lekciju lasīšana, studiju nodarbību vadīšana, eksāmenu un pārbaudījumu organizēšana savā studiju programmā (kursā, nozarē), īpaši tās pamatkursos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Grozījums par trešās daļas izslēgšanu stājas spēkā 01.12.2026. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.12.2026. Sk. pārejas noteikumu 138. punktu)

32.[1] pants. Akadēmiskā personāla atlase

(1) Augstskola, izvēloties akadēmiskā personāla atlases procedūru tenūrgaitas amatiem, tenūramatiem, kā arī augsti kvalificēta un vadošā akadēmiskā personāla amatiem, izveido atlases komisiju, kuras sastāvā vismaz divas trešdaļas locekļu ir augstskolas pārstāvji ar doktora grādu un vismaz piecu gadu pieredzi akadēmiskā personāla amatā.

(2) Jaunākā un kvalificētā akadēmiskā personāla amatiem un akadēmiskajam viespersonālam akadēmiskā personāla atlases procedūru nosaka augstskola.

(3) Akadēmiskā personāla amata pretendentu atlases komisijas sastāvu, komisijas darba organizācijas, lēmumu pieņemšanas un akadēmiskā personāla atlases kārtību nosaka augstskola.
(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

33.pants. Akadēmiskā personāla ievēlēšanas procedūra

(1) *(Izslēgta ar 04.06.2026. likumu)*

(2) Pretendentu profesora vai asociētā profesora amatā ievēlē attiecīgās nozares profesoru padome. Pēc iepazīšanās ar lēmuma pieņemšanai nepieciešamajiem dokumentiem un pārrunām ar katru attiecīgā amata pretendentu nozares profesoru padome, atklāti balsojot par katru pretendentu, pieņem lēmumu.

(3) Katram pretendentam, kas kandidē uz profesora amata vietu, ir jāsaņem neatkarīgs starptautisks vērtējums, kuru organizē attiecīgās nozares profesoru padome.

(4) Nozares profesoru padome profesora vai asociētā profesora vēlēšanu rezultātus, lēmumu par personas ievēlēšanu profesora vai asociētā profesora amatā un ievēlētās personas novērtējumu iesniedz rektoram. Papildus rektoram tiek iesniegts nozares profesoru padomes debašu protokols, pilnīgs attiecīgā amata pretendentu saraksts, kā arī katra pretendenta raksturojums un novērtējums.

(4[1]) Jaunāko akadēmisko personālu, kvalificētu akadēmisko personālu un vadošo pētnieku ievēlē fakultātes dome vai institūta padome. Ja fakultātes dome vai institūta padome augstskolā nav izveidota, jaunāko akadēmisko personālu, kvalificētu akadēmisko personālu un vadošo pētnieku ievēlē augstskolas senāts.

(4^2) Akadēmiskā personāla ievēlēšanas kārtību nosaka augstskola.

(5) *(Izslēgta ar 05.11.2020. likumu)*

(6) *(Izslēgta ar 02.03.2006. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 02.03.2006., 14.07.2011., 05.11.2020. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Sk. pārejas noteikumu 140. punktu)

34.pants. Zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšana

(1) Profesora vai asociētā profesora amata pretendenta, kā arī amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātus novērtē nozares profesoru padome.

(2) Docenta, lektora vai asistenta amata pretendenta zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju novērtē fakultātes dome vai institūta padome.

(3) Profesora vai asociētā profesora zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātus novērtē ne retāk kā reizi sešos gados. Uz noteiktu laiku amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātus nozares profesoru padome novērtē ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms profesora vai asociētā profesora darba līguma termiņa beigām, ja viņš izteicis vēlmi turpināt darbu attiecīgajā amatā arī pēc darba līguma termiņa beigām. Augstskola ne retāk kā reizi divos gados vērtē profesora vai asociētā profesora darba sniegumu. Augstskolai pēc profesora vai asociētā profesora darba snieguma izvērtēšanas ir tiesības rosināt nozares profesoru padomi pirms termiņa novērtēt profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas atbilstību ieņemamam amatam.

(4) Nozares profesoru padomes novērtējumu par amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātiem un viņa atbilstību vai neatbilstību šā panta piektās daļas prasībām iesniedz rektoram.

(5) Ministru kabinets nosaka publikāciju skaita un to kvalitātes, citējamības, patentu skaita, kā arī citus ar pētniecisko, zinātnisko, studiju vai mākslinieciskās jaunrades organizatorisko darbu saistītos kritērijus, termiņus un kārtību, kādā nozares profesoru padome novērtē profesora vai asociētā profesora amata pretendenta un amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātus. Augstskola var noteikt papildu kritērijus profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu novērtēšanai. Augstskola nosaka profesora vai asociētā profesora darba snieguma vērtēšanas kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000. un 05.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

35.pants. Nozares profesoru padome

(1) Augstskola izveido nozares profesoru padomi, ja tā izraugās profesorus vai asociētos profesorus ievēlēšanas procedūrā. Augstskola var veidot nozares profesoru padomi arī amatā esošu profesoru, izcilības profesoru un asociēto profesoru zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu un darba snieguma novērtēšanai.

(1^1) Nozares profesoru padomes sastāvā ir ne mazāk kā pieci augstskolas attiecīgās nozares vai apakšnozares profesori. Nozares profesoru padomes sastāvā iekļauj arī citas personas, ievērojot, ka vismaz viena trešdaļa nozares profesoru padomes locekļu ir tādi attiecīgās nozares vai apakšnozares profesori vai profesionālo apvienību pārstāvji, kuru darbības virziens atbilst attiecīgā amata ievirzei, bet kuri nestrādā šajā augstskolā.

(2) Nozares profesoru padomes sastāvu pēc tās priekšsēdētāja priekšlikuma apstiprina augstskolas senāts.

(3) Ja augstskolā attiecīgajā zinātnes nozarē nav piecu profesoru un izveidot nozares profesoru padomi nav iespējams, vairākas augstskolas kopīgi izveido šādu profesoru padomi, kuru apstiprina attiecīgo augstskolu senāti.

(4) Ārvalstu profesori, kuri ir nozares profesoru padomē, tās darbā var piedalīties neklātienē, iepazīstoties ar dokumentiem un rakstveidā paziņojot savu viedokli par visiem pretendentiem, kā arī to, par kuru pretendentu viņi balso.

(5) *(Izslēgta ar 03.12.2025. likumu)*

(6) *(Izslēgta ar 03.12.2025. likumu)*

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.11.2020., 04.06.2026. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026. Sk. pārejas noteikumu 141. punktu)

35.[1] pants. Darba tiesisko attiecību ar profesoru un asociēto profesoru nodibināšana un izbeigšana

(1) Rektors vai cita persona tā pilnvarojumā, pamatojoties uz nozares profesoru padomes lēmumu:

1) nodibina darba tiesiskās attiecības ar personu, kuru profesora vai asociētā profesora amatā saskaņā ar šo likumu ievēlējusi nozares profesoru padome. Darba līgumu ar profesoru vai asociēto profesoru slēdz uz sešiem gadiem;

2) turpina darba tiesiskās attiecības ar amatā esošu profesoru vai asociēto profesoru pēc šā panta pirmās daļas 1. punktā minētā sešu gadu darba līguma termiņa beigām, ja profesora vai asociētā profesora zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultāti novērtēti kā atbilstoši šā likuma 34. panta prasībām. Darba tiesiskās attiecības ar profesoru vai asociēto profesoru tiek turpinātas, noslēdzot otru secīgu darba līgumu uz noteiktu laiku vai noslēdzot darba līgumu uz nenoteiktu laiku, ievērojot augstskolas iekšējo normatīvo aktu noteikumus un to, ka ar profesoru vai asociēto profesoru uz noteiktu laiku var noslēgt ne vairāk kā divus darba līgumus pēc kārtas;

3) izbeidz darba tiesiskās attiecības ar profesoru vai asociēto profesoru vai piedāvā viņam darbu augstskolā citā amatā, ja profesora vai asociētā profesora zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultāti novērtēti kā neatbilstoši šā likuma 34. panta prasībām.

(2) Ja augstskola saskaņā ar tās stratēģijā paredzēto zinātnisko virzienu attīstības koncepciju neplāno turpināt un attīstīt profesora vai asociētā profesora vadīto zinātnisko virzienu, tā informē profesoru vai asociēto profesoru par savu lēmumu vismaz vienu gadu pirms attiecīgā zinātniskā virziena pārtraukšanas. Šajā gadījumā, izbeidzot darba tiesiskās attiecības ar profesoru vai asociēto profesoru, kurš vadījis zinātnisko virzienu, augstskola viņam izmaksā kompensāciju sešu līdz divpadsmit profesora vai asociētā profesora mēneša amata algu apmērā atbilstoši augstskolas iekšējiem normatīvajiem aktiem.

(05.11.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.02.2026. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2026.)

36.pants. Lektori

(1) Lektora amatā var ievēlēt personas ar doktora vai maģistra grādu. Mākslas specialitātēs un profesionālajās augstākās izglītības programmās (profesionālajās studiju programmās) lektoru ievēlēšanas noteikumus reglamentē augstskolas senāta apstiprināts nolikums. Lektorus ievēlē fakultātes dome vai institūta padome uz sešiem gadiem.

(2) Lektoru uzdevumus nosaka augstskola.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000. un 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

37.pants. Asistenti

(1) Asistenta amatā var ievēlēt personas ar doktora vai maģistra grādu. Asistentus ievēlē fakultātes dome vai institūta padome uz sešiem gadiem un, ja viņiem nav doktora grāda, ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas.

(2) Asistentu uzdevumus nosaka augstskola.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

38.pants. Vadošie pētnieki un pētnieki

(1) Vadošos pētniekus un pētniekus var ievēlēt amatā fakultātes dome vai zinātniskā institūta padome, bet, ja fakultātes vai zinātniskais institūts augstskolā nav izveidoti, - augstskolas senāts Zinātniskās darbības likuma 26.pantā noteiktajā kārtībā, ciktāl tā nav pretrunā ar šajā pantā noteikto.

(2) Vadošos viespētniekus, viespētniekus un viesasistentus var pieņemt darbā bez ievēlēšanas. Šajā gadījumā darba līgums noslēdzams uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus.

(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.10.2018. likumu, kas stājas spēkā 15.11.2018.)

39. pants. Profesionālo augstākās izglītības programmu (profesionālo studiju programmu) akadēmiskais personāls

(1) Asistenta vai lektora amatā profesionālo augstākās izglītības programmu (profesionālo studiju programmu) profila priekšmetos var nodarbināt personu, kurai nav maģistra grāda, bet ir augstākā izglītība un docējamam studiju kursam atbilstoša vismaz piecu gadu praktiskā darba pieredze.

(2) Vecākā lektora vai docenta amatā profesionālo augstākās izglītības programmu (profesionālo studiju programmu) profila priekšmetos var nodarbināt personu, kurai nav doktora grāda, bet ir augstākā izglītība un docējamam studiju kursam atbilstoša vismaz septiņu gadu praktiskā darba pieredze.

(3) Prasības šā panta otrajā daļā minētā vecākā lektora vai docenta amata pretendentiem nosaka augstskolas senāts.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

40. pants. Akadēmiskais viespersonāls

(1) Augstskola uz termiņu, kas nepārsniedz sešus gadus, var nodarbināt personu kā akadēmisko viespersonālu — viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vadošo viespētnieku, viespētnieku, vecāko vieslektoru, vieslektoru, zinātnisko viesasistentu vai viesasistentu studiju darbā.

(2) Akadēmiskajam viespersonālam ir akadēmiskā personāla tiesības un pienākumi, bet akadēmisko viespersonālu nevar ievēlēt par satversmes sapulces, senāta vai akadēmiskās šķīrējtiesas locekļiem.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

40.[1] pants. Akadēmiskā personāla amati jomas praktiķiem

(1) Lai akadēmiskajā darbā iesaistītu augsta līmeņa profesionāļus ar augstu praktisko kompetenci no dažādām zinātnes, kultūras un tautsaimniecības nozarēm, augstskola var izveidot akadēmiskā personāla amatus jomas praktiķiem. Akadēmiskā personāla amata nosaukumu jomas praktiķiem nosaka augstskola. Šajos amatos nodarbinātie profesionāļi nodrošina praktiskās pieredzes nodošanu studējošajiem.

(2) Akadēmiskā personāla amatā jomas praktiķiem visos akadēmiskās karjeras posmos var nodarbināt personu, kurai ir augstākā izglītība. Jomas praktiķim akadēmiskās karjeras pirmajā posmā ir nepieciešama arī docējamam studiju kursam atbilstoša vismaz piecu gadu praktiskā darba pieredze, savukārt otrajā, trešajā un ceturtajā akadēmiskās karjeras posmā — vismaz septiņu gadu praktiskā darba pieredze.

(3) Akadēmiskā personāla amata jomas praktiķiem pretendenta pieredzes atbilstību izvērtē augstskola atbilstoši tās senāta pieņemtajam nolikumam par akadēmiskā personāla amatiem.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

41.pants. Akadēmiskā personāla aizstāšana pagaidu prombūtnes laikā

Pagaidu prombūtnes laikā, ja tas nepārsniedz divus gadus, profesora amatā var iecelt asociēto profesoru, asociētā profesora amatā — docentu, docenta amatā — lektoru vai asistentu ar doktora grādu. Aizstāšanu noformē ar rektora pavēli.

42.pants. Akadēmiskā personāla atvaļinājumi

(1) Augstskolas akadēmiskajam personālam katru gadu pienākas apmaksāts astoņu nedēļu atvaļinājums, bet ik pēc sešiem gadiem — apmaksāts sešu kalendāro mēnešu akadēmiskais atvaļinājums zinātniskiem pētījumiem vai zinātniskā darba veikšanai ārpus savas darbavietas.

(2) Akadēmiskajam personālam ir tiesības vienu reizi saņemt apmaksātu triju mēnešu studiju atvaļinājumu promocijas darba vai doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba sagatavošanai.

(3) Profesoriem, asociētajiem profesoriem un docentiem ir tiesības pieprasīt neapmaksātu atvaļinājumu uz laiku līdz 24 mēnešiem, lai strādātu par viesprofesoriem vai vieslektoriem akadēmiskajos amatos citās augstskolās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 14.03.2024. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

43.pants. Vispārējais augstskolas personāls

(1) Vispārējais augstskolas personāls ir administratīvais personāls, mācību palīgpersonāls, tehniskais, saimnieciskais un cits personāls, izņemot akadēmisko personālu.

(2) Augstskolas administratīvais personāls ir rektors, prorektors, direktors (izpilddirektors), dekāns un citas amatpersonas, kuru pamatfunkcijas ir administratīvais darbs. Ar prorektoriem darba līgumu slēdz rektors ne ilgāk kā uz savu pilnvaru laiku.

(3) Kārtību, kādā tiek pieņemts darbā un atbrīvots no darba vispārējais augstskolas personāls, nosaka augstskola, ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu noteikumus.

(4) Atlīdzību vispārējam augstskolas personālam, kas nav pedagogi atbilstoši pedagogu amatu sarakstam, valsts dibinātajās augstskolās nosaka saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009., 18.10.2018., 14.07.2022. un 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

V nodaļa
Studējošie

(Nodaļas nosaukums 15.09.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

44.pants. Augstskolās studējošie

(1) Augstskolās studējošie ir:

1) bakalaura studiju programmu studenti;

2) profesionālo augstākās izglītības programmu (profesionālo studiju programmu) studenti;

3) maģistra studiju programmu studenti (maģistranti);

4) rezidenti medicīnā;

5) doktoranti.

(2) *(Izslēgta ar 15.09.2022. likumu)*

(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

45.pants. Tiesības studēt augstskolā

(1) Tiesības studēt augstskolā ir katram Latvijas pilsonim un Latvijas nepilsonim, kā arī ārzemniekam. Lai studētu augstskolā, nepieciešama dokumentāri apliecināta un Latvijā atzīta studiju programmas prasībām atbilstoša iepriekšējā izglītība.

(2) Tiesības studēt augstskolā ir vienādas Latvijas pilsonim, Latvijas nepilsonim, Eiropas Savienības pilsonim, Eiropas Ekonomikas zonas pilsonim vai Šveices Konfederācijas pilsonim un Eiropas Kopienas pastāvīgajam iedzīvotājam, kuram ir derīga uzturēšanās atļauja.

(3) To ārzemnieku tiesības studēt augstskolās, uz kuriem neattiecas šā panta otrās daļas nosacījumi, regulē šā likuma 83.pants.

(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

46.pants. Uzņemšana un ierakstīšana studējošo sarakstā (imatrikulācija)

(1) Augstskola ir tiesīga uzņemt studējošos noteiktā studiju programmā tikai pēc attiecīgās studiju programmas licencēšanas.

(2) Uzņemšanu studiju programmā regulē uzņemšanas noteikumi. Uzņemšanas noteikumus augstskolas studiju programmās izstrādā attiecīgā augstskola, ievērojot Ministru kabineta noteikumus par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās. Studējošais ar augstskolu rakstveidā slēdz studiju līgumu. Studiju līgumā ar doktora studiju programmā studējošo (doktorantu) tiek iekļauts arī doktoranta individuālais studiju plāns ar sasniedzamajiem progresa rādītājiem. Studiju līgumā obligāti ietveramos noteikumus nosaka Ministru kabinets.

(3) Pilna un nepilna laika pirmā un otrā cikla augstākās izglītības programmās, kurās uzņemšanas prasība ir iepriekš iegūta vidējā izglītība (tostarp nokārtoti centralizētie eksāmeni), studējošie tiek uzņemti atklātā un vienlīdzīgā konkursā. Konkursā par uzņemšanu šajās studiju programmās var tikt ņemti vērā centralizēto eksāmenu rezultāti. Ja saskaņā ar šajā pantā noteikto uzņemšana tiek organizēta pirms centralizēto eksāmenu rezultātu paziņošanas, augstskola uzņemšanas noteikumos paredz kritērijus un kārtību reflektantu uzņemšanai šajās studiju programmās. Noteikums par centralizēto eksāmenu rezultātiem neattiecas uz personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību līdz 2004. gadam, kā arī uz personām, kuras ieguvušas vidējo izglītību ārvalstīs, vai uz personām ar īpašām vajadzībām. Centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību izstrādā Izglītības un zinātnes ministrija un apstiprina Ministru kabinets. Augstskola nosaka kārtību, kādā šajās studiju programmās tiek uzņemtas personas, kuras nav kārtojušas centralizētos eksāmenus.

(3^1) Papildus šā panta trešajā daļā minētajām personām tiesības tikt uzņemtām studiju programmā pirmajā gadā pēc vidējās izglītības iegūšanas ir arī personām, kurām šādas tiesības pēc atsevišķa Ministru kabineta locekļa ierosinājuma noteicis Ministru kabinets sakarā ar attiecīgo personu īpašiem nopelniem Latvijas valsts labā, ja vien šīs personas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā bijušas atbrīvotas no vidējās izglītības valsts pārbaudījumiem.

(4) Augstskola var noteikt papildu prasības attiecībā uz speciālu iepriekšējo izglītību, īpašu piemērotību un sagatavotību vai citu nosacījumu izpildi.

(5) Augstskolas katru gadu līdz 30. novembrim savā tīmekļvietnē publisko uzņemšanas prasības un sākuma termiņu reflektantu reģistrācijai un uzņemšanai studiju programmās nākamajam akadēmiskajam gadam. Augstskola atbilstoši tās uzņemšanas noteikumiem ir tiesīga uzsākt reflektantu reģistrāciju un uzņemšanu, pirms ir nokārtoti centralizētie eksāmeni un iegūti vidējo izglītību apliecinoši dokumenti.

(6) *(Zaudējusi spēku ar 01.01.2026. Sk. pārejas noteikumu 119. punktu)*

(6^1) Reflektants ir tiesīgs reģistrēties studijām, neuzrādot vidējo izglītību apliecinošu dokumentu un vispārējās vidējās izglītības sertifikātus, kā arī starptautiskās testēšanas institūcijas izsniegtu dokumentu par vērtējumu svešvalodas pārbaudījumā, ja ar to aizstāts centralizētais eksāmens svešvalodā. Studiju līgumu ar reflektantu augstskolai ir tiesības slēgt pēc tam, kad persona ir iesniegusi vidējo izglītību apliecinošu dokumentu un vispārējās vidējās izglītības sertifikātus, kā arī starptautiskās testēšanas institūcijas izsniegtu dokumentu par vērtējumu svešvalodas pārbaudījumā, ja ar to aizstāts centralizētais eksāmens svešvalodā, un kad ir izziņoti konkursa rezultāti.

(6^2) Augstskola reflektantam pēc konkursa rezultātu izziņošanas nosūta paziņojumu ar uzaicinājumu noslēgt studiju līgumu. Ierakstīšana studējošo sarakstā (imatrikulācija) notiek pēc studiju līguma noslēgšanas. Augstskolām ir tiesības rīkot atkārtotu pieteikšanos uz brīvajām vietām studiju programmā.

(7) Augstskola katram studējošajam noformē personas lietu. Personas lietā iekļauj vismaz šādus dokumentus:

1) vidējo izglītību apliecinoša dokumenta kopiju;

2) iepriekš iegūtu augstāko izglītību apliecinošu dokumentu kopijas;

3) pases vai personas apliecības kopiju;

4) studiju līgumu ar augstskolu par studijām izraudzītajā studiju programmā;

5) dokumentus, kas apliecina studējošā studiju gaitu un rezultātus citās augstskolās, kā arī studiju programmas vai tās daļas apguvi, ja uz šo dokumentu pamata studiju programmā ieskaitīti citā augstskolā iegūti kredītpunkti;

6) studējošā dokumentus par studiju gaitu (studiju karte);

7) augstskolas izsniegto izglītības dokumentu kopijas vai norakstus un izsniegto akadēmisko izziņu kopijas;

8) uzturēšanās atļaujas Latvijas Republikā kopiju, ja studējošajam šāda atļauja nepieciešama.

(8) Studējošā personas lietas noformēšanas un aktualizēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.06.2004., 02.03.2006., 03.07.2008., 12.06.2009., 24.03.2022., 15.09.2022., 14.03.2024., 20.03.2025. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026. Grozījums otrajā daļā par tās papildināšanu ar jaunu trešo teikumu stājas spēkā 31.12.2026. un iekļauts likuma redakcijā uz 31.12.2026. Sk. pārejas noteikumu 118. un 131. punktu)

46.[1] pants. Augstākās izglītības programmās studējošo un absolventu reģistrs

(1) Studējošo un absolventu reģistrs ir Valsts izglītības informācijas sistēmas sastāvdaļa. Reģistrā ieraksta datus par augstākās izglītības programmās studējošajiem un absolventu studijās iegūtos grādus un profesionālās kvalifikācijas.

(2) Datus studējošo un absolventu reģistram par augstākās izglītības programmās studējošajiem un absolventu studijās iegūtajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām sniedz augstskolas un koledžas. Augstskolas rektors un koledžas direktors ir atbildīgs par studējošo un absolventu reģistram sniegto datu precizitāti un atbilstību īstenībai.

(3) Studējošo un absolventu reģistram iesniedzamo datu apjomu un iesniegšanas kārtību, pētniecībai nepieciešamo datu nodošanas kārtību, kā arī publiski pieejamās informācijas apjomu un publiskošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(4) Izglītības un zinātnes ministrija nolūkā pētīt augstākās izglītības programmu kvalitāti un studiju izbeigšanas iemeslus apstrādā studējošo un absolventu reģistrā esošos personu identificējošos datus un personas studiju datus.

(24.03.2022. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 06.01.2026.)

46.[2] pants. Augstākās izglītības programmu absolventu monitorings

(1) Izglītības un zinātnes ministrija veic augstākās izglītības programmu absolventu nodarbinātības, ienākumu un ekonomiskās aktivitātes monitoringu.

(2) Augstākās izglītības programmu absolventu monitoringam nepieciešamos datus iegūst no valsts informācijas sistēmām, tostarp Izglītības un zinātnes ministrijas, Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārziņā esošām informācijas sistēmām. Datu apstrādi veic Centrālā statistikas pārvalde.

(3) Papildus šā panta pirmajā daļā minētajai informācijai augstākās izglītības programmu absolventu monitoringam nepieciešamos datus iegūst, veicot absolventu aptaujas un pētījumus. Lai nodrošinātu zinātniski pamatotus metodoloģijā balstītus pētījumus, tai skaitā starptautiski salīdzinošus pētījumus, Ministru kabineta noteiktajā apjomā un kārtībā Izglītības un zinātnes ministrija pieprasa un Valsts ieņēmumu dienests sniedz elektroniskās deklarēšanas sistēmā esošo fizisko personu kontaktinformāciju.

(4) Ministru kabinets nosaka:

1) augstākās izglītības programmu absolventu monitoringā iekļaujamo datu saturu un apjomu un iegūto datu glabāšanas termiņu;

2) kārtību, kādā Centrālajai statistikas pārvaldei tiek sniegti augstākās izglītības programmu absolventu monitoringam nepieciešamie dati no šā panta otrajā daļā minētajām valsts informācijas sistēmām;

3) kārtību, kādā apkopotus un nepersonificētus augstākās izglītības programmu absolventu monitoringa ikgadējos datus, kas iegūti no valsts informācijas sistēmām, Centrālā statistikas pārvalde sagatavo un iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijai;

4) kārtību un apjomu, kādā aprēķina šā panta trešajā daļā un šīs daļas 2. un 3. punktā minētā uzdevuma veikšanai nepieciešamo finansējumu un finansē šā uzdevuma veikšanu

(24.03.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.04.2022.)

46.[3] pants. Augstākās izglītības programmās studējošo un absolventu aptauja

(1) Izglītības un zinātnes ministrija nolūkā uzraudzīt augstākās izglītības kvalitāti, nodrošināt tās pārskatāmību un plānot valsts politiku augstākās izglītības jomā reizi gadā aptaujā:

1) studējošos, kas studē attiecīgās augstākās izglītības programmas pēdējā akadēmiskajā gadā;

2) absolventus, kas attiecīgajā gadā ir absolvējuši augstākās izglītības programmu;

3) personas, kas attiecīgajā gadā ir pārtraukušas vai izbeigušas studijas, neiegūstot diplomu.

(2) Aptaujas mērķis ir iegūt salīdzināmus datus par studējošo un absolventu apmierinātību ar studiju kvalitāti, akadēmisko atbalstu un mācību vidi, studiju pārtraukšanas un izbeigšanas iemesliem, kā arī absolventu nodarbinātību un integrāciju darba tirgū.

(3) Aptaujas veikšanai nepieciešamos datus — personas kodu, personas studiju datus (augstskola, augstākās izglītības programma, absolvēšanas vai eksmatrikulācijas dati) un personas kontaktinformāciju (elektroniskā pasta adrese un tālruņa numurs) — Izglītības un zinātnes ministrija iegūst no Valsts izglītības informācijas sistēmas. Ja Valsts izglītības informācijas sistēmā personas kontaktinformācijas nav vai tā ir nepilnīga, ministrija to pieprasa no Valsts ieņēmumu dienesta un tas personas kontaktinformāciju sniedz no savām informācijas sistēmām.

(4) Ministru kabinets nosaka aptaujas saturu, aptaujas organizēšanai nepieciešamo datu apstrādes noteikumus, tai skaitā glabāšanas termiņu, kā arī aptaujas veikšanas, datu pieprasīšanas un saņemšanas kārtību.

(11.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.01.2026.)

47.pants. Studiju uzsākšana vēlākos studiju posmos

(1) Studiju uzsākšana vēlākos studiju posmos ir iespējama, ja nokārtoti attiecīgās studiju programmas iepriekšējo posmu nepieciešamie pārbaudījumi citā augstskolā vai koledžā vai tos attiecīgajā augstskolā nokārto papildus. Ja šie nosacījumi ir izpildīti un augstskolai ir attiecīgas iespējas, tā nedrīkst atteikt pretendentu uzņemšanu vēlākos studiju posmos.

(1[1]) Studiju uzsākšana vēlākos studiju posmos notiek arī tad, kad pretendentam šā likuma 59.[2] un 59.[3] pantā noteiktajā kārtībā ir atzītas iepriekš iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences.

(2) Tiesības studēt par valsts budžeta līdzekļiem noteikta akadēmiskā grāda (bakalaurs, maģistrs), doktora grāda vai augstākās izglītības profesionālās kvalifikācijas iegūšanai fiziskā persona var izmantot vairākas reizes. Par valsts budžeta līdzekļiem vienlaikus var studēt tikai vienā studiju programmā.

(3) Kārtību, kādā uzsākamas studijas vēlākos studiju posmos, nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.06.2004., 02.03.2006., 14.07.2011., 16.11.2017., 01.02.2018. un 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

47.[1] pants. Doktoranta nodarbinātība valsts finansētā studiju vietā

(1) Ja doktorants ir uzņemts valsts finansētā studiju vietā, augstskola nodrošina, ka ar doktorantu tiek noslēgts darba līgums par akadēmiskā darba veikšanu studiju rezultātu sasniegšanai atbilstoši valsts augstākās izglītības standartam. Darba līgumu ar doktorantu slēdz uz studiju līguma termiņu, ievērojot Ministru kabineta noteiktās prasības par doktoranta nodarbinātību valsts finansētā studiju vietā.

(2) Ministru kabinets papildus Darba likumā paredzētajam nosaka prasības par doktoranta nodarbinātību, darba līguma noslēgšanu un izbeigšanu, tostarp darba laika un termiņa nosacījumus, kā arī atlīdzības aprēķināšanas kārtību.

(3) Ja doktorants ir uzņemts valsts finansētā studiju vietā, darba līgumu ar viņu var neslēgt, ja doktorants:

1) ieņem akadēmiskā personāla amatu vai ir nodarbināts kā akadēmiskais viespersonāls augstskolā;

2) vienlaikus ir uzņemts valsts finansētā studiju vietā un ārvalsts augstskolas doktora studiju programmā, lai īstenotu kopīgu doktorantūru šā likuma 59.[4] pantā noteiktajā kārtībā;

3) promocijas darbu vai doktora teorētisko pētījumu un mākslinieciskās jaunrades darbu izstrādā pie doktora studiju programmas īstenošanā iesaistīta augstskolas sadarbības partnera;

4) ir nodarbināts organizācijā un savu pienākumu ietvaros izglīto studējošos vai veic zinātnisko darbību, vai ir nodarbināts mākslinieciskās jaunrades darbā.

(14.03.2024. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

48.pants. Studējošo attiecības ar obligāto valsts dienestu

(Zaudējis spēku ar 01.01.2007. Sk. pārejas noteikumus.)

49.pants. Izslēgšana no studējošo saraksta (eksmatrikulācija)

(1) Personu var izslēgt no studējošo saraksta, ja:

1) tā pati to vēlas;

2) noskaidrojas, ka tās uzņemšanu ir ietekmējusi maldināšana, kukuļdošana vai cita rīcība, ar kuru pārkāpts pretendentu vienlīdzības princips;

3) tā augstskolas noteiktajos termiņos nav nokārtojusi nepieciešamos pārbaudījumus vai nav veikusi citus studiju uzdevumus;

4) tā ir pārkāpusi augstskolas iekšējos normatīvos aktus.

(2) Augstskolā personas izslēgšanu no studējošo saraksta veic augstskolas rektors, prorektors vai dekāns. Lēmumu par personas izslēgšanu no studējošo saraksta var apstrīdēt šā likuma 26.panta astotajā daļā noteiktajā kārtībā un šā lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(3) *(Zaudējusi spēku ar 01.01.2007. Skat. Pārejas noteikumus)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.06.2004., 02.03.2006., 14.07.2011., 18.10.2018., 15.09.2022. un 19.02.2026. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2026.)

50.pants. Studējošo tiesības

(1) Studējošajiem ir tiesības:

1) iegūt augstāko izglītību, kā arī izvēlēties un mainīt augstskolu;

1[1]) izvēlēties studiju programmu un tās izvēles daļas, kā arī studiju laikā mainīt studiju programmu, apgūstot to citā augstskolā, fakultātē (nodaļā, institūtā);

2) noteiktā kārtībā izmantot augstskolas telpas, bibliotēkas, iekārtas, aparatūru, kultūras, sporta un medicīnas objektus u.c.;

3) noteiktā kārtībā pārtraukt un atsākt studijas;

4) saskaņā ar šā likuma 6. pantu īstenot studiju, pētniecības un mākslinieciskās jaunrades brīvību;

5) saņemt informāciju visos jautājumos, kas tieši saistīti ar viņu studijām un iespējamo karjeru;

6) augstskolā brīvi paust un aizstāvēt savas domas un uzskatus;

7) vēlēt un tikt ievēlētiem studējošo pašpārvaldē, līdzdarboties augstskolas visu līmeņu pašpārvaldes institūcijās;

8) noteiktā kārtībā kā klausītājiem apmeklēt citas augstskolas mācību pasākumus un kārtot nepieciešamos pārbaudījumus;

9) dibināt biedrības, pulciņus un klubus.

(1^1) *(Izslēgta ar 15.09.2022. likumu)*

(2) Augstskolas studējošo intereses attiecībās ar valsts institūcijām pārstāv studējošo pašpārvalde.

(3) Doktorantam ir tiesības uz studiju pārtraukumu, kas viņa apgūstamās doktora studiju programmas ietvaros kopumā ir ne vairāk kā divi gadi. Studiju pārtraukuma pamatotību un piešķiršanas kārtību nosaka augstskola.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 02.03.2006., 19.04.2007., 15.09.2022., 14.03.2024. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 20.01.2026.)

51. pants. Sagatavojamo speciālistu un studiju vietu skaita noteikšana

(1) Valsts pasūtījumu augstskolās sagatavojamo speciālistu skaitam veido, balstoties uz valsts attīstības prioritātēm, kā arī sabiedrības, darba tirgus un tautsaimniecības vajadzībām. Kārtību, kādā nosaka sagatavojamo speciālistu skaitu un citus valsts pasūtījuma ietvaros veicamos uzdevumus, nosaka Ministru kabinets.

(2) Lai sasniegtu valsts pasūtījumā noteiktos rādītājus (sagatavojamo speciālistu skaitu un citus valsts pasūtījuma ietvaros veicamos uzdevumus), valsts augstskolas padome pēc rektora priekšlikuma, kā arī senāta un studējošo pašpārvaldes atzinumiem nosaka studiju vietu skaitu un principus, pēc kādiem studiju vieta finansējama no augstskolas un privātpersonu finanšu līdzekļiem.

(3) Ja ir saņemts negatīvs studējošo pašpārvaldes atzinums, rektors izveido saskaņošanas komisiju, tajā iekļaujot studējošo pašpārvaldes un rektora deleģētus pārstāvjus vienādā skaitā. Kārtību, kādā rektors izveido saskaņošanas komisiju un kādā valsts augstskolas padome izskata saskaņošanas komisijas lēmumu, nosaka padome. Saskaņošanas komisijas lēmumu apstiprina padome ar klātesošo padomes locekļu vienkāršu balsu vairākumu.

(4) Studiju vietu skaitu un studiju vietu finansēšanas principus privātpersonas dibinātā augstskolā nosaka tās dibinātājs.

(14.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2026. Sk. pārejas noteikumu 132. punktu)

52.pants. Studiju maksa un stipendijas

(1) Valsts nosaka studiju vietu skaitu augstskolās, kas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem. Kārtību, kādā augstskolas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem, nosaka Ministru kabinets. Uzņemšana valsts finansētajās studiju vietās notiek konkursa kārtībā.

(1^1) *(Izslēgta ar 18.10.2018. likumu)*

(2) Studiju maksu studiju vietās, kas netiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem, sedz studējošie, juridiskās vai fiziskās personas, noslēdzot par to attiecīgu vienošanos ar augstskolu. Finanšu līdzekļi no studiju maksas izmantojami tikai:

1) augstskolas attīstībai;

2) mācību līdzekļu un zinātniskās aparatūras iegādei;

3) aprīkojuma iegādei;

4) akadēmiskā un vispārējā augstskolas personāla un studējošo materiālajai stimulēšanai, kā arī personāla darba samaksai.

(3) Valsts finansētajās studiju vietās studējošajiem, izņemot doktorantus, kuri noslēguši darba līgumu saskaņā ar šā likuma $47.^1$ pantu, konkursa kārtībā tiek piešķirtas stipendijas atbilstoši Ministru kabineta noteiktajiem kritērijiem un kārtībai.

(3[1]) Studējošajam līdz 25 gadu vecumam, kurš studē Latvijā pilna laika studijās īsā cikla profesionālās augstākās izglītības un pirmā cikla augstākās izglītības programmā, kā arī otrā cikla augstākās izglītības programmā, kura īstenojama pēc vidējās izglītības ieguves, ir tiesības saņemt stipendiju sociālajam atbalstam (turpmāk — sociālā stipendija), ja studējošais atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām. Sociālo stipendiju piešķir no valsts budžeta līdzekļiem. Ministru kabinets nosaka studējošo kategorijas, kurām piešķir sociālo stipendiju, sociālās stipendijas piešķiršanas nosacījumus, tostarp ņemot vērā studējošā sekmju līmeni un ienākumus, kā arī sociālās stipendijas apmēru un tās piešķiršanas kārtību.

(4) Augstskolas senāts nosaka no valsts budžeta līdzekļiem finansēto studiju vietu sadalījuma kārtību augstskolas studiju programmās studējošajiem.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006., 19.04.2007., 14.07.2011., 18.10.2018., 16.06.2021., 15.09.2022., 22.06.2023. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024. Grozījums par trešās daļas izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 01.08.2024. Sk. pārejas noteikumu 106. punktu)

53.pants. Studējošo pašpārvalde

(1) Augstskolas studējošajiem ir sava pašpārvalde — vēlēta, neatkarīga studējošo tiesību un interešu pārstāvības institūcija augstskolā. Tā darbojas saskaņā ar nolikumu, ko izstrādā studējošie un apstiprina augstskolas senāts. Senāts var atteikt apstiprināšanu tikai tiesisku apsvērumu dēļ.

(2) *(Izslēgta ar 02.03.2006. likumu.)*

(3) Studējošo pašpārvalde:

1) aizstāv un pārstāv studējošo intereses akadēmiskās, materiālās un kultūras dzīves jautājumos augstskolā un citās valsts institūcijās;

2) reprezentē augstskolas studējošos Latvijā un ārvalstīs;

3) nosaka kritērijus un kārtību, kādā studējošie tiek ievēlēti augstskolas senātā, fakultātes domē, satversmes sapulcē, akadēmiskajā šķīrējtiesā, akadēmiskās ētikas komisijā un citās augstskolas institūcijās, ja augstskolas satversmē tādas paredzētas un ja tajās ir paredzēta studējošo pārstāvība.

(4) Augstskolas vadības institūciju pienākums ir atbalstīt un sekmēt studējošo pašpārvaldes darbību. Studējošo pašpārvaldi no augstskolas budžeta finansē apmērā, kas nav mazāks par vienu divsimto daļu no augstskolas gada budžeta. Šos līdzekļus studējošo pašpārvalde izmanto šā panta trešajā daļā minēto funkciju veikšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.06.2004., 02.03.2006., 08.06.2021., 15.09.2022. un 18.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 20.01.2026.)

54.pants. Studējošo pašpārvaldes tiesības

(1) Studējošo pašpārvaldei ir tiesības pieprasīt un saņemt informāciju un paskaidrojumus no augstskolas jebkuras struktūrvienības pilnvarotajiem pārstāvjiem visos jautājumos, kas skar studējošo intereses.

(2) Studējošo pašpārvaldes pārstāvjiem augstskolas senātā, fakultātes domē un satversmes sapulcē ir veto tiesības jautājumos, kas skar studējošo intereses. Pēc veto piemērošanas jautājumu izskata saskaņošanas komisija, kuru izveido attiecīgā vadības institūcija pēc paritātes principa. Saskaņošanas komisijas lēmumu apstiprina attiecīgā vadības institūcija ar klātesošo divu trešdaļu balsu vairākumu.

(3) Studējošo pašpārvaldes pārstāvjiem ir tiesības līdzdarboties augstskolas lēmējinstitūcijās, kā arī tiesības piedalīties kā novērotājiem ieskaitēs un eksāmenos, ja to paredz augstskolas studiju kārtību reglamentējošie dokumenti.

(4) Studējošo pašpārvaldes lēmumi pēc to apstiprināšanas augstskolas senātā ir obligāti visiem studējošajiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000. likumu, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

VI nodaļa
Studijas studiju programmās

(Nodaļas nosaukums 15.09.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

55.pants. Studiju programmas

(1) Studiju programma ietver visas grāda, grāda un profesionālās kvalifikācijas vai profesionālās kvalifikācijas iegūšanai nepieciešamās prasības. Studiju programmas ietvaros var izveidot studiju programmas apakšprogrammu (apakšprogrammas), kas ir studiju programmas sastāvdaļa un atbilst konkrētai zinātnes nozarei, tautsaimniecības nozarei vai iegūstamajai profesionālajai kvalifikācijai. Studiju programmu reglamentē speciāls dokuments — studiju satura un īstenošanas apraksts, kas:

1) nosaka prasības attiecībā uz iepriekšējo izglītību;

1^1) nosaka, kuram studiju virzienam attiecīgā studiju programma atbilst;

2) atbilstoši izglītības pakāpei un veidam nosaka:

a) konkrētās studiju programmas un apakšprogrammas īstenošanas mērķi un studiju programmas noslēgumā plānotos studiju rezultātus: akadēmiskajā doktora studiju programmā — plānotos zinātniskās darbības obligātos rezultātus, profesionālajā doktora studiju programmā mākslās — plānotos mākslinieciskās jaunrades darba obligātos rezultātus, kā arī studiju programmā paredzētos studiju kursus, studiju moduļus un tiem plānotos studiju rezultātus,

b) piedāvājamās izglītības saturu,

c) studiju programmu un apakšprogrammu obligātās, ierobežotās izvēles un izvēles daļas apjomus un kredītpunktu sadalījumu starp tām,

d) izglītības kritērijus studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtību;

3) ietver programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla uzskaitījumu, tā kvalifikāciju un paredzētos pienākumus. Akadēmisko studiju programmu obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās kopā ne mazāk kā pieci attiecīgajā augstskolā nodarbināti profesori un asociētie profesori. Akadēmiskās doktora studiju programmas īstenošanā piedalās ne mazāk kā pieci profesori un asociētie profesori, tostarp ārvalstu, vai personas ar zinātnes doktora grādu. Profesionālās doktora studiju programmas mākslās īstenošanā piedalās ne mazāk kā piecas personas, kurām ir doktora grāds;

4) ietver programmas īstenošanā iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) uzskaitījumu, norādot to uzdevumus konkrētās programmas īstenošanā;

5) ietver nepieciešamā palīgpersonāla raksturojumu, norādot tā uzdevumus;

6) ietver programmas un apakšprogrammas īstenošanai nepieciešamās materiālās bāzes raksturojumu;

7) novērtē programmas un apakšprogrammas izmaksas;

8) ietver pamatojumu tam, ka studiju programma un apakšprogramma atbilst augstskolas attīstības stratēģijai un pieejamiem resursiem.

(1^1) Augstskolu īstenotās studiju programmas atbilst Latvijas izglītības klasifikācijai.

(2) *(Izslēgta ar 14.07.2022. likumu)*

(3) Studiju programmu var izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai atbilstoši attiecīgās augstskolas senāta noteiktajai kārtībai.

(4) Studiju programmas apstiprina augstskolas senāts. Pirms apstiprināšanas organizējama neatkarīga programmu ekspertīze, kurā ietver studiju programmas un apakšprogrammas īstenošanas lietderības pamatojumu, norādot arī studiju programmas būtiskās atšķirības no līdzīgām tajā pašā augstskolā īstenotām tā paša līmeņa un tā paša studiju virziena studiju programmām.

(5) Ar senāta lēmumu par jaunas studiju programmas ieviešanu tiek apstiprināts atbildīgais par attiecīgās

programmas īstenošanu (studiju programmas direktors), kā arī noteikts šīs programmas finanšu un tehniskais nodrošinājums.

(6) *(Izslēgta ar 14.07.2011. likumu)*

(6[1]) *(Izslēgta ar 14.07.2011. likumu)*

(7) *(Izslēgta ar 14.07.2011. likumu)*

(8) Studiju programmas slēgšanas gadījumā augstskola finansiāli nodrošina studējošajiem iespēju turpināt izglītības ieguvi citā attiecīgās augstskolas vai citas augstskolas studiju programmā.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.06.2004., 02.03.2006., 14.07.2011., 01.02.2018., 08.06.2021., 24.03.2022., 15.09.2022., 14.03.2024., 19.02.2026. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Grozījums ceturtajā daļā par vārdu "tā paša līmeņa un tā paša studiju virziena" aizstāšanu ar vārdiem "tā paša cikla" stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

55.[1] pants. Kopīgā studiju programma

(1) Augstskola ir tiesīga kopā ar partnerinstitūciju, kas var būt cita akreditēta augstskola Latvijā (arī augstskolu konsorcijs) vai attiecīgas valsts atzīta augstskola ārvalstī (turpmāk - partnerinstitūcija), izstrādāt studiju programmu un piedalīties tās īstenošanā (turpmāk - kopīgā studiju programma), noslēdzot par to attiecīgu rakstveida vienošanos.

(2) Kopīgā studiju programma atbilst šādiem nosacījumiem:

1) to veido augstskolas un partnerinstitūciju vienāda augstākās izglītības līmeņa studiju programmu daļas;

2) *(izslēgts ar 14.07.2022. likumu)*;

3) ir vienotas prasības attiecībā uz kopīgās studiju programmas īstenošanu; kopīgās studiju programmas daļas kopā veido saturiski vienotu un secīgu kopīgu studiju programmu;

4) *(izslēgts ar 14.07.2022. likumu)*;

5) *(izslēgts ar 14.07.2022. likumu)*;

6) *(izslēgts ar 14.07.2022. likumu)*;

7) ir noteikts kopīgās studiju programmas apguves rezultātā piešķiramais grāds, grāds un profesionālā kvalifikācija vai profesionālā kvalifikācija, kas atbilst Latvijas normatīvajos aktos noteiktajai studijās iegūstamo grādu, grādu un profesionālās kvalifikācijas vai profesionālās kvalifikācijas sistēmai. Ja kopīgā studiju programma ir veidota ar ārvalstī atzītu augstskolu, studijās iegūstamo grādu, grādu un profesionālo kvalifikāciju vai profesionālo kvalifikāciju nosaka, ievērojot Eiropas augstākās izglītības telpai kopīgos principus, tostarp nodrošinot atbilstību Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai;

8) ir noteikts augstskolas un partnerinstitūciju izsniedzamā diploma, kā arī diplomam pievienotā pielikuma saturs.

(3) Lai uzsāktu kopīgās studiju programmas īstenošanu, jāsaņem licence. Ja Latvijas augstskolas partnerinstitūcija ir ārvalsts augstskola, tad, iesniedzot Akadēmiskās informācijas centram iesniegumu par kopīgās studiju programmas licencēšanu, augstskola iesniegumam pievieno arī dokumentu, kas apliecina to, ka partnerinstitūcija ir atzīta attiecīgajā valstī. Licencēšanas ietvaros tiek vērtēta arī studiju programmas atbilstība šā panta otrās daļas nosacījumiem.

(4) Augstskolas īstenoto kopīgo studiju programmu izvērtē novērtēšanas komisija atbilstošā augstskolas studiju virziena akreditācijas ietvaros šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja partnerinstitūcija ir ārvalsts augstskola, tās īstenotā kopīgās studiju programmas daļa atzīstama attiecīgajā ārvalstī noteiktajā kārtībā.

(5) Ja Latvijas augstskolas partnerinstitūcija ir akreditējusi kopīgo studiju programmu un Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrā iekļauta kvalitātes nodrošināšanas aģentūra to novērtējusi, partnerinstitūcijas akreditētā studiju programma tiek atzīta par akreditētu arī Latvijā. Informāciju par kopīgās studiju programmas akreditāciju un novērtēšanu iesniedz Akadēmiskās informācijas centram.

(6) Pieņemot lēmumu par tāda studiju virziena akreditāciju, kuram atbilst kopīgā studiju programma, lēmuma pieņēmējs ir tiesīgs sadarboties ar iesaistīto partnerinstitūciju valstu attiecīgajām izglītības kvalitātes nodrošināšanas institūcijām, pieprasīt informāciju par to, vai partnerinstitūciju īstenotās kopīgās studiju programmas vai to daļas attiecīgajā valstī ir atzītas un vai programmas saturs atbilst attiecīgās izglītības kvalifikācijas iegūšanai izvirzītajām prasībām.

(7) Kopīgās studiju programmas apguves rezultātā saskaņā ar šā panta pirmajā daļā minēto vienošanos augstskola ir tiesīga izsniegt:

1) augstskolas un tās partnerinstitūciju kopīgu diplomu par iegūto augstāko izglītību;

2) augstskolas diplomu par iegūto augstāko izglītību;

3) dubulto diplomu par iegūto augstāko izglītību.

(8) Lai nodrošinātu kopīgo studiju programmu izveidošanu un īstenošanu, Ministru kabinets nosaka:

1) partnerinstitūciju rakstveida vienošanās saturu, tostarp iestāšanās prasības, vērtēšanas prasības, prasības attiecībā uz noslēguma pārbaudījumiem, papildu prasības attiecībā uz iekšējo kvalitātes sistēmu, kā arī studējošo un akadēmiskā personāla mobilitātes nosacījumus;

2) licencēšanas noteikumus un kārtību, kā arī licencēšanas nosacījumus;

3) partnerinstitūciju īstenojamo studiju programmu apjomu;

4) prasības studiju rezultātu atzīšanai;

5) kopīga diploma un dubultā diploma par iegūto augstāko izglītību un tā pielikuma saturu un formu;

6) citus nepieciešamos nosacījumus.

(9) Dubultais diploms ir kopīgās studiju programmas apguvi apliecinošs diploms, kuru izsniedz katra partnerinstitūcija. Kopīgās studiju programmas izveides un īstenošanas nosacījumus, tostarp paredzot dubultā diploma piešķiršanu, nosaka partnerinstitūciju rakstveida vienošanās.

(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2014., 14.07.2022. un 19.02.2026. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2026.)

55.[2] pants. Studiju programmas licencēšana

(1) Pirms katras studiju programmas īstenošanas attiecīgo studiju programmu licencē. Pēc studiju programmas licencēšanas Akadēmiskās informācijas centrs informāciju par studiju programmu ieraksta izglītības programmu reģistrā. Gada laikā pēc studiju programmas licencēšanas augstskola sāk īstenot attiecīgo studiju programmu.

(2) Studiju programmu licencēšanu organizē Akadēmiskās informācijas centrs. Studiju programmas licencēšanas izdevumus sedz augstskola no tās budžeta līdzekļiem. Studiju programmu licencēšanas procesa maksas pakalpojumu cenrādi nosaka Ministru kabinets.

(3) Studiju kvalitātes komisija ir koleģiāla lēmējinstitūcija, kuras sastāvā ir septiņi eksperti ar pieredzi augstākās izglītības organizēšanā un nodrošināšanā. Studiju kvalitātes komisija pieņem lēmumu par studiju programmas licencēšanu vai lēmumu par atteikumu licencēt studiju programmu.

(4) Lēmumu par studiju programmas licencēšanu vai lēmumu par atteikumu licencēt studiju programmu Studiju kvalitātes komisija pieņem četru mēnešu laikā no dienas, kad saņemts augstskolas iesniegums par attiecīgās studiju programmas licencēšanu.

(5) Studiju programmas licencēšanas procesā katru studiju programmu novērtē saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajām studiju programmu licencēšanas prasībām, tostarp to novērtēšanas prasībām.

(6) Ja studiju programma atbilst visām šā panta piektajā daļā noteiktajām prasībām, Studiju kvalitātes komisija pieņem lēmumu par studiju programmas licencēšanu.

(7) Ja studiju programma neatbilst kādai no šā panta piektajā daļā minētajām prasībām, Studiju kvalitātes komisija pieņem lēmumu par atteikumu licencēt studiju programmu. Ja Studiju kvalitātes komisija pieņem lēmumu par atteikumu licencēt studiju programmu, augstskola ir tiesīga iesniegt iesniegumu par attiecīgajam studiju virzienam atbilstošas studiju programmas licencēšanu tikai pēc tam, kad ir novērsusi Studiju kvalitātes komisijas konstatētos trūkumus.

(8) Studiju kvalitātes komisija lēmumu par studiju programmas licencēšanas atcelšanu var pieņemt, ja:

1) sniegtas faktiskajiem apstākļiem neatbilstošas ziņas;

2) augstskola gada laikā pēc studiju programmas licencēšanas nav sākusi īstenot licencēto studiju programmu;

3) augstskolas darbībā konstatēti ar licencēto studiju programmu saistīti normatīvo aktu pārkāpumi;

4) nav iesniegts iesniegums par studiju virziena akreditāciju atbilstoši šā likuma 55.^{3} panta prasībām;

5) augstskola 30 dienu laikā pēc Izglītības un zinātnes ministrijas pieprasījuma nesniedz tai pilnīgu informāciju par jautājumiem, kas saistīti ar studiju procesa nodrošināšanu, kā arī par augstskolas studiju bāzi, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēku), materiāltehnisko bāzi vai finansiālo bāzi;

6) akadēmiskajam personālam un akadēmiskajam viespersonālam nav atbilstošas kvalifikācijas vai augstskola nenodrošina atbilstošu studiju bāzi, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēku), materiāltehnisko bāzi vai finansiālo bāzi;

7) augstskolā pārtraukta studiju programmas īstenošana;

8) ir pieņemts lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu augstskolā;

9) studiju virziena novērtēšanas ietvaros studiju programma atzīta par neatbilstošu šā likuma prasībām;

10) beidzies studiju programmas akreditācijas termiņš un augstskola viena mēneša laikā pēc šā termiņa beigām nav iesniegusi iesniegumu par kārtējo studiju programmas akreditāciju;

11) *(punkts stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu).*

(8^{1}) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)*

(9) Studiju kvalitātes komisijas lēmumu var apstrīdēt Apelācijas komisijā, un Apelācijas komisijas lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(10) Apelācijas komisijas sastāvā ir četri eksperti, no tiem divi ir augstākās izglītības eksperti un divi — eksperti ar augstāko izglītību tiesību zinātnēs un profesionālo pieredzi administratīvajā procesā.

(11) Studiju kvalitātes komisijas un Apelācijas komisijas tehnisko un organizatorisko darbību studiju programmu licencēšanā nodrošina Akadēmiskās informācijas centrs.

(12) Ministru kabinets nosaka studiju programmu licencēšanas prasības, tostarp to novērtēšanas prasības, un studiju programmu licencēšanas kārtību, Studiju kvalitātes komisijas izveidošanas nosacījumus (tai skaitā prasības ekspertiem), kārtību, tiesības un pienākumus studiju programmu licencēšanā un Apelācijas komisijas izveidošanas nosacījumus (tai skaitā prasības ekspertiem), kārtību, tiesības un pienākumus studiju programmu licencēšanā.

(21.06.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.03.2022., 15.09.2022., 14.03.2024. un 04.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2026. Grozījumi septītajā daļā par vārdu "attiecīgajam studiju virzienam atbilstošas" aizstāšanu ar vārdu "attiecīgās", astotajā daļā par 2., 7., 8., 9. un 10. punktu izslēgšanu un 4. punkta izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 01.01.2028. un iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2028. Sk. pārejas noteikumu 123. punktu)

55.^{3} pants. Studiju virziena atvēršana un akreditācija

(1) Lēmumu par jauna studiju virziena atvēršanu attiecīgajā augstskolā pieņem dibinātājs, izvērtējot augstskolai pieejamos resursus, attiecībā uz valsts dibinātām augstskolām — arī atbilstību valsts attīstības prioritātēm. Valsts dibinātā augstskola iesniegumu par jauna studiju virziena atvēršanu iesniedz nozares ministrijai. Ministru kabineta lēmums par jauna studiju virziena atvēršanu valsts dibinātā augstskolā nav administratīvais akts. Ja dibinātājs pieņem lēmumu atvērt studiju virzienu augstskolā, tā iesniedz Akadēmiskās informācijas centram iesniegumu par attiecīgajam studiju virzienam atbilstošās studiju programmas licencēšanu.

(2) Augstskola iesniegumu par studiju virziena akreditāciju iesniedz divu gadu laikā pēc pirmās šim studiju virzienam atbilstošās studiju programmas īstenošanas uzsākšanas dienas.

(3) Studiju virziena akreditācijas procesa ietvaros studiju virziena novērtēšanu veic Akadēmiskās informācijas centrs vai Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrā iekļauta kvalitātes nodrošināšanas aģentūra pēc augstskolas izvēles atbilstoši normatīvajiem aktiem par studiju virziena akreditāciju. Studiju virziena novērtēšanas izdevumus sedz augstskola no tās budžeta līdzekļiem. Studiju virziena un katras tam atbilstošās studiju programmas novērtējumu augstskola pievieno iesniegumam par attiecīgā studiju virziena akreditāciju.

(4) Lēmumu par studiju virziena akreditāciju pieņem četru mēnešu laikā no dienas, kad saņemts augstskolas iesniegums par attiecīgā studiju virziena akreditāciju. Lēmumu par studiju virziena akreditāciju vai lēmumu par atteikumu akreditēt studiju virzienu pieņem Studiju kvalitātes komisija.

(5) Studiju virziena akreditācijas procesā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā tiek novērtēts studiju virziens un tam atbilstošās studiju programmas.

(6) Studiju virziena akreditācijas procesa ietvaros katru studiju virzienam atbilstošo studiju programmu novērtē saskaņā ar Ministru kabineta izstrādātajām novērtēšanas prasībām.

(7) Studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu akreditācijas prasības, tai skaitā to novērtēšanas prasības, kā arī akreditācijas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(8) Studiju kvalitātes komisijas lēmumu var apstrīdēt Apelācijas komisijā, un Apelācijas komisijas lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(9) Mēneša laikā pēc studiju virziena akreditācijas Akadēmiskās informācijas centrs izglītības programmu reģistrā iekļauj informāciju par attiecīgā studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu akreditāciju attiecīgajā augstskolā.

(10) Ja augstskola studiju virziena akreditācijas termiņā nenodrošina studiju virziena akreditācijas procesā norādīto studiju bāzi, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēku), materiāltehnisko bāzi, finansiālo bāzi vai akadēmiskā personāla kvalifikāciju, izglītības un zinātnes ministrs ir tiesīgs lemt par attiecīgā studiju virziena ārpuskārtas akreditācijas noteikšanu. Studiju virziena ārpuskārtas akreditācijas ietvaros Studiju kvalitātes komisija var pieņemt lēmumu par attiecīgās augstskolas studiju virziena akreditācijas atstāšanu spēkā vai lēmumu par studiju virziena akreditācijas atņemšanu. Lēmumu par studiju virziena akreditācijas atņemšanu var pieņemt saskaņā ar šā panta septītajā daļā noteikto.

(11) Studiju kvalitātes komisijas un Apelācijas komisijas tehnisko un organizatorisko darbību studiju virziena akreditācijā nodrošina Akadēmiskās informācijas centrs.

(12) Ministru kabinets nosaka studiju virzienus augstākajā izglītībā, studiju virziena atvēršanas kārtību, studiju virziena akreditācijas un ārpuskārtas akreditācijas kārtību, kā arī Studiju kvalitātes komisijas tiesības un pienākumus studiju virziena akreditācijā un Apelācijas komisijas tiesības un pienākumus studiju virziena akreditācijā.

(21.06.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.03.2022. un 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

56.pants. Studiju reglamentācija

(1) Studijas augstskolā notiek saskaņā ar šajā likumā noteiktajā kārtībā izstrādātām, apstiprinātām un licencētām studiju programmām. Studiju programmas tiek īstenotas pilna laika un nepilna laika studijās.

(1^1) Īsā cikla profesionālās augstākās izglītības programmu un pirmā, otrā un trešā cikla augstākās izglītības programmu daļas var īstenot kā darba vidē balstītas mācības. Kārtību, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības augstākās izglītības programmās, nosaka Ministru kabinets.

(2) Augstskola iekšējos normatīvajos aktos nosaka studiju saturu un pārbaudījumos izvirzāmās prasības, kas saistītas ar medicīnu, sportu, mākslu, policiju, robežsardzi, ugunsdzēsību un glābšanu, probāciju, penitenciāro darbu, valsts aizsardzību un citām attiecīgās augstskolas specifiskajām darbības jomām, ciktāl tas nav pretrunā ar šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

(3) Augstskolās studiju programmas īsteno valsts valodā. Studiju programmā, kas tiek īstenota valsts valodā, daļu no studiju programmas drīkst īstenot svešvalodā, kas ir kāda no citu Eiropas Savienības dalībvalstu oficiālajām valodām, ievērojot to, ka šajā daļā nevar ietilpt valsts pārbaudījumi, kā arī kvalifikācijas, bakalaura, maģistra, promocijas, doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba izstrāde. To valsts valodā īstenotas studiju programmas daļas apjomu, kuru drīkst īstenot kādā no citu Eiropas Savienības dalībvalstu oficiālajām valodām, atbilstoši attiecīgajam augstākās izglītības ciklam nosaka valsts augstākās izglītības standarts.

(4) Studiju programmu var īstenot svešvalodā, kas ir kāda no citu Eiropas Savienības dalībvalstu oficiālajām valodām, šādos gadījumos:

1) ja tas noteikts starpvalstu līgumos vai Eiropas Savienības programmās paredzētās sadarbības ietvaros;

2) ja augstskola ir noslēgusi līgumu ar attiecīgās valsts atzītu augstskolu ārvalstī par sadarbību konkrētas studiju programmas īstenošanā un tās apguves rezultātā abas augstskolas izsniedz diplomu par iegūto augstāko izglītību;

3) ja tā ir kopīgā studiju programma, kura atbilst šā likuma 55.[1] panta prasībām;

4) ja attiecīgā studiju programma vienlaikus tiek īstenota arī valsts valodā.

(5) Studiju programmu, tajā skaitā kopīgo studiju programmu, var īstenot svešvalodā, ja tas ir nepieciešams studiju programmas mērķu un studiju rezultātu sasniegšanai attiecīgās valodas un kultūras studijās.

(6) Augstskola ir tiesīga īstenot sagatavošanas kursus, lai sagatavotu reflektantus studijām augstskolas studiju programmās.

(7) Ārvalstu studējošajiem studiju kursu obligātajā apjomā iekļaujama valsts valodas apguve, ja studijas Latvijā ir paredzamas ilgāk par sešiem mēnešiem vai pārsniedz 30 kredītpunktus.

(08.04.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.03.2022., 15.09.2022. likumu, Satversmes tiesas 28.06.2023. spriedumu, 13.06.2024. un 19.02.2026. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2026.)

56.[1] pants. Studiju kurss

(1) Augstskolas nosaka kārtību, kādā izstrādājami un iekļaujami studiju programmās studiju kursi, lai nodrošinātu studiju programmas kopējo studiju rezultātu sasniegšanu. Studiju kursa aprakstu sagatavo un apstiprina augstskolas noteiktajā kārtībā.

(2) Studiju kursa apraksts:

1) definē prasības studiju kursa apguves uzsākšanai;

2) nosaka studiju kursa īstenošanas mērķi un plānotos studiju rezultātus;

3) izklāsta studiju rezultātu sasniegšanai nepieciešamo studiju kursa saturu, ietver studiju kursa kalendāru, obligāto literatūru un papildliteratūru, norāda citus informācijas avotus;

4) raksturo studējošo patstāvīgā darba organizāciju un uzdevumus;

5) nosaka studiju rezultātu vērtēšanas kritērijus.

(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

56.[2] pants. Studiju modulis

(1) Studiju moduli var izveidot studiju programmu strukturēšanai, pārskatāmībai, elastīgu studiju ceļu izveidei un

studējošo profesionālajai orientācijai, nodrošinot tā plānojumu arī mūžizglītībai piemērotā veidā.

(2) Studiju moduļa apraksts nosaka:

1) studiju moduļa apguves rezultātā sasniedzamos studiju rezultātus;

2) studiju darba laika plānojumu;

3) studiju kursus, kas iekļauti studiju modulī.

(14.07.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

57. pants. Augstskolā īstenojamās augstākās izglītības cikli, studiju ilgums un apjoms

(1) Augstskolās īstenojamās augstākās izglītības pakāpi veido trīs cikli, kas atbilst noteiktam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim:

1) pirmais cikls, kurā tiek īstenotas studiju programmas, kas atbilst sestajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim;

2) otrais cikls, kurā tiek īstenotas studiju programmas, kas atbilst septītajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim;

3) trešais cikls, kurā tiek īstenotas studiju programmas, kas atbilst astotajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim.

(2) Pilna laika pirmā cikla studiju apjoms ir ne mazāks kā 180 kredītpunkti un trīs gadi.

(3) Pirmā cikla daļa var būt īsā cikla profesionālā augstākā izglītība. Tās pilna laika studiju apjoms ir 120—180 kredītpunkti un attiecīgi divi līdz trīs gadi.

(4) Pilna laika otrā cikla studiju apjoms ir ne mazāks kā 60 kredītpunkti un viens gads ar noteikumu, ka kopējais pirmā un otrā cikla studiju apjoms nav mazāks par 300 kredītpunktiem un pieciem gadiem. Pilna laika otrā cikla studiju apjoms pēc vidējās izglītības ieguves ir ne mazāks kā 300 kredītpunkti un pieci gadi.

(5) Pilna laika trešā cikla studiju apjoms ir ne mazāks kā 180 kredītpunkti un trīs gadi.

(6) Studiju turpināšana nākamajā ciklā atbilstoši Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim iespējama pēc iepriekšējā cikla pabeigšanas un valsts atzīta augstāko izglītību apliecinoša dokumenta saņemšanas.

(7) Īsā cikla, pirmā, otrā un trešā cikla augstākās izglītības programmas tiek veidotas saskaņā ar valsts augstākās izglītības standartu.

(8) Studiju programmas saturs, apjoms un sasniedzamie rezultāti, kā arī sasniegumu vērtēšana pilna laika un nepilna laika studijās ir vienāda.

(9) Ministru kabinets nosaka valsts augstākās izglītības standartu.

(15.09.2022. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.06.2023., 14.03.2024. un 19.02.2026. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2026.)

58. pants. Valsts pārbaudījumi

(1) Studiju programmas bakalaura vai maģistra grāda iegūšanai noslēdzas ar valsts pārbaudījumu, kura sastāvdaļa ir bakalaura vai maģistra darba izstrādāšana un aizstāvēšana.

(2) Studiju programmas bakalaura vai maģistra grāda un profesionālās kvalifikācijas iegūšanai noslēdzas ar valsts pārbaudījumu, kura sastāvdaļa var būt bakalaura vai maģistra darba izstrādāšana un aizstāvēšana.

(2^1) Studiju programmas profesionālās kvalifikācijas iegūšanai noslēdzas ar profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, kura sastāvdaļa var būt kvalifikācijas darba izstrādāšana un aizstāvēšana.

(3) Valsts pārbaudījumi noris kompleksi un atbilstoši studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem. Augstskola nosaka valsts pārbaudījumu organizēšanas kārtību. Aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura, maģistra un promocijas darbu elektroniskās versijas augstskola uzglabā pastāvīgi, savukārt rakstveida versijas — ne mazāk kā 10 gadus.

(4) Ministru kabinets var noteikt, ka valsts pārbaudījuma sastāvdaļa atsevišķās pirmā un otrā cikla profesionālās augstākās izglītības programmās ir valsts eksāmens. Valsts eksāmena satura pamatvirzienus, kas izriet no profesionālās kvalifikācijas prasībām, valsts eksāmena organizēšanas, norises, finansēšanas, vērtēšanas, komisijas izveidošanas un tās darbības kārtību, kā arī par valsts eksāmenu atbildīgo institūciju nosaka Ministru kabinets.

(5) Valsts eksāmena uzdevums ir noteikt studējošā profesionālo kompetenci atbilstoši pirmā un otrā cikla profesionālās augstākās izglītības programmas un attiecīgās profesionālās kvalifikācijas prasībām.

(6) Ministru kabinets, nosakot pirmā un otrā cikla profesionālās augstākās izglītības programmas, kurās valsts pārbaudījuma sastāvdaļa ir valsts eksāmens, ievēro šādus nosacījumus:

1) uz valsts eksāmena nepieciešamību norāda Izglītības un zinātnes ministrija vai par attiecīgo nozari atbildīgā ministrija;

2) iesaistot augstskolas un nozares profesionālās organizācijas, ir izvērtēta profesionālās kvalifikācijas iegūšanai kārtojamā valsts eksāmena ieviešanas nepieciešamība, mērķis un ietekme;

3) ir panākta vienošanās ar augstskolām un nozares profesionālajām organizācijām par valsts eksāmena ieviešanai nepieciešamo finansēšanas modeli;

4) valsts eksāmens kā valsts pārbaudījuma sastāvdaļa attiecas uz tām pirmā un otrā cikla profesionālās augstākās izglītības programmām, kuras tiek uzsāktas nākamajā akadēmiskajā gadā pēc tam, kad Ministru kabinets pieņēmis šā panta ceturtajā daļā minēto lēmumu;

5) valsts atzīts diploms, kas izdots pēc pirmā un otrā cikla profesionālās augstākās izglītības programmas apguves pirms valsts eksāmena ieviešanas, tiek uzskatīts par līdzvērtīgu valsts atzītam diplomam, kas izdots pēc tādas pirmā un otrā cikla profesionālās augstākās izglītības programmas apguves, kurā valsts pārbaudījuma sastāvdaļa ir valsts eksāmens.

(7) Par valsts eksāmenu atbildīgajai institūcijai ir tiesības uzdevumus, kas saistīti ar valsts eksāmena norises tehnisko (materiāltehnisko) nodrošinājumu, deleģēt privātpersonai vai publiskai personai.

(8) Profesionālās kvalifikācijas eksāmenu kārto valsts valodā. Profesionālās kvalifikācijas eksāmenu var kārtot arī tajā Eiropas Savienības oficiālajā valodā, kurā īstenota attiecīgā studiju programma.

(9) Studiju programmās, kurās paredzēts valsts vienotais jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmens, kvalifikācijas eksāmens kārtojams valsts valodā.

(10) Bakalaura, maģistra un doktora grāda iegūšanai nepieciešamos darbus izstrādā un aizstāv valsts valodā. Šos darbus var izstrādāt un aizstāvēt arī tajā svešvalodā, kurā īstenota attiecīgā studiju programma. Doktora grāda iegūšanai promocijas darba izvērstu kopsavilkumu pievieno valsts valodā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 20.04.2017., 18.10.2018., 08.04.2021., 14.07.2022., 15.09.2022., 13.06.2024. un 19.02.2026. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2026.)

58.[1] pants. Zinātnes doktora grāda piešķiršana

(1) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(2) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(3) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(4) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(5) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(6) Latvijas zinātnes doktora grāda nosaukums ir zinātnes doktors (*philosophiae doctor*) un tā oficiālais saīsinājums — *Ph. D.*

(7) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024. Pants, izņemot tā sesto daļu (par Latvijas zinātnes doktora grāda nosaukumu), stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)

58.[2] pants. Promocijas padome

(Pants stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)

58.[3] pants. Profesionālā doktora grāda mākslās piešķiršana

(1) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(2) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(3) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(4) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(5) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(6) *(Daļa stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)*

(7) Latvijas profesionālā doktora grāda mākslās nosaukums ir doktors mākslās (*artium doctor*) un tā oficiālais saīsinājums — *Art. D.*

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024. Pants, izņemot tā septīto daļu (par Latvijas profesionālā doktora grāda mākslās nosaukumu), stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)

58.[4] pants. Valsts pārbaudījumu komisija

(Pants stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)

59. pants. Studijās iegūstamais grāds, profesionālā kvalifikācija un izsniedzamais diploms

(1) Apgūstot akreditētu attiecīgā cikla augstākās izglītības programmu, var iegūt:

1) īsā cikla profesionālo augstāko izglītību un piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, par ko tiek izsniegts īsā cikla profesionālās augstākās izglītības un profesionālās kvalifikācijas diploms;

2) pirmā cikla augstāko izglītību:

a) bakalaura grādu, par ko tiek izsniegts bakalaura diploms,

b) bakalaura grādu un sestā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, par ko tiek izsniegts bakalaura un profesionālās kvalifikācijas diploms,

c) sestā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, par ko tiek izsniegts profesionālās kvalifikācijas diploms;

3) otrā cikla augstāko izglītību:

a) maģistra grādu, par ko tiek izsniegts maģistra diploms,

b) maģistra grādu un septītā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, par ko tiek izsniegts maģistra un profesionālās kvalifikācijas diploms,

c) septītā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, par ko tiek izsniegts profesionālās kvalifikācijas diploms;

4) trešā cikla augstāko izglītību:

a) zinātnes doktora grādu, par ko tiek izsniegts zinātnes doktora diploms,

b) profesionālo doktora grādu mākslās, par ko tiek izsniegts profesionālā doktora diploms mākslās,

c) astotā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, par ko tiek izsniegts profesionālās kvalifikācijas diploms.

(1^1) *(Izslēgta ar 15.09.2022. likumu)*

(1^2) *(Izslēgta ar 15.09.2022. likumu)*

(2) *(Izslēgta ar 15.09.2022. likumu)*

(3) Zinātniskās kvalifikācijas iegūšana augstskolās notiek saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu.

(4) Kārtību, kādā pēc personas iesnieguma grādi un profesionālās kvalifikācijas, kas Latvijā iegūtas pirms tiesiskā regulējuma, kurš stājās spēkā 2000. gada 26. decembrī, pielīdzināmas šajā likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām, un šīs pielīdzināšanas nosacījumus reglamentē Ministru kabinets un pielīdzināšanu veic Akadēmiskās informācijas centrs. Minētā grādu un profesionālo kvalifikāciju pielīdzināšana ir maksas pakalpojums atbilstoši Akadēmiskās informācijas centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādim. Galvenie nosacījumi grādu un profesionālo kvalifikāciju pielīdzināšanai ir studiju ilgums pilna laika studijās un tiesību apjoms, ko grādi vai profesionālās kvalifikācijas deva laikā, kad to spēkā esamību paredzēja augstāko izglītību reglamentējoši normatīvie akti.

(5) Augstskolai ir tiesības anulēt valsts atzītu augstākās izglītības diplomu, ja tā konstatē, ka piešķirtais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai piešķirtais grāds un profesionālā kvalifikācija ir iegūta, pārkāpjot augstskolas akadēmiskā godīguma noteikumos paredzēto akadēmisko godīgumu, kā arī negodprātīgas rīcības, tostarp plaģiātisma, rezultātā. Augstskolas lēmumu par piešķirtā grāda vai profesionālās kvalifikācijas vai piešķirtā grāda un profesionālās kvalifikācijas atcelšanu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Augstskolas tiesības anulēt valsts atzītu augstākās izglītības diplomu nav pakļautas noilgumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 14.07.2011., 17.12.2014., 01.02.2018., 24.03.2022., 15.09.2022., 14.03.2024. un 19.02.2026. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2026. Grozījums par trešās daļas izslēgšanu stājas spēkā 01.01.2027. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2027. Sk. pārejas noteikumu 108. punktu)

59.[1] pants. Diplomu reģistrs

(1) Diplomu reģistrā ieraksta ziņas par visiem augstākās izglītības diplomiem, kurus izsniedz Izglītības iestāžu reģistrā reģistrētās augstskolas, koledžas un ārvalstu augstskolu filiāles. Diplomu reģistru kārto tam pilnvarota augstskolas vai koledžas amatpersona. Diplomu reģistru kārto elektroniski.

(2) Diplomu reģistrā par diplomu ierakstāmas šādas ziņas:

1) diploma nosaukums;

2) diploma numurs;

3) tās personas vārds un uzvārds, kurai diploms izsniegts;

4) diplomu izsniegušās augstskolas, koledžas vai ārvalstu augstskolu filiāles nosaukums;

5) diploma izsniegšanas datums;

6) anulētā diploma nosaukums, diploma numurs, tās personas vārds un uzvārds, kurai diploms anulēts, augstskola, kura pieņēmusi lēmumu par diploma anulēšanu.

(3) Šā panta otrajā daļā minētās ziņas augstskola, koledža vai ārvalstu augstskolu filiāle elektroniski iesniedz Diplomu reģistram divas reizes gadā (martā un septembrī) par iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem augstākās izglītības

diplomiem.

(4) Diplomu reģistra dati ir pieejami tikai normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.07.2011., 15.09.2022. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

59.[2] pants. Studijas ārpus studiju programmām

(1) Personai ir tiesības reģistrēties augstskolā atsevišķu studiju moduļu vai studiju kursu apguvei. Reģistrēšanās kārtību nosaka attiecīgā augstskola.

(2) Persona, kura reģistrējusies augstskolā atsevišķa studiju moduļa un studiju kursa apguvei, ir attiecīgās augstskolas klausītājs.

(3) Par augstskolā apgūtu studiju moduli vai studiju kursu klausītājam izsniedz apliecību, kurā iekļauj ziņas par tās saņēmēju, norāda augstskolas nosaukumu, studiju kursa vai studiju moduļa nosaukumu un apjomu kredītpunktos, studiju kursa vai studiju moduļa docētāja vārdu, uzvārdu un kvalifikāciju, izpildītā darba apjomu, studiju rezultātu vērtējumu. Augstskola ved izsniegto apliecību reģistru.

(4) Klausītājam ir tiesības uzkrāt ar apliecībām apstiprinātu studiju darba apjomu un, ja viņam ir atbilstoša iepriekšējā izglītība, pieprasīt, lai augstskola izvērtē darba apjoma atbilstību studiju programmām vai to posmiem, piešķirot par to attiecīgus kredītpunktus.

(5) Iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas kārtību un kritērijus nosaka Ministru kabinets.

(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2017. un 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

59.[3] pants. Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšana

(1) Augstskola izvērtē personas ārpus formālās izglītības apgūtās vai profesionālajā pieredzē iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences un, ja tās atbilst attiecīgajā studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem, atzīst tās, kā arī piešķir attiecīgus kredītpunktus. Lēmumu par šādu ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu pieņem četru mēnešu laikā no personas iesnieguma saņemšanas dienas.

(2) Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanas kārtību un kritērijus nosaka Ministru kabinets. Par iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanu vai atteikumu tās atzīt tiek pieņemts individuāls lēmums. Lēmumu un to pamatojošus dokumentus pievieno attiecīgajai personas lietai. Augstskolas pieņemto lēmumu var apstrīdēt tās rektoram.

(16.11.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

59.[4] pants. Kopīga doktorantūra

(1) Akreditēta augstskola ir tiesīga kopā ar attiecīgas valsts atzītu augstskolu ārvalstī (turpmāk — ārvalsts augstskola) īstenot kopīgu doktorantūru, kas paredz, ka doktorants vienlaikus ir uzņemts arī ārvalsts augstskolas doktora studiju programmā atbilstoši tās uzņemšanas prasībām, un kas ietver viena promocijas darba vai viena doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba kopīgu vadīšanu. Augstskola noslēdz rakstveida vienošanos (turpmāk — kopīgas doktorantūras līgums) par kopīgas doktorantūras īstenošanu ar doktorantu un ārvalsts augstskolu, pamatojoties uz doktoranta iesniegumu.

(2) Doktorantam ir tiesības apgūt augstskolas doktora studiju programmu kopīgā doktorantūrā, kur augstskolas promocijas darba vai doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba vadītāja un ārvalsts augstskolas promocijas darba vai doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba vadītāja vadībā un, ja nepieciešams, augstskolas noteiktajā kārtībā, piedaloties arī līdzvadītājam, izstrādā vienu promocijas darbu vai vienu doktora teorētisko pētījumu un mākslinieciskās jaunrades darbu, kuru aizstāv augstskolā vai ārvalsts augstskolā vai arī augstskolā un ārvalsts augstskolā, ievērojot promocijas darba vai doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba kopīgas vadīšanas prasības un procedūras saskaņā ar noslēgto kopīgas doktorantūras līgumu.

(3) Kopīgas doktorantūras līgumā ietver nosacījumus par abu doktora studiju programmu apguvi un

sasniedzamajiem studiju rezultātiem, termiņu, kurā doktorants atrodas augstskolā un ārvalsts augstskolā, viena promocijas darba vai viena doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba izstrādi, kopīgu vadīšanu, kā arī aizstāvēšanu, tostarp par promocijas darba vai doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba valodu, doktora grāda piešķiršanu, promocijas padomes vai valsts pārbaudījumu komisijas izveides kārtību un sastāvu, doktora diploma par piešķirto doktora grādu izsniegšanu, kā arī citus nosacījumus.

(4) Ja doktorants ir veiksmīgi aizstāvējis vienu promocijas darbu vai vienu doktora teorētisko pētījumu un mākslinieciskās jaunrades darbu, atbilstoši kopīgas doktorantūras līguma nosacījumiem augstskola un ārvalsts augstskola piešķir vienu kopīgu doktora grādu vai augstskolas un ārvalsts augstskolas atsevišķu doktora grādu (dubultais doktora grāds) un izsniedz doktora grāda ieguvējam kopīgu doktora diplomu vai augstskolas un ārvalsts augstskolas atsevišķu doktora diplomu (dubultais doktora diploms). Kopīgas doktorantūras līgumā nosaka kopīgā doktora diplomā vai dubultajā doktora diplomā norādāmo informāciju, tostarp to, ka doktora grāds piešķirts, īstenojot kopīgu doktorantūru, kā arī augstskolas, kas piešķīrušas attiecīgo doktora grādu.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

VII nodaļa
Pētniecība

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

60.pants. Pētniecības mērķis un priekšmets

(1) Pētniecība ir ikvienas augstskolas darba neatņemama sastāvdaļa, un tajā saskaņā ar šā likuma 26.pantu piedalās viss augstskolas akadēmiskais personāls. Tās mērķis ir zinātnisku atziņu iegūšana, mācību un studiju zinātniska pamatošana un tālāka attīstīšana, praktiski svarīgu uzdevumu risināšana ar zinātnes metodēm.

(2) Pētniecības darbs augstskolā notiek saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.07.2011. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

61.pants. Pētniecības darba koordinācija

(1) Augstskolas finansējuma ietvaros atbilstoši pētniecības darbam iedalītajiem līdzekļiem zinātniskā darba vadītāji patstāvīgi nosaka savu pētījumu tēmas. Pētījumu kopējos plānus un svarīgākos aspektus koordinē augstskola.

(2) Augstskolas, sadarbojoties gan savā starpā, gan ar attiecīgajām zinātniskajām iestādēm, Latvijas Zinātnes padomi un citām ieinteresētajām institūcijām, saskaņo pētījumu virzienus, izvērtē pētījumu nozīmību un zinātnisko līmeni un lemj par to finansējumu.

(3) Augstskola un valsts institūcijas ietekmē pētījumu virzienus, piešķirot finansējumu noteiktiem pētījumiem, kuros ir ieinteresēta valsts un sabiedrība. Pētījumus var veikt arī par citu personu līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

62.pants. Pētījumu rezultātu publicēšana

(1) Augstskolas akadēmiskā personāla pienākums ir publicēt savu pētījumu rezultātus.

(2) Augstskola regulāri publicē apkopojošus informatīvos materiālus par veiktajiem pētījumiem, norādot konkrētās struktūrvienības un pētījumu autorus. Šos materiālus regulāri publicē augstskolas tīmekļvietnē valsts valodā un var publicēt citās Eiropas Savienības oficiālajās valodās.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.07.2011. un 24.03.2022. likumu, kas stājas spēkā 21.04.2022.)

63. pants. Zinātnes doktora grāda piešķiršana

(1) Zinātnes doktora grādu pēc akreditētas akadēmiskās doktora studiju programmas apguves un promocijas darba aizstāvēšanas piešķir augstskolu promocijas padome.

(2) Zinātnes doktora grāda piešķiršanas kārtību, kā arī visus pārējos ar zinātnisko darbību saistītos jautājumus,

kurus nereglamentē šis likums, regulē Zinātniskās darbības likums.

(01.02.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.2021. un 24.03.2022. likumu, kas stājas spēkā 21.04.2022.)

VII[1] nodaļa
Mākslinieciskā jaunrade

(Nodaļa 01.02.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2018.)

63.[1] pants. Mākslinieciskās jaunrades mērķis un uzdevumi

(1) Mākslinieciskā jaunradi īsteno šādās akadēmiskajās un profesionālajās mākslu studiju programmās: mūzika un skatuves māksla, vizuāli plastiskā māksla, audiovizuālā māksla un mediju māksla, dizains, amatniecība, lietišķā māksla un radošās industrijas. Mākslu studiju process ietver radošo darbību, kas balstīta mākslinieciskajā jaunradē.

(2) Mākslinieciskās jaunrades mērķis ir mākslu studiju ietvaros nodrošināt mākslinieciski augstvērtīgu darbu veidošanas prasmju iegūšanu un attīstīt praktiskās iemaņas unikālu mākslinieciskā ideju īstenošanā.

(3) Mākslinieciskās jaunrades uzdevums ir mākslu studiju programmu ietvaros nodrošināt un attīstīt studiju, pētniecības un mākslinieciskās jaunrades darba vienotību, sekmēt izcilību un kvalitāti, konkurētspēju un eksportspēju mūzikā un skatuves mākslā, vizuāli plastiskajā mākslā, audiovizuālajā mākslā un mediju mākslā, dizainā, amatniecībā, lietišķajā mākslā un radošajās industrijās.

(01.02.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2018.)

63.[2] pants. Mākslinieciskās jaunrades darba vadība

(1) Augstskola vada mākslinieciskās jaunrades darbu un nodrošina tā plānošanu, īstenošanu un attīstību. Augstskolas senāts nosaka mākslinieciskās jaunrades darba ievirzi un apjomu.

(2) Augstskolas, sadarbojoties gan savā starpā, gan ar kultūras institūcijām, kultūrizglītības iestādēm, pašvaldībām un citām ieinteresētajām institūcijām, saskaņo mākslinieciskās jaunrades darba virzienus, izvērtē tā nozīmību, mākslinieciskā līmeni un lemj par šā darba finansējumu.

(3) Augstskola, valsts institūcijas un citas ieinteresētās institūcijas veicina un atbalsta mākslinieciskās jaunrades darbu, tam piešķirot finansējumu, kā arī piesaistot citus finansējuma avotus.

(01.02.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2018.)

63.[3] pants. Mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu publicēšana

(1) Augstskolas pienākums ir informēt sabiedrību par saviem mākslinieciskās jaunrades darba rezultātiem.

(2) Augstskola regulāri publicē apkopojošus informatīvos materiālus par veiktajiem mākslinieciskās jaunrades projektiem, norādot šo projektu autorus un to īstenotājus, augstskolas tīmekļvietnē valsts valodā, kā arī var publicēt citās Eiropas Savienības oficiālajās valodās.

(01.02.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.03.2022. likumu, kas stājas spēkā 21.04.2022.)

63.[4] pants. Profesionālā doktora grāda mākslās piešķiršana

(1) Profesionālo doktora grādu mākslās pēc akreditētas profesionālās doktora studiju programmas mākslās apguves un doktora teorētiskā pētījuma, mākslinieciskās jaunrades darba izstrādāšanas un aizstāvēšanas piešķir valsts pārbaudījumu komisija. Valsts pārbaudījumu komisijas izveides kārtību un sastāvu apstiprina augstskolas senāts.

(2) Profesionālās doktora studiju programmas mākslās galvenos mērķus un uzdevumus, studiju programmas pamatsaturu, iegūtās izglītības vērtēšanas pamatprincipus, kā arī profesionālā doktora grāda mākslās piešķiršanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(01.02.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2018.)

VIII nodaļa
Augstskolu sadarbība ar valsts un sabiedriskajām institūcijām

64.pants. Rektoru padome

(1) Sadarbības koordinēšanai un nepieciešamo kopējo pasākumu organizēšanai augstskolas izveido augstskolu koleģiālu konsultatīvu padomi — Rektoru padomi, kurā ietilpst visu valsts akreditēto augstskolu rektori.

(2) Rektoru padome:

1) izstrādā priekšlikumus izglītības un zinātnes ministram par augstākās izglītības attīstību;

2) apspriež jautājumus par kopēju studiju programmu izveidošanu, akadēmiskā personāla un materiālās bāzes izmantošanu;

3) sagatavo priekšlikumus un atzinumus par likumprojektiem un citiem normatīvajiem aktiem augstākās izglītības jomā;

4) iesaka ekspertus augstskolu un konkrētu studiju virzienu akreditācijai;

5) uz ekspertīzes rezultātu pamata izstrādā priekšlikumus par augstskolu akreditāciju;

6) sagatavo priekšlikumus par valsts budžeta līdzekļu sadali augstskolām;

7) reprezentē Latvijas Republikas augstskolas ārvalstīs;

8) savas kompetences ietvaros risina citus ar augstskolu darbību saistītus jautājumus.

(3) Rektoru padomes darbības kārtību un kompetenci nosaka Rektoru padomes nolikums. Rektoru padomes nolikumu apstiprina Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006. un 14.07.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2011. Sk. pārejas noteikumu 31.punktu)

64.[1] pants. Latvijas Koledžu asociācija

(Izslēgts ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

64.[2] pants. Latvijas Studentu apvienība

(1) Studējošo pārstāvībai un viedokļa paušanai augstskolu studējošo pašpārvaldes izveido Latvijas Studentu apvienību. Latvijas Studentu apvienība ir studējošo pašpārvalžu koleģiāla apvienība, kurā ietilpst visu akreditēto augstskolu studējošo pašpārvalžu pārstāvji.

(2) Latvijas Studentu apvienība:

1) sniedz atzinumus par studējošo intereses skarošo normatīvo aktu projektiem;

2) izvirza studējošo pārstāvjus citās institūcijās normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

3) nodrošina Latvijas studējošo pašpārvalžu pārstāvību ārvalstīs;

4) savas kompetences ietvaros risina citus ar studējošo interešu pārstāvību saistītus jautājumus.

(3) Latvijas Studentu apvienībai ir tiesības saņemt informāciju no valsts un pašvaldību institūcijām un piedalīties darbā, kas skar studijas, studējošo tiesības vai intereses.

(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

IX nodaļa
Augstākās izglītības padome

(Nodaļa izslēgta ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

65.pants. Augstākās izglītības padomes statuss
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

66.pants. Augstākās izglītības padomes izveidošanas kārtība
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

67.pants. Augstākās izglītības padomes locekļi
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

68.pants. Augstākās izglītības padomes locekļu pilnvaru laiks
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

69.pants. Augstākās izglītības padomes lēmumi
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

70.pants. Augstākās izglītības padomes pamatuzdevumi, kompetence un funkcijas
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

71.pants. Augstākās izglītības padomes tiesības
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

72.pants. Augstākās izglītības padomes darba organizācija
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

73.pants. Augstākās izglītības padomes finansēšana
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

74.pants. Augstākās izglītības padomes priekšsēdētājs
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

75. pants. Izglītības un zinātnes ministrijai iesniedzamā informācija par augstskolas darbību
(Izslēgts ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

X nodaļa
Augstskolu īpašums, budžets un saimnieciskā darbība

76.pants. Valsts augstskolu īpašums

(1) Valsts augstskolas, kas ir atvasināta publiska persona, īpašums var būt kustamais, nekustamais un intelektuālais īpašums, kā arī naudas līdzekļi Latvijā un ārvalstīs atbilstoši normatīvajiem aktiem.

(2) Valsts augstskolas, kas ir atvasināta publiska persona, īpašumu veido:

1) kustama un nekustama manta, kas tai dāvināta, ko tā mantojusi vai ko iegādājusies par pašas līdzekļiem;

2) par valsts budžeta līdzekļiem iegādātā manta. Nekustamais īpašums ierakstāms zemesgrāmatā kā augstskolas īpašums;

3) tās intelektuālais īpašums;

4) nekustamais īpašums, ko tai bez atlīdzības nodevusi cita atvasināta publiska persona vai valsts;

5) kustama manta, ko tai bez atlīdzības nodevusi cita atvasināta publiska persona vai valsts.

(3) Valsts augstskolai, kas ir atvasināta publiska persona, ir tiesības rīkoties ar savu īpašumu tās satversmē norādīto mērķu sasniegšanai. Šis īpašums tiek pārvaldīts nošķirti no tai valdījumā nodotā valsts vai citas atvasinātas publiskas personas īpašuma.

(4) Valsts augstskolas, kas ir atvasināta publiska persona, satversmē noteiktajai lēmējinstitūcijai ir tiesības ierosināt nekustamā īpašuma, ko tai bez atlīdzības nodevusi valsts, atsavināšanu Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā saskaņā ar valsts augstskolas nekustamā īpašuma attīstības plānu.
(16.06.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.07.2016.)

76.[1] pants. Valsts augstskolas nekustamā īpašuma attīstības plāns

(1) Valsts augstskola, kas ir atvasināta publiska persona, izstrādā valsts augstskolas nekustamā īpašuma attīstības plānu (turpmāk — nekustamā īpašuma attīstības plāns), kurā atbilstoši augstskolas attīstības stratēģijai nosaka valsts augstskolas nekustamā īpašuma, kā arī tās valdījumā vai lietošanā esošā nekustamā īpašuma izmantošanu un attīstību atbilstoši tās satversmē noteiktajām augstskolas pamatdarbības nodrošināšanai nepieciešamajām funkcijām.

(2) Nekustamā īpašuma attīstības plāna darbības termiņš ir pieci gadi.

(3) Nekustamā īpašuma attīstības plānu pieņem augstskolas satversmē noteiktā lēmējinstitūcija. Ja nekustamā īpašuma attīstības plāns paredz nekustamā īpašuma, ko augstskolai bez atlīdzības nodevusi valsts, atsavināšanu, nekustamā īpašuma attīstības plānu iesniedz izskatīšanai Ministru kabinetam. Ministru kabinets apstiprina nekustamā īpašuma attīstības plānā noteikto rīcību ar nekustamo īpašumu, ko augstskolai bez atlīdzības nodevusi valsts.

(4) Ja augstskola plāno ierosināt nekustamā īpašuma, ko tai bez atlīdzības nodevusi valsts, atsavināšanu, publiskas personas vai tās iestāžu vajadzību pēc attiecīgā nekustamā īpašuma noskaidro nekustamā īpašuma attīstības plāna izstrādes ietvaros.

(5) Ministru kabinets nosaka nekustamā īpašuma attīstības plāna saturu, tā izstrādāšanas, aktualizācijas un spēka zaudēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā nekustamā īpašuma attīstības plāna ietvaros noskaidro publiskas personas vai tās iestāžu vajadzību pēc nekustamā īpašuma attīstības plānā iekļautā atsavināšanai paredzētā nekustamā īpašuma, ko augstskolai bez atlīdzības nodevusi valsts.
(16.06.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.07.2016.)

77.pants. Augstskolu finanšu resursi

(1) Augstskolas finansē to dibinātāji. Augstskolas dibinātājs nodrošina augstskolas nepārtrauktai darbībai, arī dibinātāja noteikto uzdevumu veikšanai, nepieciešamos finanšu līdzekļus un to izlietošanas kontroli. Valsts augstskolu (izņemot Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju) finansēšana notiek saskaņā ar to apstiprinātajām attīstības stratēģijām, slēdzot vidēja termiņa (vismaz uz trim gadiem) līgumu starp attiecīgo augstskolu, Izglītības un zinātnes ministriju un nozares ministriju (ja attiecināms) par savstarpējām saistībām, veicamajiem uzdevumiem un finansēšanas apmēru visā līguma darbības periodā. Valsts augstskolas finanšu resursu struktūru nosaka augstskolas padome. Par valsts augstskolas budžeta izpildi rektors sniedz ikgadēju pārskatu augstskolas padomei, izglītības un zinātnes ministram un attiecīgās nozares ministram vai augstskolas dibinātājam un publisko to augstskolas tīmekļvietnē.

(2) Finanšu resursus, ko fiziskās un juridiskās personas piešķir atsevišķu mērķprogrammu un pasākumu finansēšanai, augstskola nodod tieši tai struktūrvienībai, fiziskajai vai juridiskajai personai, kas īsteno šo programmu vai pasākumu.

(3) Augstskolas atsevišķu struktūrvienību finanšu resursi kā patstāvīga daļa ietilpst augstskolas budžetā.

(4) Augstskola atver speciālā budžeta kontu, ja tā ir saņēmusi ziedojumu vai dāvinājumu ar norādītu mērķi vai bez tā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.12.1996., 23.11.2000., 02.03.2006., 14.07.2011., 18.10.2018. un 08.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

78.pants. Valsts finansējums

(1) Valsts dibinātās augstskolas saņem šādu finansējumu:

1) no valsts budžeta — optimālajam studiju programmu sarakstam un studējošo skaitam atbilstošu bāzes finansējumu, kas ietver līdzekļus komunālajiem maksājumiem, nodokļiem, infrastruktūras uzturēšanai, inventāra un iekārtu iegādei, pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades darbam un personāla algām;

1^1) no valsts budžeta — finansējumu stipendijām saskaņā ar šā likuma 52. panta trešo un $3.^1$ daļu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

1^2) no valsts budžeta — finansējumu doktorantu atlīdzībai saskaņā ar šā likuma $47.^1$ panta pirmo un otro daļu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

2) no maksas par studijām, kuru sedz valsts vai kura tiek saņemta atmaksājamu vai neatmaksājamu kredītu veidā saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par studiju kreditēšanu;

3) no līdzekļiem, kas paredzēti noteiktu mērķu realizācijai.

(1^1) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā doktorantūru finansē no valsts budžeta līdzekļiem, tostarp pamatprincipus valsts finansētu doktorantūras studiju vietu piešķiršanai valsts augstskolām un doktorantūras finansējuma piešķiršanas un aprēķināšanas kārtību.

(2) Valsts finansiāli un materiāli nodrošina augstskolas tādā apjomā, kas garantē augstākās izglītības un zinātnes potenciāla atražošanu tajās un veicina kultūras un izglītības līmeņa celšanos Latvijā.

(2^1) Valsts dibināto augstskolu datu sniegšanu studējošo un absolventu reģistram saskaņā ar šā likuma $46.^1$ panta otro daļu finansē no valsts budžeta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(3) Valsts dibinātās augstskolas var saņemt papildu finansējumu no citiem zinātnes finansēšanas avotiem.

(4) Izglītības un zinātnes ministrija, citas ministrijas un valsts institūcijas var slēgt līgumus ar valsts akreditētām citu juridisko un fizisko personu dibinātajām augstskolām par noteiktu speciālistu sagatavošanu vai pētījumu veikšanu, piešķirot attiecīgu valsts finansējumu. Jebkura valsts institūcija un privātstruktūra var patstāvīgi slēgt līgumus ar augstskolām par noteiktu speciālistu sagatavošanu vai pētījumu veikšanu, maksājot no to rīcībā esošajiem līdzekļiem, ja tas nav pretrunā ar spēkā esošajiem likumdošanas aktiem.

(5) Kā nodokļu maksātājas augstskolas ir pielīdzināmas nodibinājumiem, un tām ir tiesības saņemt nodokļu atvieglojumus saskaņā ar spēkā esošajiem likumdošanas aktiem.

(6) Augstskolas ir atbrīvotas no muitas nodokļa un nodevām, kā arī no nodokļiem par rekonstrukcijas materiālu un aprīkojuma importu.

(7) *(Atzīta par spēkā neesošu ar Satversmes tiesas 29.10.2020. spriedumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.12.1996., 23.11.2000., 02.03.2006., 14.07.2011., 23.11.2016., Satversmes tiesas 29.10.2020. spriedumu, 15.09.2022. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024. Grozījumi par pirmās daļas papildināšanu ar $1.^2$ punktu un panta papildināšanu ar $1.^1$ daļu stājas spēkā 01.08.2024. Sk. pārejas noteikumu 106. punktu)

79. pants. Studiju un studējošo kreditēšana

(1) Akreditētās un licencētās studiju programmās studējošajiem ir tiesības pretendēt uz:

1) studiju kredītu — aizdevumu no kredītiestāžu līdzekļiem, kas ir garantēts no valsts budžeta, Eiropas Savienības fondu vai starptautisko finanšu institūciju līdzekļiem, lai segtu maksu par studijām;

2) studējošo kredītu — aizdevumu no kredītiestāžu līdzekļiem, kas ir garantēts no valsts budžeta, Eiropas Savienības fondu vai starptautisko finanšu institūciju līdzekļiem, lai nodrošinātu studējošo sociālās vajadzības.

(2) Kārtību, kādā tiek piešķirti un atmaksāti studiju un studējošo kredīti no kredītiestāžu līdzekļiem, kas ir garantēti no valsts budžeta, Eiropas Savienības fondu vai starptautisko finanšu institūciju līdzekļiem, nosaka Ministru kabinets.

(14.11.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2020.)

80.pants. Augstskolu saimnieciskā darbība

(1) Pildot savus uzdevumus, augstskolai ir tiesības Latvijā un ārvalstīs veikt šādas darbības:

1) atvērt nodaļas, filiāles un pārstāvniecības;

2) slēgt līgumus ar fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī veikt citas juridiskās darbības saskaņā ar šo likumu un citiem likumiem;

3) izsludināt konkursus, pirkt un pārdot kustamo un nekustamo īpašumu, dažādu mantu un vērtspapīrus saskaņā ar spēkā esošajiem likumdošanas aktiem un atbilstoši augstskolas darbības mērķim;

4) veikt augstskolas profilam atbilstošu saimniecisko darbību, kuras ienākumi ir ieskaitāmi augstskolas budžetā tās attīstībai, kā arī ieguldīt iegūtos līdzekļus citos uzņēmumos atbilstoši augstskolas mērķim.

(2) Augstskolas finansiālās un saimnieciskās darbības atbilstību normatīvajiem aktiem katru gadu pārbauda neatkarīgs zvērināts revidents. Zvērināta revidenta sagatavoto rakstveida atzinumu par valsts dibinātās augstskolas finansiālo un saimniecisko darbību vai zvērināta revidenta ziņojumu par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu augstskolā, kura saņēmusi valsts budžeta līdzekļus, iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijai un tai ministrijai, kuras padotībā ir attiecīgā augstskola.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.11.2000., 02.03.2006. un 14.07.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

80.[1] pants. Pārskati un informācija par augstskolas darbību

(1) Augstskola ik gadu sagatavo publiski pieejamu gada pārskatu par savu darbību. Augstskolas gada pārskatā iekļaujams augstskolas padomes apstiprināts gada finanšu rezultātu (ieņēmumu un izdevumu) pārskats. Ministru kabinets nosaka kārtību un termiņu, kādā augstskolas sagatavo un publisko gada pārskatu, kā arī publiskajā pārskatā ietveramo informāciju.

(2) Augstskola par savu darbību sniedz:

1) informāciju, kas nepieciešama augstskolas akreditācijas procesā, lai izvērtētu tās atbilstību dibinātāja noteiktajam augstskolas tipam, — Akadēmiskās informācijas centram;

2) informāciju par to valsts augstskolai noteikto uzdevumu izpildi, kurus paredz valsts augstskolas un tās dibinātāja noslēgtais sadarbības un finansēšanas līgums, — Izglītības un zinātnes ministrijai;

3) informāciju par augstskolas stratēģiskās specializācijas īstenošanu augstskolas attīstības stratēģijas ieviešanas periodā — Izglītības un zinātnes ministrijai;

4) citu informāciju, kas nepieciešama Augstskolu likuma izpildes pārraudzībai augstskolās, tostarp izglītības kvalitātes monitoringam un attīstības finansējuma plānošanai, — Izglītības un zinātnes ministrijai.

(3) Izglītības un zinātnes ministrijai iesniedzamās informācijas apjomu, iesniegšanas termiņus un kārtību, kā arī publiskojamo datu apjomu un publiskošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

XI nodaļa
Augstskolu starptautiskā sadarbība

81.pants. Starptautiskā sadarbība

(1) Latvijas Republikas valdība un pašas augstskolas veicina augstskolu starptautisko sadarbību, studējošo un akadēmiskā personāla starpvalstu un starpaugstskolu apmaiņas programmas un starptautiskās augstskolu sadarbības programmas pētniecībā.

(2) Nosakot augstskolu finansējuma apjomu valsts budžetā, tiek ņemta vērā katras augstskolas piedalīšanās Eiropas starptautiskās sadarbības programmās. Ja daļa no augstskolas mācību vai pētniecības darba uzdevumiem tiek finansēta no starptautiskās augstskolu sadarbības programmām, augstskolas finansējums no valsts budžeta netiek samazināts.

(3) Valdības vienošanās jautājumos, kas attiecas uz kādu no augstskolām, ir šai augstskolai saistoša. Sagatavojot šādas vienošanās projektu, vienošanās izpildes noteikumi saskaņojami ar augstskolu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

82.pants. Studijas ārvalstīs

(1) Latvijas pilsoņi un personas, kurām ir tiesības uz Latvijas Republikas izdotu nepilsoņa pasi, kā arī personas, kurām ir izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja, var iestāties un studēt augstskolās ārpus Latvijas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Ārvalstīs studējošajiem var piešķirt stipendijas, kuras nosaka Ministru kabinets. Ārvalstīs studējošajiem ir tiesības pretendēt uz šā likuma 79. pantā noteiktajiem studiju kredītiem un studējošo kredītiem. Kārtību, kādā studijām ārvalstīs tiek piešķirti un atmaksāti studiju un studējošo kredīti, nosaka Ministru kabinets.

(2) *(Izslēgta ar 19.04.2007. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.06.2004., 19.04.2007. un 14.11.2019. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2020.)

83.pants. Ārzemnieku studijas Latvijā

(1) Ārzemniekus, kuri nav minēti šā likuma 45.panta otrajā daļā, var uzņemt Latvijas augstskolās par pilnā laika studējošajiem saskaņā ar Izglītības likumu un šo likumu uz vispārējo noteikumu pamata. Ja starptautiskie līgumi neparedz citu kārtību, ārzemniekus var uzņemt Latvijas augstskolās, ievērojot šādus noteikumus:

1) ārzemnieku vidējās izglītības dokumentiem jāatbilst Latvijas standartiem. Ārzemnieku vidējās izglītības dokumenti tiek pārbaudīti šā likuma 85.pantā noteiktajā kārtībā;

2) ārzemnieku zināšanām jāatbilst attiecīgās augstskolas uzņemšanas noteikumu prasībām;

3) ārzemniekiem pietiekami labi jāprot valodas, kurās notiek mācības;

4) mācību maksu ārzemnieki maksā augstskolai atbilstoši līgumam, ko augstskola noslēgusi ar viņiem, taču tā nedrīkst būt zemāka par mācību izdevumiem;

5) *(izslēgts ar 14.07.2011. likumu)*.

(2) Ārzemnieki, kuriem nav izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja, var apgūt daļu studiju programmas Latvijas augstskolās saskaņā ar starptautiskajiem (starpaugstskolu) apmaiņas līgumiem vai starptautiskās augstskolu sadarbības programmu ietvaros atbilstoši uzņemšanas noteikumiem. Ja ārzemnieku studijas Latvijā notiek starpvalstu apmaiņas ietvaros un ekvivalents studējošo skaits no Latvijas augstskolām studē ārvalstīs, ārzemnieku studijas Latvijā finansē no augstskolai piešķirtajiem Latvijas Republikas valsts budžeta līdzekļiem.

(3) Personas, kuras vidējo izglītību ir ieguvušas ārvalstīs, var uzņemt Latvijas augstskolās, ievērojot šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktu.

(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.07.2011. un 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

83.[1] pants. Stipendijas ārzemniekiem

Atbilstoši piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem normatīvajos aktos noteiktā institūcija augstskolai no valsts budžeta var piešķirt līdzekļus stipendijas nodrošināšanai studijām ārzemniekiem, tostarp tiem, kas studē Latvijā saskaņā ar noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem. Stipendijā ietverama arī citu ar ārzemnieka uzturēšanos saistīto izdevumu segšana. Stipendijas piešķiršanas nosacījumus, stipendiju veidus, apmēru un administrēšanas kārtību, kā arī kritērijus, pēc kuriem ārzemnieks var pretendēt uz stipendiju, reglamentē Ministru kabinets.

(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. un 20.03.2025. likumu, kas stājas spēkā 18.04.2025.)

84.pants. Ārvalstīs apgūtās augstākās izglītības daļas atzīšana

Ārvalstīs apgūtās augstākās izglītības daļas atzīšanu veic tā augstskola, kurā studējošais turpina savu izglītību. Augstskola nosaka:

1) kurai studiju programmai atbilst ārvalstīs apgūtā augstākās izglītības daļa;

2) kādā veidā studējošais var turpināt studijas attiecīgajā studiju programmā;

3) ja nepieciešams, — kādas papildu prasības ir jāizpilda, lai varētu turpināt studijas attiecīgajā studiju programmā Latvijā.

85. pants. Ārvalstīs izsniegto izglītības dokumentu atzīšana Latvijā

(1) Ārvalstīs iegūto izglītības dokumentu atzīšanu, ievērojot Izglītības likuma noteikumus, veic Akadēmiskās informācijas centrs vai augstskola, kura ieguvusi tiesības veikt minēto dokumentu ekspertīzi.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā augstskolai tiek piešķirtas tiesības veikt ārvalstīs iegūto izglītības dokumentu ekspertīzi.

(14.07.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.08.2022.)

86.pants. Ārvalstu augstskolu darbība Latvijā

(1) Ārvalstu augstskolas Latvijā var atvērt filiāles un pārstāvniecības, ja attiecīgā augstskola savā valstī ir akreditēta (valsts atzīta).

(2) Ārvalstu augstskolu filiāles Latvijā darbojas, ievērojot šā likuma un citu normatīvo aktu noteikumus. Studijas ārvalstu augstskolas filiālē notiek saskaņā ar šajā likumā noteiktajā kārtībā akreditētām studiju programmām.

(3) Ārvalsts augstskolas filiāles izsniegtie diplomi Latvijā tiek atzīti, ievērojot šā likuma 85.panta noteikumus un saskaņā ar Lisabonas konvenciju un Eiropas Padomes, Eiropas Savienības un UNESCO dokumentiem transnacionālās izglītības jomā.

(4) Ārvalsts augstskolas pārstāvniecības atvēršanai un darbībai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā jāiegūst Ministru kabineta piekrišana.

(5) Ārvalsts augstskolas pārstāvniecība Latvijā var veikt tikai šādas darbības:

1) ārvalsts augstskolas reklamēšanu;

2) informācijas un mācību līdzekļu izplatīšanu;

3) dokumentācijas pārsūtīšanu uz attiecīgo ārvalsts augstskolu un saņemšanu no tās.

(23.11.2000. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.10.2018. un 12.03.2026. likumu, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

87.pants. Akadēmiskā personāla reģistrs

(1) Akadēmiskā personāla reģistrā iekļauj datus par personām, kuras ieņem akadēmiskos amatus augstskolās, un par personām, kuras ir nodarbinātas kā viesprofesori, asociētie viesprofesori, viesdocenti, vieslektori, viesasistenti, vadošie viespētnieki un viespētnieki. Akadēmiskā personāla reģistrs ir Valsts izglītības informācijas sistēmas sastāvdaļa.

(1^1) Akadēmiskā personāla reģistrā iekļautos personas datus apstrādā, lai:

1) nodrošinātu šā likuma prasību izpildi un pārraudzību augstskolās;

2) veiktu akadēmiskā personāla uzskaiti nolūkā plānot un īstenot valsts politiku augstākās izglītības jomā, kā arī uzraudzīt un novērtēt augstākās izglītības kvalitāti;

3) informētu sabiedrību par šā panta pirmajā daļā minētajām personām.

(1^2) *(Daļa stājas spēkā 01.12.2026. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.12.2026. Sk. pārejas noteikumu 146. punktu)*

(2) Akadēmiskā personāla reģistrā iekļaujamos datus par šā panta pirmajā daļā minētajām personām, kā arī datu ievadīšanas un papildināšanas kārtību un termiņus nosaka Ministru kabinets.

(3) Akadēmiskā personāla reģistrā iekļaujamos datus par šā panta pirmajā daļā minētajām personām augstskolas sniedz elektroniski tiešsaistes datu pārraides režīmā. Augstskolas rektors ir atbildīgs par reģistram sniegto datu precizitāti, aktualitāti un atbilstību īstenībai.

(4) Akadēmiskā personāla reģistrā iekļautie dati ir publiski pieejami tīmekļvietnē, ja to pieejamība nav ierobežota fizisko personu datu aizsardzību regulējošos normatīvajos aktos.

(24.03.2022. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. un 19.02.2026. likumu, kas stājas spēkā 19.03.2026. Grozījums pirmajā daļā par vārdu "viesprofesori, asociētie viesprofesori, viesdocenti, vieslektori, viesasistenti, vadošie viespētnieki un viespētnieki" aizstāšanu ar vārdiem "akadēmiskais viespersonāls" un otrās daļas jaunā redakcija stājas spēkā 01.12.2026. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.12.2026. Sk. pārejas noteikumu 146. punktu)

XII nodaļa
Augstskolu un zinātnisko iestāžu integrācija

(Izslēgta ar 23.11.2000. likumu, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

Pārejas noteikumi

1. Augstskolas saskaņo savas satversmes ar Augstskolu likuma prasībām un iesniedz tās Izglītības un zinātnes ministrijai līdz 2001.gada 1.oktobrim. Šā noteikuma neizpildes gadījumā tiek piemērotas Augstskolu likuma 10.panta ceturtās daļas vai 11.panta normas.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

2. Augstskolas triju mēnešu laikā no augstskolas satversmes apstiprināšanas Saeimā vai Ministru kabinetā saskaņo visus savus normatīvos aktus (nolikumus, noteikumus, reglamentus u.c.) ar savām satversmēm un šo likumu.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

3. Visu vēlēto amatu un institūciju pilnvaru laiks netiek mainīts, ja tas nepārsniedz sešus gadus no ievēlēšanas dienas.

4. Augstskolas, kuru satversmes ir apstiprinātas līdz 1995.gada 2.decembrim, līdz akreditācijai, bet ne vēlāk kā līdz 2001.gada 17.novembrim, ir pielīdzināmas akreditētām augstskolām, un tās ir tiesīgas izsniegt izglītības dokumentu atbilstoši šā likuma 7.panta trešās daļas noteikumiem, kā arī piedalīties Rektoru padomes darbā.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

5. Augstākās izglītības padome gada laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas sadarbībā ar Latvijas Zinātnes padomi un Zinātņu akadēmiju izstrādā priekšlikumus izglītības un zinātnes ministram par profesoru štata vietu sarakstu augstskolās un konkursa izsludināšanas grafiku.

6. Ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc tam, kad stājušies spēkā grozījumi likuma 66.panta pirmajā daļā (par Augstākās izglītības padomes 12 locekļu sastāva ierosināšanu apstiprināšanai Saeimā), izglītības un zinātnes ministrs iesniedz Saeimai Augstākās izglītības padomes personālsastāva kandidatūras.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

7. Augstākās izglītības padome triju mēnešu laikā izstrādā un iesniedz Ministru kabinetam apstiprināšanai universitāšu reformu programmu, paredzot tajā secīgu augstākās izglītības un zinātnes integrāciju (zinātniskās pētniecības institūtu izveidi vai esošo institūtu iekļaušanos galvenajos studiju un pētījumu virzienos), akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu, jaunās zinātnieku paaudzes piesaistīšanu, jaunu finansēšanas un darba samaksas kārtību.

8. Ministru kabinets paredz ikgadējus papildu finanšu līdzekļus universitāšu reformas īstenošanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.03.2006. likumu, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

9. Ministru kabinets divu mēnešu laikā no šā likuma spēkā stāšanās dienas pieņem šā likuma prasībām atbilstošus augstskolu licencēšanas un akreditācijas noteikumus.

10. Licencētām augstskolām jāatjauno licence sešu mēnešu laikā no šā likuma spēkā stāšanās dienas.

11. Ministru kabinets līdz 2014.gada 1.decembrim izdod šā likuma 7.panta 2.[1] daļas 1.punktā minētos noteikumus un līdz 2015.gada 1.jūnijam apstiprina Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Satversmi. Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija Satversmi saskaņošanai izglītības un zinātnes ministram iesniedz līdz 2015.gada 1.aprīlim.

(16.10.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.11.2014.)

11.[1] Attiecībā uz Iekšlietu ministrijas sistēmā esošajām koledžām Ministru kabinets ir tiesīgs noteikt citu kārtību šo koledžu pārstāvības (10.[1] pants), studējošo komplektēšanas (45.pants) un studiju programmu apstiprināšanas (55.pants) jautājumos, ja to prasa šīs izglītības iestādes profesionālā specifika.

(02.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

12. Uzņemšanu studiju programmās, pamatojoties uz centralizēto eksāmenu rezultātiem (46.panta trešā daļa), uzsāk 2004.gadā.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

13. Līdz 2001.gada 1.aprīlim augstskolas paziņo uzņemšanas noteikumus tajās studiju programmās, kuras šīs normas spēkā stāšanās dienā jau tiek īstenotas un kurās uzņemšana paredzēta arī laikā līdz 2004.gadam.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

14. Likuma 55.panta otrā daļa par pilna laika studējošo skaitu akadēmiskās izglītības studiju programmās neattiecas uz tām studiju programmām, kuras šīs normas spēkā stāšanās dienā jau tiek īstenotas, — līdz brīdim, kad attiecīgā studiju programma akreditējama atbilstoši šā likuma prasībām.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

15. Likuma 55.panta sestā daļa par ikvienas studiju programmas licencēšanu neattiecas uz tām studiju programmām, kuras šīs normas spēkā stāšanās dienā jau tiek īstenotas. Šīs studiju programmas pielīdzināmas licencētām studiju programmām.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

16. Habilitētiem doktoriem ir attiecīgās nozares doktora tiesības.

(23.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.12.2000.)

17. Ministru kabinets līdz 2004.gada 1.novembrim nosaka studiju līgumā ietveramos obligātos noteikumus (46.panta otrā daļa), studējošā personas lietas noformēšanas un aktualizēšanas kārtību (46.panta astotā daļa), kārtību, kādā uzsākamas studijas vēlākos studiju posmos (47.panta trešā daļa) un ārpus Latvijas studējošo personu uzskaites kārtību (82.panta otrā daļa).

(03.06.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.06.2004.)

18. Augstskolas saskaņo savas satversmes ar šā likuma 13.panta trešās daļas un 15.panta ceturtās daļas prasībām par studējošo īpatsvara izmaiņām augstskolas satversmes sapulcē un senātā un iesniedz tās apstiprināšanai Izglītības un zinātnes ministrijai līdz 2005.gada 10.jūnijam. Augstskolu satversmes sapulces un senāti, kas ievēlēti līdz 2004.gada 10.jūnijam, līdz attiecīgās satversmes sapulces vai senāta pilnvaru termiņa beigām turpina darboties, saglabājot augstskolas satversmē noteikto studējošo īpatsvaru.

(03.06.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.06.2004.)

19. Augstskola nodrošina satversmes atbilstību Augstskolu likumā noteiktajām prasībām un līdz 2006.gada 1.septembrim iesniedz satversmi Izglītības un zinātnes ministrijai. Valsts dibinātā augstskola kļūst par atvasinātu publisku personu pēc satversmes apstiprināšanas Saeimā. Līdz satversmes apstiprināšanai Saeimā augstskola turpina darboties līdzšinējā — valsts budžeta iestādes — statusā. Valsts dibinātās universitātes un augstskolas, kuru satversmes ir apstiprinātas Saeimā, uzskatāmas par atvasinātām publiskām personām. Koledža nodrošina nolikuma atbilstību Augstskolu likumā noteiktajām prasībām un līdz 2007.gada 1.maijam iesniedz nolikumu Izglītības un zinātnes ministrijai. Ministru kabinets līdz 2007.gada 1.septembrim izdod noteikumus par attiecīgās koledžas nolikumu. Līdz šo Ministru kabineta noteikumu izdošanai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 1.septembrim uz attiecīgo koledžu neattiecas šā likuma 9.panta otrās daļas 3.punkta noteikumi.

(02.03.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.02.2007. un 19.04.2007. likumu, kas stājas spēkā 06.05.2007.)

20. Augstskolu rektori pēc vienošanās ar akadēmiskā personāla pārstāvjiem līdz 2006.gada 1.februārim iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijai attiecīgajā augstskolā ievēlētā akadēmiskā personāla sarakstu.

(02.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

21. Šā likuma 3.panta trešajā daļā noteiktie kritēriji stājas spēkā 2007.gada 1.septembrī. Līdz 2007.gada 31.augustam Latvijā ir šādas universitātes: Daugavpils Universitāte, Latvijas Universitāte, Latvijas Lauksaimniecības universitāte, Rīgas Stradiņa universitāte un Rīgas Tehniskā universitāte.

(02.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

22. Darba līgumi, kas noslēgti ar augstskolu akadēmisko personālu līdz 2005.gada 31.augustam, ir spēkā līdz attiecīgajā darba līgumā noteiktā termiņa beigām.

(02.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

23. Šā likuma 48.pants un 49.panta trešā daļa zaudē spēku pēc obligātā militārā dienesta atcelšanas.

(02.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

24. *(Izslēgts ar 19.04.2007. likumu, kas stājas spēkā 06.05.2007.)*

25. Augstskolu likuma 3.panta pirmās daļas noteikums par personu ar doktora zinātnisko grādu īpatsvaru augstskolās stājas spēkā 2010.gada 1.jūlijā.

(02.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

26. Šā likuma 3.panta piektās daļas trešajā teikumā ietvertais noteikums neattiecas uz augstskolām, kuras līdz šā likuma spēkā stāšanās brīdim reģistrētas Augstskolu reģistrā un kuru nosaukumos (kā arī to izveidoto institūciju nosaukumos) ietverts vārds "institūts".

(02.03.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2006.)

27. Saskaņā ar šo likumu valsts un pašvaldību institūcijās noteikto atlīdzību (mēnešalgu, prēmijas, naudas balvas, pabalstus u.c.) 2009.gadā nosaka atbilstoši likumam "Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā".

(12.12.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

28. 2011.gadā valsts dibināto augstskolu un koledžu akadēmiskajam personālam nemaksā prēmijas, bet viņu materiālo stimulēšanu veic un pabalstus izmaksā saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu.

(23.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

29. Grozījumi šā likuma 3.panta pirmajā daļā un trešās daļas 2.punktā, kas paredz, ka augstskolās vismaz 40 procentiem, akadēmijās vismaz 50 procentiem, bet universitātēs vismaz 65 procentiem no akadēmiskajos amatos ievēlētajām personām ir doktora zinātniskais grāds, kā arī grozījumi šā likuma 55.panta pirmās daļas 3.punktā, kas nosaka, ka doktora studiju programmas īstenošanā piedalās ne mazāk kā pieci doktori, no kuriem vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti attiecīgajā nozarē, stājas spēkā 2013.gada 1.septembrī.

(14.07.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

30. Šā likuma 3.panta septītās daļas noteikums stājas spēkā 2014.gada 1.septembrī. No 2013.gada 1.septembra augstskolas nodrošina, ka iepriekšējo piecu gadu laikā akadēmiskā amatā kādā no akreditētām Eiropas Savienības valstu, izņemot Latviju, augstskolām nodarbināto ārvalstu viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu skaits augstskolā ir vismaz trīs procenti, rēķinot no akadēmiskā personāla skaita.

(14.07.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

31. Grozījumi par studiju programmu licencēšanu un studiju virzienu akreditāciju stājas spēkā:

1) attiecībā uz studiju virzieniem, kuriem atbilstošās augstskolas vai koledžas studiju programmas ietilpst šā likuma 3.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktā noteiktajās tematiskajās grupās, - 2012.gada 1.septembrī;

2) attiecībā uz studiju virzieniem, kuriem atbilstošās augstskolas vai koledžas studiju programmas ietilpst šā likuma 3.panta pirmās daļas 4., 5. un 6.punktā noteiktajās tematiskajās grupās, - 2012.gada 15.novembrī;

3) attiecībā uz studiju virzieniem, kuriem atbilstošās augstskolas vai koledžas studiju programmas ietilpst šā likuma 3.panta pirmās daļas 7. un 8.punktā noteiktajās tematiskajās grupās, - 2012.gada 31.decembrī.

(14.07.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

32. Līdz 2013.gada 30.jūnijam Ministru kabineta noteikta institūcija pieņem lēmumu par augstskolas vai koledžas studiju virziena akreditāciju vai lēmumu par atteikumu akreditēt attiecīgu augstskolas vai koledžas studiju virzienu. Ja tiek pieņemts lēmums par atteikumu akreditēt kādu augstskolas vai koledžas studiju virzienu, šim virzienam atbilstošās studiju programmas, kuras akreditētas atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un kuru akreditācijas termiņš līdz lēmuma pieņemšanas dienai nav notecējis, uzskatāmas par akreditētām līdz attiecīgās studiju programmas akreditācijas lapā noteiktā termiņa beigām. Lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt attiecīgo studiju virzienu stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.02.2013. un 09.05.2013. likumu, kas stājas spēkā 16.05.2013.)

33. Studiju programmām, kuras līdz 2011.gada 1.augustam ir akreditētas, akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par augstskolas vai koledžas studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt attiecīgu augstskolas vai koledžas studiju virzienu, ja minētajā laika periodā studiju programmas akreditācijas termiņš ir notecējis.

(14.07.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

34. *(Izslēgts ar 16.06.2016. likumu, kas stājas spēkā 15.07.2016.)*

35. Šā likuma 78.panta septītās daļas noteikums par Ministru kabineta rīcību, iesniedzot Saeimai gadskārtējo valsts budžeta projektu, stājas spēkā 2013.gada 1.jūnijā.

(14.07.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

36. Šā likuma 87.panta ceturtās daļas noteikums par ziņu iesniegšanu akadēmiskā personāla reģistram ne vēlāk kā nedēļu pēc izmaiņām, ievadot tās akadēmiskā personāla reģistrā elektroniski, stājas spēkā 2012.gada 1.septembrī.

(14.07.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2011.)

37. 2012.gadā valsts dibināto augstskolu un koledžu akadēmiskajam personālam nemaksā prēmijas, bet akadēmisko personālu materiāli stimulē un pabalstus tam izmaksā saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

38. 2013.gadā valsts dibināto augstskolu un koledžu akadēmiskajam personālam atlaišanas pabalstu izmaksā saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu.

(15.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

39. Ministru kabinets līdz 2016.gada 1.novembrim izdod šā likuma 76.[1] panta piektajā daļā minētos noteikumus.

(16.06.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.07.2016.)

40. Valsts augstskolas, kas ir atvasinātas publiskas personas, saskaņā ar šā likuma 76.[1] pantu izstrādā valsts augstskolas nekustamā īpašuma attīstības plānu līdz 2017.gada 1.aprīlim.

(16.06.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 15.07.2016.)

41. Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2017.gada 1.janvārim izdara grozījumus Ministru kabineta 2010.gada 17.augusta noteikumos Nr.788 "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība", nosakot studējošo un absolventu reģistrā iesniedzamās informācijas apjomu un informācijas iesniegšanas kārtību, kā arī publiski pieejamās informācijas apjomu un publiskošanas kārtību, un grozījumus Ministru kabineta 2006.gada 12.decembra noteikumos Nr.994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem", nosakot kārtību, kādā tiek finansēta valsts dibināto augstskolu un koledžu datu sniegšana studējošo un absolventu reģistram.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

42. Ja, pamatojoties uz risinājumiem, ko Ministru kabineta uzdevumā atbildīgās institūcijas izstrādājušas līdz 2017. gada 31. maijam nolūkā paaugstināt un vienādot prasības jurista kvalifikācijas iegūšanai, Ministru kabinets līdz 2017. gada 31. decembrim pieņem lēmumu par valsts eksāmena kā valsts pārbaudījuma sastāvdaļas ieviešanu tiesību zinātņu studiju programmās un nosaka valsts eksāmena norises kārtību atbilstoši šā likuma 58. panta ceturtās, piektās un sestās daļas prasībām, tad, paredzot šā eksāmena norisei nepieciešamo finansēšanas kārtību, šā likuma 58. panta sestās daļas 3. punkta noteikumus var nepiemērot.

(20.04.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2017.)

43. Ministru kabinets līdz 2018. gada 30. jūnijam izdod šā likuma 59.[2] panta piektajā daļā un 59.[3] panta otrajā daļā minētos noteikumus. Līdz Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai tiek piemēroti Ministru kabineta 2012. gada 10. janvāra noteikumi Nr. 36 "Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi".

(16.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

44. Personu iesniegumi par studiju rezultātu atzīšanu, kas, pamatojoties uz šā likuma 59.[2] panta piekto daļu,

iesniegti līdz 2017. gada 31. decembrim, izskatāmi, ievērojot šā likuma 59.[2] panta noteikumus, kas bija spēkā līdz 2017. gada 31. decembrim.

(16.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

45. Līdz 2024. gada 31. janvārim profesionālās doktora studiju programmas mākslās īstenošanā var piedalīties arī profesori mākslas nozarē.

(01.02.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2018.)

46. Ministru kabinets līdz 2018. gada 30. novembrim izdod šā likuma 63.[4] panta otrajā daļā minētos Ministru kabineta noteikumus.

(01.02.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2018.)

47. Ministru kabinets līdz 2018. gada 30. novembrim izdara grozījumus Ministru kabineta 2013. gada 16. aprīļa noteikumos Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus" un 2017. gada 13. jūnija noteikumos Nr. 322 "Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju" atbilstoši grozījumiem šā likuma 3. un 59. pantā, kas stājas spēkā 2018. gada 1. aprīlī.

(01.02.2018. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2018.)

48. Studiju virzienus, kuri akreditējami 2019. gadā, akreditē saskaņā ar šādu studiju virzienu akreditācijas grafiku:

1) studiju virzienus "Psiholoģija", "Tiesību zinātne", "Ekonomika", "Informācijas un komunikācijas zinātnes" un "Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība" akreditē līdz 2021. gada 31. decembrim. Minēto studiju virzienu akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim;

2) studiju virzienus "Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības", "Enerģētika, elektrotehnika un elektrotehnoloģijas", "Ražošana un pārstrāde", "Arhitektūra un būvniecība", "Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība, veterinārmedicīna un pārtikas higiēna", "Veselības aprūpe" un "Sociālā labklājība" akreditē līdz 2022. gada 31. decembrim. Minēto studiju virzienu akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 31. decembrim;

3) studiju virzienus "Mākslas", "Reliģija un teoloģija", "Vēsture un filozofija", "Ģeogrāfijas un zemes zinātnes", "Dzīvās dabas zinātnes", "Ķīmija, ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija", "Fizika, materiālzinātne, matemātika un statistika" un "Informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne" akreditē līdz 2023. gada 31. decembrim. Minēto studiju virzienu akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2023. gada 31. decembrim;

4) studiju virzienus "Izglītība, pedagoģija un sports", "Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas", "Tulkošana", "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija", "Viesnīcu un restorānu serviss, tūrisma un atpūtas organizācija", "Transporta pakalpojumi", "Vides aizsardzība", "Iekšējā drošība un civilā aizsardzība" un "Militārā aizsardzība" akreditē līdz 2024. gada 31. decembrim. Minēto studiju virzienu akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.

(21.06.2018. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.04.2020. un 03.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2021.)

48.[1] Augstskolām un koledžām studiju virzienus, kuri akreditējami 2021. gadā, akreditē saskaņā ar šādu studiju virzienu akreditācijas grafiku:

1) sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Biznesa vadības koledža" studiju virzienu "Tiesību zinātne" akreditē līdz 2022. gada 22. februārim. Minētā studiju virziena akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 22. februārim;

2) Rīgas Aeronavigācijas institūtam studiju virzienu "Informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne" akreditē līdz 2022. gada 14. maijam. Minētā studiju virziena

akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 14. maijam;

3) Daugavpils Universitātei studiju virzienu "Vēsture un filozofija" akreditē līdz 2022. gada 14. maijam. Minētā studiju virziena akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 14. maijam;

4) Latvijas Universitātei studiju virzienu "Mākslas" akreditē līdz 2022. gada 2. jūnijam. Minētā studiju virziena akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 2. jūnijam;

5) Rīgas Stradiņa universitātei studiju virzienu "Psiholoģija" akreditē līdz 2022. gada 2. jūnijam. Minētā studiju virziena akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 2. jūnijam;

6) Liepājas Universitātei studiju virzienu "Vides aizsardzība" akreditē līdz 2022. gada 2. jūnijam. Minētā studiju virziena akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 2. jūnijam;

7) Liepājas Jūrniecības koledžai studiju virzienu "Transporta pakalpojumi" akreditē līdz 2022. gada 18. jūnijam. Minētā studiju virziena akreditācijas termiņš tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena akreditāciju vai lēmums par atteikumu akreditēt studiju virzienu, bet ne ilgāk kā līdz 2022. gada 18. jūnijam.

(22.10.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.06.2021. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2021.)

48.[2] Rīgas Stradiņa universitātes studiju virziena "Veselības aprūpe" akreditācijas termiņš — 2023. gada 8. maijs — tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par šā studiju virziena jaunu akreditāciju vai lēmums par atteikumu to akreditēt, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 7. maijam.

(24.03.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.04.2022.)

48.[3] Rīgas Tehniskā universitāte līdz 2023. gada 30. jūlijam nodrošina no Latvijas Jūras akadēmijas pārņemto studiju programmu izdalīšanu un iekļaušanu Rīgas Tehniskās universitātes studiju virzienā "Jūrniecība" un šā studiju virziena iesniegšanu novērtēšanai un akreditācijai, lai nodrošinātu speciālistu sagatavošanu transporta nozares jūrniecības apakšnozarē. Rīgas Tehniskā universitāte līdz lēmuma par studiju virziena "Jūrniecība" akreditāciju vai lēmuma par atteikumu to akreditēt pieņemšanai nodrošina no Latvijas Jūras akadēmijas pārņemto studiju programmu īstenošanu, kas ietvertas Rīgas Tehniskās universitātes studiju virzienā "Mehānika un metālapstrāde, siltumenerģētika, siltumtehnika un mašīnzinības" (akreditēts līdz 2028. gada 17. novembrim) un studiju virzienā "Transporta pakalpojumi" (akreditēts līdz 2024. gada 31. decembrim).

(02.02.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.02.2023.)

48.[4] Lēmumu par Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas īstenojamā studiju virziena "Veselības aprūpe" akreditāciju vai lēmumu par atteikumu to akreditēt pieņem ne vēlāk kā līdz 2023. gada 30. septembrim. Līdz minētā lēmuma spēkā stāšanās dienai Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas īstenojamais studiju virziens "Veselības aprūpe" tiek pielīdzināts akreditētam studiju virzienam, ja ir uzsākta studiju virziena akreditācijas procedūra līdz šā pārejas noteikumu punkta spēkā stāšanās dienai.

(02.02.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.02.2023.)

48.[5] Ventspils Augstskolas studiju virziena "Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne" akreditācijas termiņš — 2023. gada 24. aprīlis — tiek pagarināts līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par šā studiju virziena jaunu akreditāciju vai lēmums par atteikumu to akreditēt, bet ne ilgāk kā līdz 2023. gada 31. decembrim.

(02.02.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.02.2023.)

48.[6] Sociālās integrācijas valsts aģentūras studiju virziena "Informācijas tehnoloģijas, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne" akreditācijas termiņš — 2023. gada 31. decembris — tiek pagarināts līdz 2024. gada 30. jūnijam. Sociālās integrācijas valsts aģentūra par šim studiju virzienam atbilstošās studiju programmas "Lietišķo sistēmu programmatūra" sekmīgu apguvi studējošajiem izsniedz valsts atzītu izglītības dokumentu ne vēlāk kā līdz 2024. gada 30. jūnijam.

(06.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

48.[7] Sociālās integrācijas valsts aģentūras studiju virziena "Tulkošana" akreditācijas termiņš — 2026. gada 28. novembris — tiek pagarināts līdz 2027. gada 31. decembrim.

(12.03.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

49. Grozījumi šā likuma 56. panta trešajā daļā attiecībā uz studiju programmu īstenošanas valodu stājas spēkā 2019. gada 1. janvārī. Augstskolām un koledžām, kuru studiju programmu īstenošanas valoda neatbilst šā likuma 56. panta trešās daļas, kas bija spēkā līdz 2021. gada 30. aprīlim, nosacījumiem, ir tiesības turpināt uzsākto studiju programmu īstenošanu attiecīgajā valodā līdz 2025. gada 31. decembrim. Pēc 2019. gada 1. janvāra studējošo uzņemšana studiju programmās ar īstenošanas valodu, kas neatbilst šā likuma 56. panta trešās daļas nosacījumiem, nav atļauta. Pēc 2021. gada 1. maija studējošo uzņemšana studiju programmās ar īstenošanas valodu, kas neatbilst šā likuma 56. panta trešās un ceturtās daļas nosacījumiem, kas stājas spēkā 2021. gada 1. maijā, nav atļauta.

(21.06.2018. likuma redakcijā, ar grozījumiem, kas izdarīti Satversmes tiesas 11.06.2020. spriedumu un 08.04.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2021.)

50. Ministru kabinets līdz 2020. gada 30. martam izdod šā likuma 79. panta otrajā daļā un 82. panta pirmās daļas ceturtajā teikumā minētos noteikumus. Līdz Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2020. gada 30. martam piemēro Ministru kabineta 2001. gada 29. maija noteikumus Nr. 220 "Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu", Ministru kabineta 2001. gada 29. maija noteikumus Nr. 219 "Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts no valsts budžeta līdzekļiem" un Ministru kabineta 2001. gada 23. oktobra noteikumus Nr. 445 "Kārtība, kādā no valsts budžeta līdzekļiem tiek piešķirts un atmaksāts studējošo kredīts".

(14.11.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2020.)

51. Studiju un studējošo kredīta līgumi, kas noslēgti, pamatojoties uz šā likuma 79. un 82. panta noteikumiem redakcijā, kas bija spēkā līdz 2019. gada 31. decembrim, ir spēkā līdz attiecīgajā studiju vai studējošā kredīta līgumā noteiktā termiņa beigām.

(14.11.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2020.)

52. Līdz 2019. gada 31. decembrim noslēgto studiju un studējošo kredīta līgumu saistību pilnīgai izpildei (kredīta atmaksai vai dzēšanai) piemēro Ministru kabineta 2001. gada 29. maija noteikumus Nr. 220 "Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu", Ministru kabineta 2001. gada 29. maija noteikumus Nr. 219 "Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts no valsts budžeta līdzekļiem" un Ministru kabineta 2001. gada 23. oktobra noteikumus Nr. 445 "Kārtība, kādā no valsts budžeta līdzekļiem tiek piešķirts un atmaksāts studējošo kredīts".

(14.11.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2020.)

53. Augstskolas līdz 2021. gada 31. martam nosaka kārtību, kādā:

1) rektors izskata nozares profesoru padomes iesniegtos profesora vai asociētā profesora vēlēšanu rezultātus un novērtējumu un pieņem lēmumu par darba tiesisko attiecību nodibināšanu;

2) tiek turpinātas darba tiesiskās attiecības ar profesoru vai asociēto profesoru, nosakot secīga darba līguma termiņu un noslēgšanas kritērijus;

3) tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības ar profesoru vai asociēto profesoru, ja novērtējums ir neapmierinošs un profesora vai asociētā profesora zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija neatbilst Ministru kabineta prasībām.

(05.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

54. Ministru kabinets līdz 2020. gada 31. decembrim izdod šā likuma 34. panta piektajā daļā minētos noteikumus.

(05.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

55. Ja darba līgums ar profesoru vai asociēto profesoru noslēgts līdz 2020. gada 31. decembrim un tā termiņš beidzas laikā no 2021. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam, nozares profesoru padome, ievērojot šā likuma 34. pantā

noteikto, novērtē profesora vai asociētā profesora zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātus un līdz attiecīgā darba līguma termiņa beigām iesniedz rektoram novērtējumu.

(05.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

56. Grozījumi šā likuma 58. pantā, kas paredz valodu lietojumu, kārtojot profesionālās kvalifikācijas eksāmenus, kā arī izstrādājot un aizstāvot bakalaura, maģistra un doktora grāda iegūšanai nepieciešamos darbus un diplomdarbus, stājas spēkā vienlaikus ar grozījumiem Izglītības likuma 9. pantā par šā panta ceturtās un piektās daļas izslēgšanu.

(08.04.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2021.)

57. Šā likuma 56. panta ceturtās daļas 2. punktā noteikto prasību par studiju programmu novērtējumu "labi" vai "izcili" nepiemēro attiecībā uz šo pārejas noteikumu 48. punkta 1. un 2. apakšpunktā un 48.[1] punktā norādītajiem studiju virzieniem līdz to akreditācijai šajos punktos norādītajos termiņos, kā arī pēc minēto studiju virzienu akreditācijas — laika periodā, kas atbilst attiecīgajā akreditācijas lēmumā norādītajam termiņam. Augstskolas un koledžas pēc 2021. gada 1. maija turpina īstenot līdz 2021. gada 30. aprīlim akreditētajiem studiju virzieniem atbilstošās studiju programmas un licencētās studiju programmas Eiropas Savienības oficiālajās valodās, bet ne ilgāk kā līdz akreditācijas lēmumā norādītajam termiņam.

(08.04.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2021.)

58. Šo pārejas noteikumu 48. punkta 3. un 4. apakšpunktā norādītos studiju virzienus un licencētās studiju programmas Eiropas Savienības oficiālajās valodās augstskolas un koledžas pēc 2021. gada 1. maija turpina īstenot līdz akreditācijas lēmumā norādītajam termiņam.

(08.04.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2021.)

59. Ministru kabinets līdz 2021. gada 30. decembrim izdara grozījumus Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumos Nr. 793 "Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi", nosakot, ka augstskolām un koledžām ir tiesības iesniegt atkārtotam novērtējumam studiju programmu, kura saņēmusi novērtējumu "viduvēji", pirms Studiju kvalitātes komisijas lēmumā norādītā akreditācijas termiņa, ja tas ir sešus gadus ilgs.

(08.04.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2021.)

60. Šā likuma 52. panta 3.[1] daļā minēto sociālo stipendiju studējošajiem piešķir no 2021. gada 1. septembra.

(16.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2021.)

61. Augstskolas satversmes sapulce, kura ievēlēta līdz 2021. gada 15. augustam, ievēlē augstskolas senātu ne vēlāk kā līdz 2021. gada 30. septembrim, ievērojot šā likuma noteikumus, kas stājas spēkā 2021. gada 16. augustā. Līdz augstskolas padomes izveidei, bet ne vēlāk kā līdz 2022. gada 31. janvārim senāts turpina pildīt augstskolas satversmē paredzētās senāta funkcijas, ciktāl tās nav pretrunā ar šajā likumā noteikto, kā arī, ja nepieciešams, pilda augstskolas padomei šā likuma 14.[2] panta pirmās daļas 4. un 8. punktā noteiktos pienākumus.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 14.11.2021.)

62. Valsts dibinātas augstskolas padomi izveido ne vēlāk kā līdz 2022. gada 31. janvārim. Šā likuma 14.[1] panta ceturtās daļas 1. punktā, sestās daļas 1. punktā, septītās daļas 1. punktā un astotās daļas 1. punktā paredzētos valsts dibinātas augstskolas padomes locekļus izvirza jaunievēlētais senāts tā noteiktajā kārtībā. Senāts līdz 2021. gada 31. decembrim izstrādā valsts augstskolas padomes darbības uzsākšanas noteikumus, kas ir spēkā, kamēr padome pati nav apstiprinājusi tās darbības nolikumu.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 14.11.2021.)

63. Valsts dibināta augstskola ne vēlāk kā līdz 2022. gada 30. aprīlim ievēlē satversmes sapulci, ievērojot šā likuma noteikumus, kas stājas spēkā 2021. gada 16. augustā. Šā likuma 13. panta otrajā un trešajā daļā minētos personāla pārstāvības principus un balsošanas kārtību nosaka senāts. Jaunievēlētais senāts līdz 2022. gada 28. februārim izstrādā satversmes sapulces vēlēšanu komisijas nolikuma projektu un satversmes projektu. Līdz 2021. gada 15. augustam ievēlētas satversmes sapulces pilnvaras ir spēkā līdz jaunas satversmes sapulces ievēlēšanai atbilstoši šā likuma nosacījumiem, un tā darbojas atbilstoši šā likuma 14. panta noteikumiem, kas stājas spēkā 2021. gada 16. augustā.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 11.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 14.11.2021.)

64. Pēc 2021. gada 16. augusta, kad stājas spēkā šā likuma grozījumi, ikviena augstskola nodrošina savas satversmes atbilstību šā likuma noteikumiem un apstiprina to ne vēlāk kā līdz 2022. gada 31. maijam. Apstiprinātās valsts dibināto augstskolu satversmes, izņemot Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas satversmi, stājas spēkā 2022. gada 1. jūnijā. Aizsardzības ministrija iesniedz Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas satversmi apstiprināšanai Ministru kabinetā ne vēlāk kā līdz 2022. gada 31. martam.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

65. Tās valsts augstskolu satversmes, kas bija spēkā 2021. gada 15. augustā, paliek spēkā līdz 2022. gada 31. maijam, bet Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas satversme — līdz jaunās satversmes apstiprināšanai Ministru kabinetā, un tās ir spēkā tiktāl, ciktāl nav pretrunā ar šā likuma noteikumiem.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

66. Privātpersonu dibinātās augstskolas nodrošina savu satversmju atbilstību šā likuma noteikumiem ne vēlāk kā līdz 2022. gada 31. maijam un iesniedz tās informācijai Izglītības un zinātnes ministrijā.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

67. Ar 2022. gada 1. jūniju spēku zaudē šādi likumi:

1) likums "Par Latvijas Mākslas akadēmijas Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2003, 15. nr.);

2) likums "Par Daugavpils Universitātes Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2001, 21. nr.);

3) likums "Par Banku augstskolas Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2007, 10. nr.);

4) likums "Par Latvijas Jūras akadēmijas Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2007, 23. nr.);

5) likums "Par Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2007, 12. nr.);

6) likums "Par Latvijas Universitātes Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 6. nr.);

7) likums "Par Liepājas Universitātes Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2008, 15. nr.);

8) likums "Par Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas Satversmi" (Latvijas Vēstnesis, 2015, 248. nr.);

9) likums "Par Rīgas Tehniskās universitātes Satversmi" (Latvijas Vēstnesis, 2014, 220. nr.);

10) likums "Par Ventspils Augstskolas Satversmes apstiprināšanu" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2008, 3. nr.);

11) likums "Par Vidzemes Augstskolas Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2008, 3. nr.);

12) likums "Par Latvijas Lauksaimniecības universitātes Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 6. nr.);

13) likums "Par Rīgas Stradiņa universitātes Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2002, 14. nr.);

14) likums "Par Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijas Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2006, 24. nr.);

15) likums "Par Latvijas Kultūras akadēmijas Satversmi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2005, 8. nr.).

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

68. Laikā no 2021. gada 16. augusta līdz 2022. gada 31. maijam valsts augstskolās nerīko rektora vēlēšanas. Ja šajā laikā valsts augstskolas rektora pilnvaru termiņš beidzas, viņš saglabā rektora amatu uz laiku līdz jauna rektora ievēlēšanai un pilda rektora pienākumus atbilstoši šā likuma 17.[1] panta noteikumiem, kas stājas spēkā 2021. gada 16. augustā.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

69. Persona, kuru laikā līdz 2021. gada 15. augustam Ministru kabinets apstiprinājis augstskolas rektora amatā uz pirmo pilnvaru termiņu, ir tiesīga kandidēt uz otro rektora pilnvaru termiņu šajā augstskolā atbilstoši šā likuma 17. panta sestajā daļā noteiktajam.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

70. Persona, kuru laikā līdz 2021. gada 15. augustam Ministru kabinets apstiprinājis augstskolas rektora amatā uz otro pilnvaru termiņu, nav tiesīga pretendēt uz trešo rektora pilnvaru termiņu šajā augstskolā atbilstoši šā likuma 17. panta sestajā daļā noteiktajam.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

71. Tādas augstskolas dibinātājs, kura reģistrēta Izglītības iestāžu reģistrā līdz 2021. gada 15. augustam, līdz 2021. gada 31. augustam nosaka attiecīgās augstskolas tipu, ņemot vērā šā likuma 3.[1], 3.[2], 3.[3] vai 3.[4] panta noteikumus.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

72. Akadēmiskās informācijas centrs līdz 2024. gada 31. decembrim izvērtē Izglītības iestāžu reģistrā līdz 2021. gada 15. augustam reģistrēto augstskolu atbilstību dibinātāja noteiktajam augstskolas tipam, izņemot valsts dibinātas augstskolas, attiecībā uz kurām Ministru kabinets ir pieņēmis lēmumu par reorganizāciju saskaņā ar Augstskolu likuma 11. panta trešās daļas 2. punktu. Ja Studiju kvalitātes komisija pieņem lēmumu par augstskolas atbilstību noteiktam tipam, tad Akadēmiskās informācijas centrs izdara attiecīgu ierakstu Augstskolu reģistrā. Ja Studiju kvalitātes komisija konstatē, ka augstskola neatbilst dibinātāja noteiktajam tipam, tā izsaka priekšlikumu dibinātājam noteikt citu augstskolas tipu. Ja augstskolas dibinātājs līdz 2025. gada 31. decembrim nav pieņēmis lēmumu par augstskolas tipa maiņu atbilstoši Studiju kvalitātes komisijas norādītajam, augstskola zaudē tiesības izsniegt valstiski atzītu diplomu. Ja augstskola līdz 2024. gada 31. decembrim nav iesniegusi Akadēmiskās informācijas centram pieteikumu ar lūgumu izvērtēt tās atbilstību noteiktam augstskolu tipam, tā zaudē tiesības izsniegt valstiski atzītu diplomu.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

72.[1] Šā likuma 9. panta pirmās daļas otrais teikums par Studiju kvalitātes komisijas kompetenci stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī.

(15.09.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

72.[2] Grozījumi šā likuma 70. pantā par 9. punkta izslēgšanu stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī.

(15.09.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

73. Augstskolas dibinātājs līdz 2022. gada 30. aprīlim nosaka sākotnēju augstskolas stratēģisko specializāciju.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

74. Ministru kabinets līdz 2022. gada 31. decembrim izstrādā un iesniedz Saeimai likumprojektu par grozījumiem šajā likumā, nosakot, ka no 2024. gada tiek ieviesta cikliska augstskolu akreditācija, kas pakāpeniski aizstāj līdzšinējo augstskolas akreditāciju un studiju virziena akreditāciju.

(08.06.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

75. Ministru kabinets līdz 2021. gada 31. decembrim izstrādā un iesniedz Saeimai grozījumus Zinātniskās darbības likumā, kuri nosaka kritērijus Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas reģistrēšanai zinātnisko institūciju reģistrā un zinātniskās institūcijas statusa iegūšanai, iepriekš izvērtējot nepieciešamību noteikt Latvijas Nacionālajai aizsardzības akadēmijai zinātniskās darbības regulējumu un ņemot vērā tās militāro specifiku.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

76. Ministru kabinets līdz 2021. gada 31. augustam izstrādā un iesniedz Saeimai nepieciešamos grozījumus šajā likumā, Izglītības likumā un Profesionālās izglītības likumā, kuri nosaka koledžu institucionālās darbības regulējumu profesionālās izglītības sistēmā.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

77. Ministru kabinets līdz 2021. gada 31. decembrim izstrādā un iesniedz Saeimai zinātnes universitāšu likuma projektu, kas citstarp paredz papildu finansēšanas nosacījumus, lai sekmētu zinātnes universitāšu iekļaušanos pasaules reitingu 500 vadošajās pozīcijās.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

78. Ministru kabinets līdz 2021. gada 31. decembrim izstrādā un iesniedz Saeimai augstākās izglītības un zinātniskās darbības likuma projektu.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

79. Ministru kabinets līdz 2021. gada 31. augustam izstrādā un iesniedz Saeimai nepieciešamos grozījumus attiecīgajos likumos, kuri paredz jaunu Augstākās izglītības padomes institucionālās darbības regulējumu augstākās izglītības sistēmā, nodrošinot to, ka Augstākās izglītības padome ir neatkarīga nacionāla ekspertu institūcija, kuras locekļus ieceļ Saeima un kura veido augstākās izglītības attīstības stratēģiju un izvērtē tās īstenošanu.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

80. Izglītības un zinātnes ministrija izstrādā informatīvo ziņojumu par valsts augstskolu institucionālās attīstības un konsolidācijas plānu un līdz 2022. gada 31. martam iesniedz to izskatīšanai Ministru kabinetā.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

81. Izglītības un zinātnes ministrija izstrādā un līdz 2021. gada 31. decembrim iesniedz izskatīšanai Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par augstākās izglītības finansēšanas modeļa pilnveidi, ievērojot augstskolu stratēģisko specializāciju.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

82. Izglītības un zinātnes ministrija līdz 2021. gada 31. augustam sagatavo un iesniedz izskatīšanai Ministru kabinetā priekšlikumu par finansējumu augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa ieviešanai un attīstības stratēģiju izstrādei Eiropas Savienības 2014.—2020. gada plānošanas perioda Sociālā fonda finansējuma ietvaros.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

83. *(Izslēgts ar 15.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 11.10.2022.)*

84. Ministru kabinets līdz 2021. gada 31. decembrim izdod šā likuma 80.[1] pantā minētos noteikumus.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

85. Šā likuma 3.[3] panta trešās daļas 5. punkts un 3.[4] panta trešās daļas 5. punkts, kas nosaka, ka lietišķo zinātņu universitāte un lietišķo zinātņu augstskola savu mērķu sasniegšanai ir reģistrēta zinātnisko institūciju reģistrā un piedalās zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā, attiecībā uz Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju stājas spēkā vienlaikus ar attiecīgiem grozījumiem Zinātniskās darbības likumā, kuri nosaka kritērijus Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas reģistrēšanai zinātnisko institūciju reģistrā un zinātniskās institūcijas statusa iegūšanai.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

86. Ministru kabinets līdz 2021. gada 31. augustam izdod šā likuma 14.[1] panta devītajā daļā minētos noteikumus.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

87. Grozījumi šā likuma 9. panta otrās daļas 1. punktā par tā papildināšanu ar vārdiem "un Augstskolu reģistrā ierakstīts augstskolas tips" stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī.

(08.06.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.08.2021.)

88. Ministru kabinets līdz 2022. gada 30. jūnijam izdara grozījumus Ministru kabineta 2019. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 276 "Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi" atbilstoši grozījumiem šā likuma 46.[1] pantā un 46.[2] pantam.

(24.03.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.04.2022.)

89. Ņemot vērā, ka ir uzsākts Latvijas Jūras akadēmijas reorganizācijas process, lai Latvijas Jūras akadēmiju pievienotu Rīgas Tehniskajai universitātei un tā turpmāk pastāvētu Rīgas Tehniskās universitātes struktūrvienības statusā, Latvijas Jūras akadēmijas Senāts, kas ievēlēts atbilstoši šā likuma noteikumiem, kuri stājās spēkā 2021. gada 16. augustā, pilda šā likuma 14.[2] pantā minētos augstskolas padomes pienākumus, ciktāl tas nav pretrunā ar šā likuma noteikumiem, ne ilgāk kā līdz 2022. gada 31. oktobrim, tai skaitā apstiprina augstskolas Satversmi ne vēlāk kā līdz 2022. gada 15. jūnijam.

(08.06.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.06.2022.)

90. Ministru kabinets sešu mēnešu laikā pēc tam, kad stājas spēkā grozījumi šā likuma 55.[1] pantā par kopīgo studiju programmu izveidošanu un īstenošanu, ievērojot Eiropas augstākās izglītības telpai kopīgos principus, izdod tajā minētos noteikumus.

(14.07.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.08.2022.)

91. Ministru kabinets sešu mēnešu laikā pēc tam, kad stājas spēkā grozījumi šā likuma 85. pantā par tā izteikšanu jaunā redakcijā, izdod tajā minētos noteikumus.

(14.07.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.08.2022.)

92. Grozījums šā likuma 8. panta astotajā daļā par vārdu "Augstskolu reģistrā" aizstāšanu ar vārdiem "Izglītības iestāžu reģistrā", grozījumi 8.[1] panta nosaukumā un pirmajā daļā par to izteikšanu jaunā redakcijā, grozījums šā likuma 8.[4] panta sestajā daļā par vārdu "Augstskolu reģistra" aizstāšanu ar vārdiem "Izglītības iestāžu reģistra" un grozījumi 59.[1] panta pirmajā daļā par tās pirmā teikuma izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.

(15.09.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

93. Augstskola atbilstoši grozījumiem šā likuma 1. panta 8. punktā par termina "kredītpunkts" izteikšanu jaunā redakcijā nodrošina pāreju uz šā likuma 1. panta 9. un 10. punktā un 57. panta otrajā, trešajā, ceturtajā un piektajā daļā noteikto kredītpunktu apjomu līdz 2024. gada 31. decembrim.

(15.09.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

94. Grozījumi šā likuma 1. panta 3. punktā par tā izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī.

(15.09.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

95. Ministru kabinets sešu mēnešu laikā pēc tam, kad stājas spēkā grozījumi šā likuma 27. pantā par tā papildināšanu ar sesto daļu attiecībā uz kompetences atzīšanu akadēmiskā personāla amata pretendentam, kuram nav doktora grāda, izdod šajā daļā minētos noteikumus.

(15.09.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.10.2022.)

96. Pēc šā likuma 59. panta pirmajā daļā izdarīto grozījumu par studijās iegūstamajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām pēc attiecīga cikla augstākās izglītības programmas apguves spēkā stāšanās grādi un profesionālās kvalifikācijas, kas iegūtas studijās pēc tiesiskā regulējuma, kurš stājās spēkā 2000. gada 26. decembrī,

ir pielīdzināmi šādiem šā likuma 59. panta pirmajā daļā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām:

1) akadēmiskais bakalaura grāds atbilst pirmā cikla augstākajā izglītībā iegūtam bakalaura grādam;

2) akadēmiskais maģistra grāds atbilst otrā cikla augstākajā izglītībā iegūtam maģistra grādam;

3) zinātniskais doktora grāds atbilst trešā cikla augstākajā izglītībā iegūtam zinātnes doktora grādam;

4) pirmā līmeņa profesionālā augstākā izglītība un ceturtā līmeņa profesionālā kvalifikācija atbilst īsā cikla profesionālajai augstākajai izglītībai un piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai;

5) otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība:

a) piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija atbilst pirmā cikla augstākajā izglītībā iegūtai sestā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai vai otrā cikla augstākajā izglītībā iegūtai septītā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai atbilstoši studiju programmas kodam pēc Latvijas izglītības klasifikācijas otrā klasifikācijas līmeņa,

b) profesionālais bakalaura grāds un piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija atbilst pirmā cikla augstākajā izglītībā iegūtam bakalaura grādam un sestā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai,

c) profesionālais maģistra grāds vai profesionālais maģistra grāds un piektā līmeņa profesionālā kvalifikācija atbilst otrā cikla augstākajā izglītībā iegūtam maģistra grādam vai otrā cikla augstākajā izglītībā iegūtam maģistra grādam un septītā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai;

6) profesionālais doktora grāds mākslās atbilst trešā cikla augstākajā izglītībā iegūtam profesionālā doktora grādam mākslās.

(15.09.2022. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.02.2023. un 14.03.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

97. Rīgas Tehniskās universitātes sastāvā esošā Latvijas Jūras akadēmijas Jūrskola darbojas profesionālās vidusskolas statusā līdz 2025. gada 31. decembrim un īsteno profesionālās vidējās izglītības programmas "Jūras transports" ar iegūstamo profesionālo kvalifikāciju "Sardzes stūrmanis uz kuģiem, mazākiem par 3000 BT", "Kuģa vadītājs uz kuģiem līdz 500 BT piekrastes kuģošanā" vai "Mehāniķis uz kuģiem ar galveno dzinēja jaudu, mazāku par 750 kW" un "Kuģu mehānika" ar iegūstamo profesionālo kvalifikāciju "Sardzes mehāniķis uz kuģiem ar galveno dzinēju jaudu, mazāku par 3000 kW", kas atbilst Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajai izglītības tematiskajai jomai "Inženierzinātnes un tehnoloģijas". Rīgas Tehniskā universitāte, pamatojoties uz profesionālo izglītību regulējošiem normatīvajiem aktiem, līdz 2025. gada 31. decembrim pieņem lēmumu par Latvijas Jūras akadēmijas Jūrskolas turpmāko profesionālās izglītības iestādes statusu un veic normatīvajos aktos noteiktas darbības, lai ar 2026. gada 1. janvāri nodrošinātu profesionālās vidējās izglītības programmu īstenošanu Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajā izglītības tematiskajā jomā "Inženierzinātnes un tehnoloģijas" pēc transporta nozares pieprasījuma, sagatavojot speciālistus jūrniecības apakšnozarē.

(02.02.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.02.2023.)

98. Pagarināt Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas rektora pilnvaru termiņu uz laiku līdz Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas reorganizācijas pabeigšanai, bet ne ilgāk kā līdz 2025. gada 31. martam.

(02.02.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.02.2023.)

99. No 2024. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim kā izmēģinājumprojekts tiek ieviests augstskolu institucionālās finansēšanas modelis — valsts finanšu līdzekļu dotācijas piešķiršana augstskolai tās pamatdarbības nodrošināšanai. Izmēģinājumprojekts tiek īstenots valsts augstskolās, kuras izteikušas piekrišanu un attiecībā uz kurām Ministru kabinets pieņēmis lēmumu par izmēģinājumprojekta īstenošanu.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

100. Izglītības un zinātnes ministrija šo pārejas noteikumu 99. punktā minētā izmēģinājumprojekta īstenošanai slēdz līgumu ar valsts augstskolu par noteikta speciālistu skaita sagatavošanu un citiem sasniedzamiem rādītājiem un piešķir tam attiecīgu valsts finansējumu šādās finansējuma komponentēs — studiju finansējums noteikta speciālistu skaita sagatavošanai, mērķa finansējums līgumā paredzēto uzdevumu īstenošanai un snieguma finansējums par rezultātiem pētniecībā balstītas augstākās izglītības nodrošināšanā un speciālistu sagatavošanā. Ja valsts augstskola ir citas ministrijas padotībā, minēto līgumu slēdz starp Izglītības un zinātnes ministriju, valsts

augstskolu un attiecīgo nozares ministriju.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

101. Pirms šo pārejas noteikumu 100. punktā minētā līguma noslēgšanas valsts augstskolas padome pēc rektora priekšlikuma un senāta un augstskolas studējošo pašpārvaldes atzinumiem nosaka studiju vietu skaitu, principus, pēc kādiem studiju vietas tiek finansētas no augstskolas budžeta, privātpersonu un piešķirtiem valsts budžeta līdzekļiem, kā arī studiju maksas nosacījumus.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

102. Šo pārejas noteikumu 99., 100. un 101. punkta nosacījumi netiek attiecināti uz tiem studējošajiem valsts augstskolās, kuri imatrikulēti valsts finansētajās studiju vietās pirms līguma par izmēģinājumprojekta īstenošanu spēkā stāšanās.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

103. Šā likuma 51., 52. un 78. pantu attiecībā uz valsts augstskolu, ar kuru noslēgts līgums par izmēģinājumprojekta īstenošanu, līguma spēkā esības periodā piemēro tiktāl, ciktāl tas nav pretrunā ar šo pārejas noteikumu 99., 100. un 101. punktu.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

104. Ministru kabinets līdz 2025. gada 30. jūnijam iesniedz Saeimai informatīvo ziņojumu par augstskolu institucionālās finansēšanas modeļa izmēģinājumprojekta rezultātiem un turpmāko institucionālā finansēšanas modeļa īstenošanu.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

105. Šā likuma $25.^2$ panta piektajā daļā ietvertais noteikums par to, ka vērtējamai vienībai, kas saturiski saistīta ar doktora studiju programmu, iepriekšējā zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā nepieciešams saņemt vismaz trīs balles no piecām, stājas spēkā 2026. gada 1. janvārī.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

106. Grozījumi par šā likuma 46. panta otrās daļas papildināšanu ar jaunu ceturto teikumu, grozījums par šā likuma papildināšanu ar $47.^1$ pantu, grozījums par 52. panta trešās daļas izteikšanu jaunā redakcijā, grozījums par 78. panta pirmās daļas papildināšanu ar $1.^2$ punktu un grozījums par 78. panta papildināšanu ar $1.^1$ daļu stājas spēkā 2024. gada 1. augustā.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

107. Ministru kabinets līdz 2024. gada 31. jūlijam:

1) izdara grozījumus Ministru kabineta 2007. gada 23. janvāra noteikumos Nr. 70 "Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi" atbilstoši šā likuma 46. panta otrajai daļai;

2) nosaka šā likuma $47.^1$ panta otrajā daļā minētās prasības un atlīdzības aprēķināšanas kārtību;

3) nosaka šā likuma 52. panta trešajā daļā minēto stipendiju piešķiršanas kārtību un kritērijus;

4) nosaka šā likuma 78. panta pirmās daļas $1.^2$ punktā minēto valsts budžeta finansējuma doktorantu atlīdzībai saņemšanas kārtību;

5) nosaka šā likuma 78. panta $1.^1$ daļā minēto doktorantūras finansēšanas kārtību un finansējuma piešķiršanas un aprēķināšanas kārtību.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

108. Grozījums par šā likuma $55.^2$ panta astotās daļas papildināšanu ar 11. punktu, grozījumi par šā likuma papildināšanu ar $58.^1$ pantu, izņemot tā sesto daļu (par Latvijas zinātnes doktora grāda nosaukumu), $58.^2$ pantu,

58.[3] pantu, izņemot tā septīto daļu (par Latvijas profesionālā doktora grāda mākslās nosaukumu), 58.[4] pantu, grozījums par šā likuma 59. panta trešās daļas izslēgšanu, grozījums par šā likuma 63. panta izslēgšanu un grozījums par šā likuma 63.[4] panta izslēgšanu stājas spēkā 2027. gada 1. janvārī.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2027.)

109. Grozījumi par šā likuma 55.[2] panta piektās daļas izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2025. gada 1. janvārī.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

110. Grozījumi par šā likuma 55.[2] panta divpadsmitās daļas papildināšanu ar vārdiem "studiju programmu licencēšanas prasības, tostarp to novērtēšanas prasības" stājas spēkā 2024. gada 1. novembrī.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

111. Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim izdod šā likuma 57. panta septītajā daļā izdarītajiem grozījumiem atbilstošus noteikumus par valsts augstākās izglītības standartu.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

112. Ministru kabinets līdz 2025. gada 31. jūlijam nosaka:

1) šā likuma 58.[1] panta trešajā daļā minētās pamatprasības akadēmiskās doktora studiju programmas īstenošanā iesaistīto promocijas darba vadītāju zinātniskajai un pedagoģiskajai kvalifikācijai;

2) šā likuma 58.[2] panta sestajā daļā minētās pamatprasības promocijas padomes locekļu kvalifikācijai un promocijas padomes izveidei;

3) šā likuma 58.[3] panta ceturtajā daļā minētās pamatprasības profesionālo doktora studiju programmu mākslās īstenošanā iesaistīto doktora teorētiskā pētījuma un mākslinieciskās jaunrades darba vadītāju zinātniskajai un pedagoģiskajai kvalifikācijai;

4) šā likuma 58.[4] panta ceturtajā daļā minētās pamatprasības valsts pārbaudījumu komisijas locekļu kvalifikācijai un valsts pārbaudījumu komisijas izveidei.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

113. Studējošiem, kuri no 2024. gada 1. septembra uzsāk studijas doktora studiju programmā, tās tiek organizētas un doktora grādu piešķir saskaņā ar Augstskolu likumu. Studējošiem, kuri līdz 2024. gada 31. augustam uzsākuši studijas doktora studiju programmā, un doktora grāda pretendentiem, kuri sekmīgi apguvuši akreditētas doktora studiju programmas akadēmisko daļu vai kuri akadēmisko darbību veikuši ārpus doktora studiju programmas un sekmīgi nokārtojuši eksāmenus izraudzītajā zinātnes nozarē, doktora grādu piešķir līdz 2026. gada 31. decembrim saskaņā ar Augstskolu likumu un Zinātniskās darbības likumu, bet, sākot ar 2027. gada 1. janvāri, — saskaņā ar Augstskolu likumu.

(14.03.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.05.2024.)

114. Līdz 2024. gada 31. decembrim akreditētajos studiju virzienos iekļauto valsts valodā īstenojamo studiju programmu vai licencēto studiju programmu svešvalodā īstenojamās daļas, kas nepārsniedz vienu piekto daļu no studiju programmas kredītpunktu apjoma, augstskolas un koledžas var turpināt īstenot līdz lēmumā par studiju virzienu akreditāciju noteiktajam termiņam. Līdz 2024. gada 31. decembrim akreditētajos studiju virzienos iekļautās svešvalodā īstenojamās studiju programmas vai licencētās studiju programmas augstskolas un koledžas turpina īstenot līdz lēmumā par studiju virzienu akreditāciju noteiktajam termiņam, bet ne ilgāk kā līdz 2026. gada 30. jūnijam.

(13.06.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 22.06.2024.)

115. Ārzemniekam, kurš līdz dienai, kad stājas spēkā šā likuma 27. panta septītā daļa, ir ievēlēts akadēmiskā personāla amatā un kura valsts valodas prasme neatbilst normatīvajos aktos noteiktajam apjomam, šajā daļā minētais apliecinājums par valsts valodas prasmi nepieciešams no 2031. gada 1. janvāra.

(24.10.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2024.)

116. Ministru kabinets divu mēnešu laikā pēc tam, kad stājas spēkā grozījumi šā likuma 27. pantā par tā papildināšanu ar septīto daļu, izdod šajā daļā minētos noteikumus.

(24.10.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2024.)

117. Ja Ministru kabinets ir pieņēmis lēmumu par valsts augstskolas reorganizāciju, nododot to citai augstskolai, tad studiju virzienu, ko paredzēts pārņemt, akreditācijas termiņš, kas beidzas ne agrāk kā vienu gadu pirms vai ne vēlāk kā vienu gadu pēc augstskolas reorganizācijas, vai jau pārņemto studiju virzienu akreditācijas termiņš, kas beidzas ne vēlāk kā vienu gadu pēc augstskolas reorganizācijas, tiek pagarināts līdz dienai, kad tiek pieņemts lēmums par studiju virziena jaunu akreditāciju vai lēmums par atteikumu to akreditēt, bet ne ilgāk kā līdz 2026. gada 31. martam.

(24.10.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.11.2024.)

118. Grozījumi par šā likuma 46. panta trešās un piektās daļas izteikšanu jaunā redakcijā, kā arī šā panta papildināšanu ar $6.^1$ un $6.^2$ daļu ir piemērojami uzņemšanai studiju programmās, sākot ar 2026./2027. akadēmisko gadu.

(20.03.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.04.2025.)

119. Šā likuma 46. panta sestā daļa zaudē spēku 2026. gada 1. janvārī.

(20.03.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 18.04.2025.)

120. Grozījumi šā likuma $14.^1$ panta ceturtās daļas ievaddaļā, 1. un 3. punktā, sestās daļas ievaddaļā, 1. un 3. punktā, septītās daļas ievaddaļā, 1. un 3. punktā un astotās daļas ievaddaļā, 1. un 3. punktā par zinātnes universitātes padomes, mākslu un kultūras universitātes padomes, lietišķo zinātņu universitātes padomes un lietišķo zinātņu augstskolas padomes locekļu skaita samazināšanu stājas spēkā 2026. gada 1. jūlijā. Līdz tam izvirzītie padomes locekļi (tostarp Valsts prezidenta izvirzītie padomes locekļi) turpina pildīt amata pienākumus līdz 2026. gada 30. jūnijam. Ja padomes loceklis zaudē amatu, izvirzītājs nosaka padomes locekļa vietas izpildītāju uz laiku līdz 2026. gada 30. jūnijam.

(11.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.01.2026.)

121. Grozījumi šā likuma $14.^1$ panta sešpadsmitajā daļā par tās izteikšanu jaunā redakcijā un $16.^1$ daļā par vārdu "ievērojot šā panta sešpadsmitās daļas prasības" izslēgšanu stājas spēkā 2026. gada 1. jūlijā.

(11.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.01.2026.)

122. Ministru kabinets līdz 2027. gada 1. aprīlim iesniedz Saeimai informatīvo ziņojumu par akadēmisko ētiku un godīgumu augstākajā izglītībā un zinātnē, ietverot priekšlikumus akadēmiskās ētikas un godīguma institucionālai uzraudzībai nacionālā līmenī.

(18.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.01.2026.)

123. Grozījumi šā likuma 1. panta $1.^1$ punktā, šā likuma 1. panta $6.^1$ punkts, grozījumi šā likuma 1. panta 16. un 17. punktā, $3.^1$ panta trešās daļas 2. punkta ievaddaļā, $3.^2$ panta pirmajā daļā (par vārdu "studiju virzienā" aizstāšanu ar vārdiem "izglītības tematiskajā grupā") un otrās daļas 3. punktā, $3.^3$ panta pirmajā daļā (par vārdu "studiju virzienā" aizstāšanu ar vārdiem "izglītības tematiskajā grupā") un trešās daļas 1. punktā, $3.^4$ panta pirmajā daļā (par vārdu "studiju virzienā" aizstāšanu ar vārdiem "izglītības tematiskajā grupā") un trešās daļas 1. punktā, $8.^2$ panta pirmās daļas 8. punktā, šā likuma $8.^7$ pants, grozījumi šā likuma 9. pantā, $14.^2$ panta trešajā daļā, $15.^1$ panta 3. punkta "a" apakšpunktā, $25.^3$ panta 6. punktā, 55. panta pirmās daļas $1.^1$ punktā un ceturtajā daļā, $55.^1$ panta ceturtās daļas pirmajā teikumā un sestajā daļā, $55.^2$ panta septītajā daļā, astotās daļas 2., 4., 7., 8., 9. un 10. punktā, šā likuma $55.^2$ panta $8.^1$ daļa, grozījumi šā likuma $55.^3$ pantā un 64. panta otrās daļas 4. punktā stājas spēkā 2028. gada 1. janvārī.

(12.03.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2026. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2028.)

124. Tie augstskolu un koledžu studiju virzienu akreditācijas termiņi, kuri beidzas pēc 2026. gada 30. aprīļa, bet

pirms 2028. gada 1. janvāra, tiek pagarināti līdz 2027. gada 31. decembrim, ja attiecīgie studiju virzieni ir akreditēti uz sešiem gadiem.

(12.03.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

125. No 2028. gada 1. janvāra augstskolas un koledžas, kuras akreditētas uz nenoteiktu laiku, ir tiesīgas izsniegt valsts atzītus izglītības dokumentus līdz dienai, kad tiek pieņemts lēmums par augstskolas vai koledžas akreditāciju uz noteiktu laiku vai lēmums par atteikumu to akreditēt, bet ne ilgāk kā līdz 2032. gada 30. jūnijam. Šajā laika periodā augstskolas un koledžas ir tiesīgas izsniegt valsts atzītus diplomus par tādas studiju programmas apguvi, kura atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

1) studiju programma atbilst studiju virzienam, kurš 2027. gada 31. decembrī ir bijis akreditēts;

2) studiju programma ir licencēta pēc 2027. gada 31. decembra.

(12.03.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

126. To augstskolu un koledžu akreditācijai, kuras līdz 2027. gada 31. decembrim ir noslēgušas līgumu ar Akadēmiskās informācijas centru par iesaisti izmēģinājuma akreditācijas īstenošanā, piemēro šā likuma 8.^{7} panta un 9. panta noteikumus redakcijā, kas stājas spēkā 2028. gada 1. janvārī. Ministru kabinets līdz 2026. gada 31. maijam nosaka prasības un kārtību augstskolas izmēģinājuma akreditācijai, tai skaitā atbilstības novērtēšanai, kvalitātes novērtēšanai un lēmuma par augstskolas akreditāciju pieņemšanai.

(12.03.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

127. Augstskolas izveido savu iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu atbilstoši šā likuma 5. panta 2.^{1} daļā noteiktajām prasībām līdz 2027. gada 31. decembrim.

(12.03.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

128. Ministru kabinets līdz 2028. gada 31. martam iesniedz Saeimai konceptuālo ziņojumu par zinātnisko institūciju darbības starptautiskā novērtējuma iekļaušanu augstskolu akreditācijas procesā.

(12.03.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.03.2026.)

129. Studējošie, kuri līdz 2026. gada 30. decembrim imatrikulēti studiju vietās, kas finansētas no valsts budžeta līdzekļiem, ir tiesīgi turpināt studijas studiju vietās, kas pilnībā finansētas no augstskolas līdzekļiem, un piemērojami tie studiju līgumu noteikumi, kas ir spēkā 2026. gada 30. decembrī.

(14.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

130. Šā likuma pārejas noteikumu 129. punktu piemēro arī attiecībā uz tiem valsts dibinātajās augstskolās studējošajiem, kas pēc šā likuma pārejas noteikumu 100. punktā minētā līguma par izmēģinājumprojekta īstenošanu spēkā stāšanās imatrikulēti tādās studiju vietās, kas pilnībā finansētas no augstskolas līdzekļiem.

(14.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

131. Grozījumi šā likuma 46. panta otrajā daļā, 47. panta otrajā daļā, 47.^{1} pantā, 52. panta pirmajā, otrajā, trešajā un ceturtajā daļā, 54. panta otrajā daļā un 78. pantā stājas spēkā 2026. gada 31. decembrī.

(14.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2026. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 31.12.2026.)

132. Grozījumu šā likuma 51. pantā par tā izteikšanu jaunā redakcijā piemēro attiecībā uz to sagatavojamo speciālistu un studiju vietu skaitu, kas tiks noteikts no 2026. gada 31. decembra.

(14.05.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2026.)

133. Grozījumu šā likuma 26. pantā par septītās daļas izteikšanu jaunā redakcijā piemēro attiecībā uz nodarbinātību vienā akadēmiskā personāla amatā vienā augstskolā un nodarbinātību vienlaikus vairākās augstskolās no 2029. gada 1. janvāra.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

134. Grozījumi šā likuma 27. pantā par piektās daļas izteikšanu jaunā redakcijā un panta papildināšanu ar 5.[1] daļu stājas spēkā 2026. gada 1. decembrī. Darba līgums, kas noslēgts ar akadēmisko personālu vai akadēmisko viespersonālu līdz 2026. gada 30. novembrim, ir spēkā līdz attiecīgā darba līguma termiņa beigām vai līdz darba līguma uzteikumam. Šā likuma 27. panta piektās daļas noteikumus (redakcijā, kas stājas spēkā 2026. gada 1. decembrī) attiecībā uz to, cik reižu pēc kārtas var noslēgt darba līgumu uz noteiktu laiku, piemēro, sākot ar tiem darba līgumiem, kas noslēgti no 2026. gada 1. decembra.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.12.2026.)

135. Darba līgumiem, kas no 2026. gada 1. augusta ir noslēgti ar tenūrgaitas amatā un akadēmiskā personāla amatā jomas praktiķiem nodarbinātajiem, piemēro šā likuma 27. panta piekto un 5.[1] daļu redakcijā, kas stājas spēkā 2026. gada 1. decembrī.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

136. Līdz 2028. gada 31. decembrim par darba snieguma novērtēšanu docentiem ar tenūrgaitas statusu šā likuma 27.[2] panta izpratnē ir uzskatāma zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšana. Pirmo darba snieguma novērtēšanu pētniekam un vadošajam pētniekam tenūras ietvaros veic ne agrāk kā 2029. gada 1. janvārī.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

137. Augstskola vai koledža var nodarbināt personu izcilības profesora amatā vai kā vecāko vieslektoru vai viesasistentu studiju darbā no 2026. gada 1. decembra.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

138. Grozījums šā likuma 32. pantā par trešās daļas izslēgšanu un grozījumi 36. panta pirmajā daļā, 37. un 38. pantā par to izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2026. gada 1. decembrī. Līdz 2026. gada 30. novembrim, piemērojot šā likuma 32. panta trešo daļu, 36. panta pirmo daļu, 37. panta pirmo daļu un 38. panta pirmo daļu (redakcijā, kas ir spēkā līdz 2026. gada 30. novembrim), docentu, lektoru, asistentu, pētnieku un vadošo pētnieku var izraudzīties arī atlases procedūrā.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.12.2026.)

139. Akadēmiskā personāla vēlēšanām, kas uzsāktas līdz 2026. gada 31. jūlijam, piemēro šā likuma noteikumus redakcijā, kas ir spēkā 2026. gada 31. jūlijā.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

140. Iesniegumu par nozares profesoru padomes lēmuma par pretendenta ievēlēšanu profesora vai asociētā profesora amatā apstrīdēšanu, kurš iesniegts līdz 2026. gada 31. jūlijam, bet par kuru nav pieņemts lēmums apstrīdēšanas procesa ietvaros, izskata atbilstoši šā likuma 33. panta otrās daļas noteikumiem redakcijā, kas ir spēkā 2026. gada 31. jūlijā.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

141. Grozījums šā likuma 34. pantā par tā izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2029. gada 1. janvārī. Piemērojot šā likuma 34. panta pirmo daļu un 35. panta pirmās daļas otro teikumu (redakcijā, kas stājas spēkā 2026. gada 1. augustā), līdz 2028. gada 31. decembrim amatā esošu profesoru un asociēto profesoru zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu un darba snieguma novērtēšanu veic nozares profesoru padome.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026. Minētais grozījums iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2029.)

142. Grozījums šā likuma 35.[1] pantā par tā izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā 2029. gada 1. janvārī. No 2026. gada 1. augusta, piemērojot šā likuma 35.[1] panta pirmo daļu, profesorus un asociētos profesorus var izraudzīties arī atlases procedūrā. No 2026. gada 1. decembra, piemērojot šā likuma 35.[1] panta pirmo daļu, augstskola pirmo darba līgumu ar profesoru vai asociēto profesoru slēdz uz nenoteiktu laiku vai uz noteiktu laiku līdz sešiem gadiem. Ja darba līgumu slēdz uz nenoteiktu laiku, tad nepiemēro šā likuma 35.[1] panta pirmās daļas

2. punktu. No 2026. gada 1. decembra, piemērojot šā likuma 35.[1] panta otro daļu, kompensāciju par darba tiesisko attiecību izbeigšanu var saņemt arī izcilības profesors.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026. Minētais grozījums iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2029.)

143. No 2026. gada 1. augusta tenūras ietvaros attiecībā uz darba tiesisko attiecību ar akadēmisko personālu izbeigšanu vai personas pārcelšanu citā akadēmiskajā amatā vai citā amatā augstskolā piemēro šā likuma 35.[1] panta pirmo daļu redakcijā, kas stājas spēkā 2029. gada 1. janvārī.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

144. Grozījumus šā likuma 38. pantā attiecībā uz izglītības prasībām pētniekam piemēro no 2031. gada 1. janvāra. Līdz 2030. gada 31. decembrim attiecībā uz izglītības prasībām pētniekam piemēro Zinātniskās darbības likuma noteikumus redakcijā, kas ir spēkā 2026. gada 30. novembrī.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

145. Augstskola un koledža:

1) līdz 2026. gada 30. novembrim informē akadēmisko personālu par tās pāreju uz jaunu akadēmiskās karjeras nodarbinātības sistēmu;

2) līdz 2027. gada 31. decembrim nosaka un publisko prasības un kārtību darba snieguma novērtēšanai katrā akadēmiskās karjeras posmā;

3) ne vēlāk kā līdz 2032. gada 31. maijam nodrošina pirmo darba snieguma novērtējumu tādai akadēmiskā personāla amatā ievēlētai un nodarbinātai personai, ar kuru darba līgums ir noslēgts līdz 2026. gada 30. novembrim.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026.)

146. Grozījums šā likuma 87. panta pirmajā daļā, šā likuma 87. panta 1.[2] daļa un grozījums šā likuma 87. panta otrajā daļā stājas spēkā 2026. gada 1. decembrī.

(04.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.08.2026. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.12.2026.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(14.07.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 05.11.2020. un 24.03.2022. likumu, kas stājas spēkā 21.04.2022.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Padomes 2003.gada 25.novembra direktīvas 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvas 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK. Dokuments attiecas uz EEZ;

3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 11. maija direktīvas 2016/801 par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā;

4) Padomes 1999. gada 28. jūnija direktīvas 1999/70/EK par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku.

Likums Saeimā pieņemts 1995. gada 2. novembrī.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1995.gada 17.novembrī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"